

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nordiske Smaadigte

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nordiske Smaadigte", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1838_601-txt-shoot-idm170.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

I

Nordiske Smaadigte

af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Christiania 1838. Paa Chr. Grøndahls Forlag, trykt i hans Officin.

II

III

Til Norge.

- 1 **M**ens over Vove,
Paa *Odins* Hest
Fra *Bøgeskove*,
Som *Nornegiæst*,
Med *Gudrunskvider*
Jeg til Dig rider
I *Levnets-Kveld*,
Derpaa jeg gjætter,
Hvad mig forjætter
Dit høie Fjeld!
- 2 Paa Orme-Reise
Til *Arthurs* Grav,
Jeg saae Dig kneise
Bag *Englands* Hav;
Men tyst i Taagen,
Og langt fra Kaagen,
Du graaned kun,
Og aldrig satte
Jeg Fødder matte
Paa *Norges* Grund!
- 3 ivDog ei vildfremmed
Jeg tænke kan
Mig *Kæmpe-Hjemmet*
I *Nørrestrand*,
Hvor tit med Helte
Jeg spændte Bælte
I *Hedenold*,
Hvor *Brage-Lønner*
Med *Sturle-Sønnen*
Jeg æsked bold.
- 4 Med *Halvdan Svarte*,
Fuldmangen Drot
Sig lod opvarte
Af mig saa smaat;
Jeg hørde Torden
I *Bukke-Fjorden*
Den lumre Dag,
Da *Uglehoved*
Sin Trøie voved
I *Kæmpelag*!

- 5 v Jeg var paa *Storden*
Med *Adelsteen*:
Vox-Lys i Norden
Med Flamme reen;
Saa godt jeg kunde,
Til Folkemunde
Jeg hjalp den Sang,
Som Hakon priste,
Som Helten viiste
Til *Gladhjems Vang*!
- 6 I *Sulevaagen*,
Bag *Eriks Ryg*,
Jeg sad i Krogen
I slemt Betryk,
Blandt meer end Tigre,
Hvor *Bue Digre*
Sit Brøl slog op,
Hvor Hex og Trolde
Med Byger kolde
Paa Trods holdt Trop!
- 7 vI Paa *Ormen Lange*,
Hvor stolte Ord
Af Kæmper mange
Gik rundt om Bord,
Jeg, knapt at regne,
Var med at blegne
Da Buen sprang,
Den Overspændte,
Som var at vente,
Med Varsel-Klang!
- 8 Jeg, som paa Vinge,
I Kjortel rød,
Saae *Olav* springe
I Havets Skjød,
Saae Helten dukke,
Og Bølgen lukke
Sig mørkeblaa;
Men tænkte immer,
Afklædt sin Glimmer,
Han vil opstaae!
- 9 vii Med *Norges Helgen*
Jeg stred og bad,
Men fulgde Elgen
Fra *Stiklestad*,
Hvor Bjarkemaalet
Fik brat afstraalet
Bag kulsort Sky,
Hvor Nordmænd ginge
Sig selv paa Klinge
Og faldt med Gny!
- 10 Dog som en Borre,
Jeg hængde fast
Ved *Eisten Orre*,
Hvis Skjold ei brast,
Hvis Øxe-Hammer
Som Mjølners Flammer
Var Anglers Skræk,
Hvor Norges Flaade,
Med *Haarderaade*
Blev synkelæk!

viii Med *Barfod-Sønnen*,

- 11 Den friske Fyr,
Jeg napped Rønnen
Paa Æventyr,
I Fred og Feide,
Ombord fra *Seide*
Til *Maglegaard*,
Hvor han sit Hoved
Mod Czarens voved
I Ungdoms-Aar!
- 12 Jeg saae ham prale
Af Vittighed,
Jeg saae ham dale
I Daarskab ned!
Med *Magnus Blinde*
Jeg saae forsvinde
Det *Yngling-Tal*,
For *Harald Gille*,
Den falske Pille
I Konge-Hald!
- 13 IX Det *gamle* Norge,
Med Spir i Sky,
Da tør vel borge
Mig for det *Ny*,
At der jeg finder
Med gamle Minder
Og Gjæstmildhed,
Og aabne Øren
Langsop til *Støren*,
Ad *Trondhjems* Led!
- 14 Hvor *Ormen Lange*
Paa Beding stod,
Vist Skjalde-Sange
Har fæstet Rod,
For *Olavs* Sæde
Skal Ingen kvæde
Uhørt, omsonst,
Sit Værk kun kroner,
Hvor Harpen toner,
Hans Bygnings-Konst!
- 15 XI *Olavs* Dage
Kom *Norne-Giæst*,
Den Søn af *Brage*,
Paa *Odins* Hest,
For Vind og Vove
Fra grønne Skove
Til *Nidaros*,
Med Sang og Sage
Fra gamle Dage,
Med Helte-Roes!
- 16 Da under Lide
For første Gang
Til Gudruns Kvide
Lød Harpeklang,
Sit Livslys tændte
Og snart udbrændte
Da *Norne-Giæst*,
Hans Læber blaaned
Han mat neddaaned,
Kong *Olav* næst!
- 17 XI Med ham blev jordet
Det gamle Kuld,

- Som førde Ordet
Om Oldtids Guld,
Som kunde sjunge
Med Folke-Tunge
Saa jævnt og klart,
At Hjerte-Dybet
Kun ei for Krybet
Blev aabenbart!
- 18 Men nu har Stjerner
Et Kredsløb endt,
For Folke-Hjerner
Kun lidt bevendt,
En "gylden Alder"
For Romer-Skvalder
Og Morder-Staal,
Men Trængsels Dage
For Sang og Sage
Og Modersmaal!
- 19 XII Da lagdes Jorden
I Trælle-Baand,
Da glemde Norden
Sin Kæmpeaand,
Men vaagnet atter
Nu sammenfatter
Sig Norne-Giæst,
Og Stjerner Leder
I Løn bereder
En Folke-Fest!
- 20 Ja Høitids-Dage
Nu efter Nat
For Sang og Sage
Oprinde brat;
For Folkemunde
Hos Skjald og Bonde
Et Gyldenaar,
Min Stav forkynder,
Det først begynder
Paa Skovbygaard!
- 21 XIII I klare Sange,
Som Folk forstaaer,
Da over Vange
Et Lys opgaaer,
Ja over Fjelde,
Og Magt og Vælde,
Og Krig og Fred,
Som over Strande,
Og alt hvad Lande
Kan blomstre ved!
- 22 O hil Dig, *Norge*,
Med Dal og Fjeld!
Jo færre Borge,
Desmere Held!
Paa dine Gaarde
Blandt Klipper haarde
Er Byrden let,
Der Grander trygge
Til Bonde-Lykke
Har Odelsret!
- 23 XIV Kun brat en *Skole*
Paa *Nordisk* Grund
Med Lærestole

For *Livet* kun,
For *Nordmandslivet*,
Som det er givet
Af Himlens Gud!
Lad Øren døve
Sig *Død* tilkjøbe
Med Hovedbrudd!

24 Dig selv Du ligne,
Da faaer Du Priis,
Dig Gud velsigne,
Da blir Du viis!
Lad *Tro* og *Tale*
I alle Dale
Sig røre frit!
Da Friheds Smykke,
Da Liv og Lykke
Og Lys er dit!

XV

Fortale.

Det var ganske uventet, der aabnede sig en Leilighed for mig til at udgive en Samling af Smaadigte i *Norge*, men jeg greb den gjerne, da jeg under mine tredive henrundne Skribent-Aar har fundet saa stor en Deel af mine Læsere i Norge, at det var ikke meer end billigt, jeg efterlod en Erindring derom i saa smuk en lille Krands, som jeg for Øieblikket kunde samle. Det var da min Agt i to Bind at samle mine adspredte Smaavers om *Norge* og hvad der i mine Øine ligger hele Norden lige nær, og at lægge til hvad Øieblikkets Indskydelse kunde medføre, og det er Grunden, hvi Man i dette Bind finder lutter Stykker ældre end 1824, som er en Vendepunkt i mit Skjaldeløb; thi skjøndt jeg, efter min *historiske* Natur, nødig selv med Digte viger fra Tidsregningen, vilde dog mine Norske Læseres Tarv lettelig bragt mig dertil, hvis jeg havde formodet (hvad *Forlæggeren* nu finder rimeligt) at dette Bind turde blive det *Eneste*. Dog, maae kun Læsere i det Hele billige mit Valg, er der ingen Skade skeet, og hvis ikke, vilde vi vel endnu snarere været af ulige Mening om det Ny end om det Gamle, og i mit Fortalerim "til Norge" har jeg i alt Fald ladet see, hvad nu er Omkvædet paa min Kæmpevisse, *lyslevende Fremskridt* nemlig til den virkelige *Borger-xviFrihed*, den *aandelige* hermed herlig overeensstemmende *Forbindelse* mellem Grande-Folkene, og den ægte, levende *Folke-Dannelse* og *Almeen-Oplysning*, hvortil de Nordiske Stammer fra Hedenold har viist et mageløst Anlæg, og maae i Tids-Omstændighederne finde den kraftigste Opfordring.

Herom stræbde jeg i et lille Flyveskrift "til Nordmænd om en Norsk Høiskole" i Korthed at samle mine Tanker, men om det end ikke havde mødt endeel Misforstand, kunde jeg dog ikke lade denne Leilighed ubenyttet til at bede mine Norske Læsere, for deres egen, for gamle Norges, for hele Nordens og for Menneske-Slægtsens Skyld, at skjænke min Opfordring alvorlig Opmærksomhed og kjækt lægge Haand paa et *Storværk*, der vel er hele Christenhedens, men dog øiensynligst *Norges* Tarv, og ingensteds saa let at udføre som i "Kæmpers Fødeland," hvor *Folke-Stemmen* er *Lands-Lov* og Vanskeligheder kun velkommen Leilighed til at udvikle det Mod og den Kraft, der hører til at overvinde dem. Ja, i *Norge* er det aabenbar, i Menneskehedens store Sag: *Livs-Oplysning* og ægte *Folke-Dannelse*, kun det *første* Skridt, der koster, kun Aflæggelsen af de *Papistiske* og *Pedantiske* Fordomme, der selv i Norden har stemplet *Latinen* til "Gudernes Sprog," skjøndt det i sin Livstid var det mest djævleblændte Folks under Solen, og nu kun er Gravens og spøgende Gjengangeres, og at stemple den *Romerske*, den mest *tyranniske* saavelsom den ugudeligste, aandløseste og gemeneste Tankegang paa Jorden, stemple den til *grundig, videnskabelig, himmelsk xviiOplysning*. Dog, seer jeg ret, da trænger Man i *Norge* ei engang til at aflægge, men kun til at trodse, disse alt "Menneskeligt" og dobbelt alt "*Nordisk*" vanærende Fordomme; thi vel er sagtens i *Norge*, som allevegne, en enkelt *Rector* saa forblindet af Overtro paa *sin* egen Dannelses ubestridelige Værd og *sine* daglige Syslers mageløse Vigtighed, at han virkelig indbilder sig, den "*Latinske Grammatik*" er en "Siprianus," hvormed Man kan trylle "tolv Mands Vidd" ind i hvert Kjød hoved, og uden hvilken derfor baade "Nordens Aand" og alle Aander er kun Sinker og Barbarer; og vel er det ogsaa mueligt, skjøndt neppe rimeligt, at en enkelt "*Latinsk Jurist*" i Norge, som saamangen En hos os, af allehaande let begribelige Grunde, holder paa "*Romer-Retten*" baade som et *Juridisk* Mesterværk og som et Mønster paa en *altomfattende* og *fiint adskillende* Lovgivning, vi vel ei tør haabe at naae, men maae dog bestandig have for Øie og stræbe af al Magt at nærme os; men det er aldeles umueligt, at *Norges Odelsmænd* skulde i mindste Grad elske eller dele disse det *Nordiske Folkeliv* og *Nordens Ære* lige fiendtlige Fordomme, og det er vel

ligesaa umueligt, at deres *Præster* ei skulde finde, det var godt, om de havde lært *Norsk* istedenfor *Latin*. Kun en vis *Undseelse* og *Beskedenhed* kan det da være, der hindrer de ustuderede Nordmænd fra at løfte *Folke-Stemmen* mod det *Latinske* og *Romerske* Uvæsen, som derved i Norge vilde være tilintetgjort, og denne *Beskedenhed* er i sig selv saa elskværdig og i det Hele saa priselig, at gjaldt det ikke om "Liv og Død" i Aaanvinden, og dermed om Alt, hvad der maa være Mennesket og Folkene dyrebart, da kunde ingen sand og oplyst Folkeven noget Øieblik ønske den tilsidesat, men nu maa den tilsidesættes, fordi tre Aarhundredes Erfaring klarlig viser, at de "*Studerede*" enten sløves af det Hovedbrudd, de løfte til Skyerne, eller de bruge ingenlunde den Klarhed, de vinde, til det "almindelige Bedste." Grunden maa nemlig være hvad den vil, saa har "*Latinerne*" aldrig oprettet eller tilraadt Oprettelsen af en *folkelig Høiskole*, hvor *Kjernen* af Folket, som hverken kan eller vil lære *Latin*, fandt Leilighed til *saamegen* Dannelse og Oplysning, som "uden *Latin*" er muelig, og dermed har jo *Latinerne* soleklart beviist, at enten var deres Dannelse og Oplysning aldeles *død* og magtesløs, eller ogsaa var den *falsk*, saa de med Flid holdt *Folket* i *Vankundighed*. Lod nu det Sidste sig til nogen Tid undskylde, saa er det dog visselig ei nu, da Folket er kaldet til at raadslaae om alle sine borgerlige Anliggender og har Ret til selv at ordne dem, thi nu er det jo klart, at de "*Ustuderedes*" Mangel paa ægte folkelig Oplysning og Dannelse maae enten gjøre dem til blinde Redskaber i "*Latinernes*" Hænder, eller forlede dem til at forvirre og forstyrre den Borgerlige Orden og, mod deres Villie, ødelægge sig selv. Under saadanne Omstændigheder maa aabenbar et *frit Folk*, som det *Norske*, tage Mod til sig og følge ikke de fleste Stemmer i den dannede Verden, som er for den gamle *Slendrian* og *Skolemesterskabet*, men de Faa af deres Midte, som "uden *Latin*" øiensynlig har opsvunget sig til en langt mere xixlevende Oplysning og folkelig Dannelse end *Latinerne*, og de endnu Færre af *Latinerne* selv, der har indseet *Latinens*, hele den *Romerske* Tankegangs og hele *Bogorme-Væsenets* Fordærvethed, saavel som ogsaa Herligheden af folkelig Dannelse paa *Modersmaalet*, og mellem disse nævner jeg med Stolthed mig selv, som den, der ikke blot i en heel *Menneske-Alder* urokket har vovet sin Mund og sin Pen for *Folkeligheden*, mod hele den "lærde Verden," men har i en forsvarlig hjemlet "*Verdens Historie*" beviist, at det er *alle Folkefærds* Sag, han fører, *Aartusinders Erfaring*, han udtaler. Selv en *Bogorm* af *Moders Liv*, kun altfor bekjendt med *Latinen* fra *Barnsbeen*, *Bogmager* af *Haandværk* i en heel *Menneske-Alder*, og en *udenlands* hverken ubekjendt eller ringeagtet *Vidskabsmand*, er jeg vel i den nærværende Tid det gyldigste og meest upartiske Vidne, af Enkeltmand at være, om Tomheden af det lærde *Væsen*, som det hidtil dreves, og om den *Ødelæggelses* *Vederstyggelighed*, det baade indvortes og udvortes, baade i *Tankegangen* og i hele *Levnetsløbet*, maa udbrede, naar det staaer i *Modsætning* til *Modersmaalet* og dermed til alt det *Naturlige*, *Fri* og *Levende* i Folket og det *Borgerlige Selskab*, istedenfor, som det sig burde, at have sin Rod og sin Kilde i alt Dette, og agte det for sin *Ære* og sit *Maal*, at forsvare Det mod alle Angreb, at fremme Dets hensigtsmæssige *Udvikling* paa alle muelige Maader, og da omsider, naar det var tilstrækkelig skeet, at forklare dette *Folkeliv* af det almindelige, store *Menneske-Liv*, der naturligviis kun aabenbarer sig xxklart hos Ethvert af *Hoved-Folkene* i *Een* af sine *Hoved-Retninger*, som dette Folk er bestemt til at følge. Det kan og maa gjøre mig ondt, naar jeg misforstaaes saa grovelig, som om jeg ønskede *Lærdom* og grundig *Videnskabelighed* aflagt, *Raahed* og *Barbari* indført, men det maa ikke forvilde mig eller afholde mig fra ved enhver Leilighed, baade mundtlig og skriftlig, at opmuntre til Anstalter for "folkelig Dannelse paa *Modersmaalet*;" thi deels er hele mit *Liv* Beviis paa, at jeg mener det alvorlig og oprigtig med "*Oplysning*" i *alle* muelige *Grader* og *Retninger*, deels er det jo ligesaa latterligt, som uforskammet at kalde *Roms* Uvætte mere videnskabelig end *Nordens Aand*, der alt i *Middelalderen* skabde paa *Island* det mest kolossalske *Universitet* i hele Verden, og endelig er det jo soleklart, at naar et *frit Folk* maatte vælge Et af To, enten at undvære grundlærde Folk eller at undvære den *Dannelse* for *Livet* og den *Oplysning* om deres egen *Natur* og fælles *Bedste* i det *Borgerlige Selskab*, som de Alle behøve hver Dag de staae paa deres Been, at da maatte de langt heller lade det Første end det Sidste fare. Jeg gjentager det, at her er ingenlunde *Talen* om et saadant *Valg*, vi har ligesaaavel i *videnskabelig* som i *folkelig* Henseende kun *Valget* mellem den fremmede, falske og døde og den naturlige, ægte og levende, eller mellem den *Latinske* og den *Nordiske* *Oplysning* og *Dannelse*; men da *Latinerne* dog bestandig sværge ved den *Capitolinske Jupiter* og alle *Classiker*, at al "grundig *Lærdom*" gaaer tilgrunde, naar Man ikke længer pidsker den *Latinske* *Grammatik* ind i en *Hob Dreng* og den *xxi* *Latinske* *Stil* ud af deres *Fingerender*, eller saasart Man vover at oplyse Folk, som ei kan *Latin*, om *Dybd* og *Rigdommen* i deres *Moders maal*, om *Beskaffenheden* af deres egen *Natur*, af deres *Fæderneland*, af det *Borgerlige Selskab*, og af Alt hvad enhver *fribaaren* *Mand* maa kjende, for at være sin *Stilling* voxen; da *Latinerne* gjør det og mene ærlig hvad de sige, fordi de tænke, *Latinen* er netop den "*grundige Lærdom*," og da der naturligviis ikke kan blive grundige *Videnskabsmænd* uden *Latin*, hvor al *Dannelse* er bundet til *Latinen*, saa er der intet *Udkomme* med de Folk, uden at sige: velan, lad det da kun staae ved sit *Værd*, om den "*grundige Lærdom*" vil ødelægges af den folkelige *Oplysning* og *Dannelse* paa *Modersmaalet* eller ikke; thi *Denne* er dog lige uundværlig, og en grundig *Lærdom*, som ikke kan bestaae dermed, maa jo ethvert frit og forstandigt Folk ønske *Pokker* i *Vold*, jo før, jo heller. Staae vi derimod kun fast paa denne soleklare *Sandhed*, da skal *Latinerne* nødes til enten at bevise, *grundig Lærdom* kan ypperlig forenes med folkelig *Dannelse* og *Modersmaalets* naturlige *Herredømme*, eller de maae tilstaae, ethvert Folk er lovlige undskyldt, naar de ikke vil opoffre deres *Modersmaal*, deres naturlige *Tankegang*, *Folke-Stemmens* *Gyldighed*, og dermed det *almindelige Bedste*, blot for at have en *Flok* *Latinere*, og maaskee et *Par* grundlærde *Mænd* at stadse med.

Dog, skjøndt jeg ikke turde forsømme denne Leilighed til at gjentage en nødvendig *Opmuntring* og forsvare den mod de *Angreb*, den har mødt i somme *Norske* *xxii* *Blade*, saa maa jeg dog ikke misbruge den til en *Vidtløftighed*, som her vilde være paa urette *Sted*, og jeg vil derfor afbryde med *Tak* til mine *Norske*

Læsere for den Opmærksomhed, De i saa lang en Række af Aar har skjænket mig, og med den venlige Anmodning ei at unddrage mig den for Fremtiden, om De end stundum i min senere Skrift skulde støde paa Endeel, der ei takkedes Dem! Jeg tør forudsætte, De troer, jeg altid skriver efter min bedste Overbeviisning, og De vil indsee, det er umueligt for en tænkende Mand at omgaaes hele sit Liv med Mennesker og Bøger, uden at lære Noget af dem, saa hvem min Skrift nogensinde takkedes, vil, saalænge Kræfterne staae mig bi, aldrig fortryde at have læst mine Bøger med Opmærksomhed!

Christianshavn den 4de Mai 1838.

XXIII

Indhold.

Den Nordiske Jul 1809	1.
Sværdet Tirfing 1810	4.
Odin og Saga	63.
Pillegrimen	67.
Korstoget	70.
Nødskrig 1815	73.
Til Sphinx 1816	80.
Strøtanker	83.
Joh. Nord. Brun	100.
Nik. Ed. Balle	106.
Bruneborg-Slaget	119.
Jaordet	132.
Bjarkemaalet 1817	135.
Morten Luther	138.
Februarlilien	143.
Kiærmindebladet	146.
Saga og Lysalfen	160.
Til Kong Fredrik den Sjette 1818	165.
Til Prinds Christian Fredrik	170.
Gefions Plov	175.
Halvdan Hvidbeen	176.
Olav paa Gierestad	177.
Slaget ved Solskiel	179.
Slaget i Bukkefjorden	180.
Gange-Rolv	182.
Adelsteens Krydstog	183.
Hakons Drapen	185.
Adelsteen og Graafel	191.
Hakon Jarl	193.
Erik Jarl	198.
Slaget i Hjøringvaag	201.
Svolder-Slaget	204.
Slaget ved Næs 1819	208.
xivBerse Skjalds Farvel	211.
Sighvats Reise	213.
Sarpsborg	215.
Kong Knuds Norske Tog	216.
Erling Skjalgsens Fald	218.
Stiklestad-Slaget	222.
Sighvats Undskyldning	226.

Hellig-Olavs Skrin	228.
Hellig-Olavs Gravskrift	231.
Magnus Godes Barndom 1821	232.
Sighvats Frisprog	233.
Magnus og Sven	236.
Magnus Godes Gravskrift	240.
Harald Haardraade	241.
Englands-Toget	245.
Haralds Skriftemaal	248.
Olav Kyrre	249.
Magnus Barfod 1822	251.
Sigurd Jorsalfar	253.
Sigurd til sin Broderkone	254.
Til Bylow paa Sanderumgaard 1820	255.
Gisselfeld	261.
Min Moders Grav 1822	265.
Grev Danneskjolds Død 1823	270.
Saxos Minde	278.
Nattergalen	285.
Juletræet	288.
Sagas Priis 1824	293.

1

Den Nordiske Juul.

- 1 **H**øit udi Gudernes hvælvede Sal
Stjernerne tindred saa vilde,
Snekongen raadte paa Bierg og i Dal,
Dræbte Smaablomsterne milde,
Bølgerne dvæled i Mulm under lis,
Hvor dem ei Stjernerne funde,
Klipperne gjalded af Klingernes Priis,
Blodige Bækkene runde!
- 2 Stjernerne blinked paa lysere Grund
Østlig i Sommerens Rige,
Blomsten sig aabned i Midnattens Stund,
Himlen sig aabned tillige,
Klarlig fra Skyen nedsused en Røst,
Ei var det rullende Torden,
Salige Aander forkyndte med Lyst:
Freden skal bygge paa Jorden!
- 3 Tiderne randt, det paa høihellig Dag
Tusindfold gjenlød i *Norden*:
Gud har i Mennesket fundet Behag,
Freden skal bygge paa Jorden;
2Hjertet dog haded, mens Læberne kvad
Høit om den milde *Forsoner*;
Brødre sig tvætted i blodige Bad
Midt under Lovsangens Toner!
- 4 Fredsælle Drotter dog Vaabnenes Brag
Blidelig stilled i *Norden*,
Glade vi sjunge paa høihellig Dag:
Freden skal bygge paa Jorden,
Thi maae end Lande i Syd og i Vest

Bæve for Menneske-Torden,
Fredelig dog paa den hellige Fest
Hjerterne banke i Norden!

5 End os ei gjæsted det ny Gyldenaar,
Saga dog svor, det oprinder,
Aldrig hun sveeg, og som *Mimer* hun spaaer:
Vaagne skal Heltenes Minder!
Nordmand og *Gothe* og *Dansker* forsand
Stamfader have tilsammen,
Fædrenes Aand skal i Fædrenes Land
Brat sig forklare med Gammen!

6 *Fimbultyrs* Runer og *Asernes* Maal
Skal da i Norden gjenfindes,
Vættelys brænde paa Blad og paa Naal,
Krandsen af Egeløv vindes!
Trods alle Jetter i Øst eller Vest,
Kneise skal Nordbo i Vælde,
Ærer han *Julens* den fredsælle Fest,
Staaer han med Norriges Fjelde!

7 3Mærker den Tale hver Ædling i Nord!
Gjemmer den trolig, I Kvinder!
Priser om *Julen* med Englenes Chor
Ham, om hvis Fødsel den minder!
Lyser, I Præster, med Varme og Vægt
Fred over Folket i Norden!
Da skal end kysses fra Slægt og til Slægt
Retten og *Freden* paa Jorden!

4

Sværdet Tirfing.

(efter *Hervors Saga*).

Første Kapitel.

Durin og Dvalin.

Der var i gamle Dage, foruden *Aser* og *Mennesker*, ogsaa *Jetter* og *Dvæрге* i Norden, og det gav Anledning til mange underlige Hændelser, som vel maae synes utroelige nuomstunder, men er ikke desmindre godt værd at fortælle, og hvad det Utroelige angaaer, da siger *Odin* i Havamaal:

Hver nyde, som han nemmer!
Da Ingen skeer Uskjel.

Dværgene var, som Man veed, Bjerg-Puslinger, hvis Høvdinger hedde *Durin* og *Dvalin*, og de var meget nævenyttige, saa der fandtes ikke Mage til de Sværd og Ringe og allehaande Smykker, som de kunde smede og lave, ja, ikke Nok med det, men de var ogsaa udlærde *Rune-Mestere*, og forstod den sorte Konst fra Grunden af, hvorover det Smaatøi kom i stor Anseelse ikke blot hos Jetter, men selv hos *Aser* og *Mennesker*! Det lod ogsaa mangan Gang til, som Dværgene holdt hverken med Brud eller Beiler, men passede kun deres Dont, og tjende med lige god Villie Enhver, som skattede deres Konst og vilde fornøie dem for deres Umage, enten paa Fordelens eller paa Ærens Vegne, men i Grunden var de dog altid paa *Jetternes* Side, som Man ogsaa nok kan slutte ssig til af den Daarlighed de havde, saa de kunde aldrig taale, Solen skinnede paa dem,

men blev saa til Steen, som de stod. Naar de derfor selv med deres gode Villie gjorde noget Konstværk enten til Aser eller til Mennesker, var der dog gjerne en Hage ved, som ved Skaftet paa *Mjølner*, gjort saa kort, at *Thor* knap kunde faae Hold paa det og nødtes til at bukke sig, hvergang han slog til. Man veed jo nok, der er en heel Fortælling om, at det var en slem Spyflues Skyld, der satte sig paa Dværgens Næse, mens *Mjølner* var i Arbeide, og som han tilsidst ikke kunde bare sig for at smække til, hvorved han tabte et kostbart Øieblik; men det være nu som det vil, saa var der dog en slem Lyde ved alle de Konststykker, Aserne fik af de vittige Dvæрге, thi selv den berømte Snekke *Bladvending*, som havde altid Vinden med sig og kunde rumme alle Aser og Valhals Gjæster, skjøndt Man kunde lægge den sammen som en *Bog* og putte den i Lommen, vil Man sige, havde den Lyde, at hvem der først kom paa den, kom aldrig af den igjen.

Det var derfor intet Under, at hvem der *nødte* Dværgene til at trælle for sig, fik ogsaa Arbeide derefter, som kunde være baade deiligt og dygtigt nok, men kun til Eiermandens Ulykke, og derpaa er Sværdet *Tirfing* det største og klareste Beviis Man veed af at sige, saa det kan lære Folk at tage sig i Agt for de dagskye Dvæрге, og allenfalds ikke sætte dem Stolen for Døren, naar Man tænker at have Gavn af dem.

Der var nemlig en Konge i *Garderige*, der østerinde, mellem det hvide og det sorte Hav, og han skal gjerne have været en Sønnesøn af den store Hexemester, som i gamle Dage kom herind fra *Tyrkiet* og gav sig ud for den gamle *Odin*, der nu var staaet op igjen, og samme Konge i *Garderige*, de kaldte ham *Svafur-Lami*, satte engang paa Jagten saalænge efter en Hjort til Soel gik ned, og da han saae sig om, var han kommet til at staae imellem to Dvæрге og Døren til deres Steen-Stue. Ha, ha, tænkte han, og gjorde Hammertegn, saa de kunde ikke slippe ind, og spurgte saa, med Sværdet over Hovedet paa dem, hvad de hedde? Det sagde de ham strax og bad for deres Liv, men han vilde have andet end gode Ord for det og kvad:

Velkommen, *Dvalin*,
Dværgenes Fyrste,
Velkommen, *Durin*,
Dygtig ved Essen!
Klingen I smede
Smidig og sei,
Hjaltet og Balgen
Blusse af Guld!

Stene som Klæde
Kløve skal Sværdet,
Aldrig det ruste,
Eggen ei døves,
Hvad saa end mødes,
Mæles og skeer!
Seier det følge
Soel-Verden rundt!

Dermed var Kjøbet sluttet, thi Dværgene lovede Alt hvad han forlangde, og de holdt forsaavidt ærlig Ord, at ved næste Stævne-Møde i Mulm og Mørke, stod de for Stue-Døren med et splinternyt, funklende Sværd, som de strax rakde Kongen, da han kom, men imens han stod og betragtede den skjønne Foræring, trak de dem forsigtig tilbage og var allerede forsvundet for hans Øine, da han hørde det hvine ud igjennem Døren.

Hver Gang det blottes,
Banehug falde!
Niddingsværk tappert
Trefold det øve,
Hvortil ei Mage
Mindes paa Jorden!
Banesaar visse
Vælde det dig!

Dette huede *Svafur-Lami* saa ilde, at han med stor Fornøielse vilde givet Dværgen Bane-Saar i Brage-Løn, men hvor godt end Sværdet beed paa Steen, stak det dog ei nær saa dybt, som dets Mester, og Man veed ikke, hvis Liv der maatte undgælde, førstegang *Tirfing* blev trukket af Skede; men det ved man nok, at, da det enstund havde mesterlig draget Blod i *Svafur-Lamis* Hænder, gav det ham selv hans Livsbrød, som *Dvalin* spaade.

Andet Kapitel.

Andgrim Bærsærk.

Der boede i de Dage en Bærsærk oppe i *Helgeland* paa en Øe, som kaldtes *Bolm*, og selv hedde han *Andgrim* og var af Jette-Slægten, det vil sige: han nedstammede paa Faders Side oprindeligt fra de gamle *Jetter* eller *Hrimthusser*, som laae i aaben Feide med *Aserne*, men En af dem havde giftet sig ind i Mennesske-Slægten, saa hans Afkom blev en Blanding, der snart kaldes *Jetter*, for at give Arten tilkjende, og snart *Bærsærker*, for den Haardførhed, Dumdristighed og indtændte Arrigheds Skyld, som gjorde dem allevegne til en Gru og Pestilens. De brugde nemlig hverken Brynje eller Hjelm som andre Folk, for de havde saa haard en Hudd, at ingen almindelige Vaaben beede paa dem, og naar de blev arrige, var de ligesom de var bindegale og skyede hverken Ild eller Vand, men rasede frem med Hui i vilden Sky og slog ned for Fode, hvad de traf paa, baade Levende og Dødt, til de styrtede selv, eller deres Stalbrødre indeklemde dem mellem Skjoldene og bandt dem, mens Galskabet eller *Bærsærke-Gangen* gik over.

Saadan en Bærsærk og Halvtrold var nu *Andgrim* paa *Bolmø*, og, som en Viking af Handværk, kom han ogsaa engang til *Garderige* og holdt Tvekamp med *Svafur-Lami*, som ellers ogsaa kaldes *Volmer*, og gav ham hans Bane-Saar. Dermed gik det saaledes til, at da *Svafur-Lami* svang *Tirfing*, huggede han saa drøit til *Andgrims* store jernbundne Skjold, at det ikke blot kløvede Skjoldet midtad, men løb dybt ned i Jorden, og saa passede *Andgrim* sit Snit, vristede ham Sværdet af Haanden og flakke ham selv midtad.

Saaledes opfyldte da *Tirfing* sin Mesters Ønske og kom i Jettevold, men Man veed ikke, hvad dermed videre udrettedes, førend *Andgrims* Sønner blev voxne, som var en heel Tylvt, han avlede med *Eivora*, hvem Somme sige var *Svafur-Lamis*, men andre *Frode Fredegods* Daatter. *Andgrim* havde naturligviis ypperlige Vaaben i svære Mængde, som han havde taget fra dem, han fældte paa Val og i Kreds, og da han skiftede 9 Arvegods imellem sine Sønner, fik de tre Ældste hver sit berømte Sværd: *Seming* fik *Mistelteen*, *Hjørvard* *Hrotte*, og *Angantyr*, som var den Førstefødte, *Tirfing*.

Disse *Andgrims* og *Eivoras* tolv Sønner blev saare navnkundige i hele Nørreleden, ikke for deres Dyds Skyld, men fordi, som det hedder i *Hyndlas* Sang,

Pine og Plage
Pattede med dem,
Himmelhøit voxde
Vilde Bærsærker,
Og som en ond Tid,
Ulykkes-Fugle,
Foer de om Land.

Tredie Kapitel.

Holmgangen paa Sams.

Paa samme Tid regjerede der En af den ny *Odins* Følgesvende, som hedde *Yngve*, i *Upsal*, og han havde en Daatter ved Navn *Ingeborg*, af hvis Deilighed der gik Ord i hele Nørreleden. Hendes Roes var da ogsaa kommet Bærsærkerne paa *Bolm* for Øre, og da de engang holdt *Juul* og tømde *Brage-Bægeret* paa deres Viis, da gjorde *Hjørvard* det Løfte, at han vilde aldrig gifte sig, uden han kunde faae Prindsesse *Ingeborg* i *Upsal*, men kæmpe for hende paa Liv og Død. Det varede nu heller ikke længe, før der i *Upsal* kom selvbudne Gjæster til Kongens Gaard, saa en Dag Kong *Yngve* sad til Høibords med alle sine Drabanter, traadte plusselig de tolv Brødre fra *Bolm* ind i Stuen, beilede 10 studs og forlangde Beskeed lige paa Timen. Det smagde nu Kong *Yngve* paa og vidste ikke selv, hvad han skulde sige til de forvovne Kroppe, som det vel var en Skam at fire for, men ogsaa en farlig Sag at kives med, og hvad han ikke var raadvild, det blev han, da En af hans ypperste Kæmper, *Hjalmar Hugprud*, reiste sig, regnede sine Fortjenester op og beilede til *Ingeborg*, med den Anmærkning, at det var dog langt rimeligere at han fik hende, end En af de arge Bærsærker, som gjorde kun Ondt hvor de kom, i *Yngves* Land saavelsom andensteds. Kongen vidste da ikke bedre end at svare, at da begge Beilerne vare gjæve og høibaarne Herrer, vilde han Ingen af dem nægte sin Daatter, men lade hende selv vælge imellem dem. Da nu *Ingeborg* kom og skulde skille Trætten ad, gjorde hun kort Beskeed og sagde, det var ligefrem, at naar hendes Fader vilde have hende gift, hun da valgte den Mand, hun kjendte for Ædling, og ikke ham, hun kun kjendte af Rygte og det ikke endda af det Bedste; men saasnart *Hjørvard* hørde det, udæskede han *Hjalmar* til Tvekamp paa *Sams* og erklærede ham for hver

Mands Nidding, hvis han ægtede Prindsessen, før Dysten var over! *Hjalmar* tog ogsaa strax imod Udfordringen og mødte til bestemte Tid paa *Sams*, som er en af de *Danske Øer*, fra Hedenold berømt af sæere Sammenstød, thi ved *Ægers Gjæstebud* lader *Loke Odin* høre, at de i deres unge Dage var stødt sammen paa *Sams*, hvor de blev Patte-Brødre under eet Koe-Yver, og lovede da, at aldrig skulde den Ene af dem drikke tilpæls nogensteds, hvor den Anden stod med tør Mund. Her løb nu *Hjalmar* og hans tro Staldbroder *Odd* hin Vidfarne, eller *Orvar-Odd*, ind i *Yndevaag* med to 11Snekker, og gik strax iland for at udspeide Leiligheden, men imidlertid var Tylvten lagt ind i *Mindevaag* paa den anden Side af Øen, og da de mærkede, at Bærsærke-Gangen kom over dem, var de sprunget iland for at kjøle deres Hidsighed paa *Samsøes* Bøge, for det var engang hendtes dem, at de i Raseri havde nedsablet hele deres eget Mandskab. Hvor mange uskyldige Træer der ved denne Leilighed maatte undgjælde, veed Ingen, men da Bærsærkerne kom igjennem Skoven og fik Øie paa de to Snekker i *Yndevaag*, da huiede de i vilden Skye, beed i Skjoldene, fløi ombord og huggede ned for Fode, saa der blev ikke et levende Øie. Da green *Hjørvard* og sagde: nu kan jeg mærke, vor Fader gaaer i Barndom, for han vilde bilde os ind, at *Hjalmar* og *Orvar-Odd* var Kæmper af første Skuffe, og dog faldt de Alle her som Folk er flest. Hm, sagde *Angantyr*, Man skal i det Mindste aldrig græde over at man maa lede om sin Lige, og kanskee er *Hjalmars* og *Orvar-Odds* Øine ikke heller lukte endnu. Det sidste var et sandt Ord, og nu mødte Fostbrøderne Tylvten i det heldige Øieblik, strax efter Bærsærke-Gangen, da de var matte, men det vidste de endnu ikke dengang, derfor siger *Orvar-Odd* om sig selv:

Een gang for Alle
Angest jeg blev:
Da jeg paa Marken
Mødtes med Tylvten!

Ogsaa *Hjalmar* blev lidt beklemt om Hjertet, da han saae Bærsærkerne komme fra Borde med blodige Sværd og rasende Fagter, som der staaer i Visen:

12Nidinger djærve
Dages derhenne,
Springe fra Borde,
Blodbestænkte;
Tvillinger tappre
Tylvten ei magte,
Bænken for Begge
Bredes i Valhald!

Dertil svarede *Odd*:

Bedre, den bænkes
Bærsærker tolv,
Helst saae jeg leve
Heltene to!
Skoven har Skygge,
Skal vi ei flye?
Utydsker slige
Aldrig jeg saae.

Nei, sagde *Hjalmar*:

Drages med Døden
Døglingen sømmer,
Flygte fra Æren
Flynderes Æt!

Nu nærmede da Bærsærkerne sig, den Ene større end den Anden, heel overblødte, med dragne Sværd, og blændende straaede *Tirfing* i *Angantyr*s Haand, hvorpaa *Hjalmar* sagde til *Odd*: hvad vil du nu helst, kæmpe med *Angantyr* eller med hans elleve Brødre? Med *Angantyr*, sagde *Odd*, thi tungt falder *Tirfing* og jeg troer bedre min *Irske* Silke-Trøie end din Brynie. Nei, sagde *Hjalmar*, tykkes Kampen med *Angantyr* dig den farligste, da maa du vide, jeg er Hoved-Manden 13her, kongefødt og Beiler til Bruden, saa jeg kan umuelig sætte enten Dig eller Nogen i mit Sted. Der keiser du keitet, sagde *Odd*, men lod dog *Hjalmar* raade, og nu begyndte Kreds-Gangen med det Forord, at hvem der vandt Seier skulde jorde de Faldne og lade dem beholde deres fulde Rustning, og det var en Kæmpe-Dyst, som alle de Andre enstund fornøjede sig ved at see paa; men omsider fandt de dog, det var ogsaa Tid for dem at begynde, og da sagde *Odd* til de Elleve: Een imod Een, om ellers Hjertet sidder paa det rette Sted! Det fandt de rimeligt nok, men de faldt ogsaa ganske ordentlig den Ene efter den Anden: *Hjørvard*, *Hervard*, *Henne*, *Seming* og hele Resten, uden at noget Vaaben beed paa *Odd*, men træt og mødig var han tilgavn og kunde knap slæbe sig hen til *Hjalmar*, som vel omsider havde faaet Magt med sin Modstander, men sad dog selv paa Bane-Tuen, bleg som et Lig! Da sagde *Odd*:

Hvad skader dig, Hjalmar!
Hvi skifter du Farve?
Det volder desværre
Nok Vunderne dybe,
Thi brustet er Hjelmen
Og Brynien kløvet,
Længe vel neppe
Livet du frister!

Hjalmar.

Saar har jeg sexten
Og sort seer det ud,
Brynie-Ringe
Brast under Øe,
14Dyppet i Edder,
Aarlade-Jernet,
Tirfing, tveegget,
Traf mig i Bryst!

Herremand var jeg,
Havde i Vange
Fem Herregaarde,
Fandt dog ei Hvile,
Nu uden Livshaab
Ligger paa *Samsø*
Jeg stille for stedse,
Styrer ei mere
Snekke paa Hav!

Glimrende sidde,
Glade i Hallen,
Frimænd til Høibords
Hos Fader min,
Kæmperne mange
Miøden fortumler,
Mig gjorde svimmel
Sværdslag i Kvel!

Huldt mig ledsaged
Lilie-Vaanden
Alt ud til Pynten
Af *Agnafid*,
Sandt mig da spaade
Spangenes Dise,
Vi saa's under Solen
For sidste Gang!

15Ringen Guldrøde
Ryk nu af Blegneb,
Bring den til Upsal,
Til *Ingeborg* min!
Den skal beseigle
Sagnet du fører,
Indvie til Kvide
Kjæreste min!

Munter og lystig
Letted jeg Anker,
Mildt mig omsused
Møernes Sange;
Hastværk jeg havde
Hisset ved Sota,
Sagde da Venner
Sidste Farvel!

See hvor sig rapper

Ravnen fra Trætop,
Ørnen at hinde
Hid under Sky,
Sidste Gang Gilde
Gjør jeg for Valraven,
Gjør jeg for Ørnen
Arveøl dyrt!

Bedre mig huger
Brage med Harpen,
Om min Valkyrie
Kvadet i Sal;
Salig i Sangen
16 Sammen vi svæve,
Møer i Midgaard
Mindes os vel!

Dermed opgav *Hjalmar Aanden*, og *Orvar-Odd* havde nu i fjorten Dage Arbeide Nok med at faae Gravhøie kastede til alle Bærsærkerne, men sin Fostbroders Liig førde han hjem til *Sverrig*, og da *Ingeborg* saae hans Lig og hørde hans Svanesang, da sank hun død til Jord, og blev lagt ved hans Side i *Hjalmars-Høien* ved Upsal!

Dette var da *Tirfings* første berømte Mester-Stykke, at det i Livet skildte ad, hvad selv i Døden vilde sammen være, men nu laae det selv under Muld og havde intet Nidingsværk øvet, saa det tegnede til, at *Dvalin* tog mærkelig feil.

Fjerde Kapitel.

Tirfings Opstandelse.

Bærsærke-Tylvten havde ingen Sønner efterladt, men *Angantyr* var dog netop blevet gift før han døde med en Daatter af *Bjartmar* Jarl i *Ladogaborg*, som hedde *Svave*, og hun var frugtsommelig, da Holmgangen stod paa *Sams*. Det blev nu vel et Pigebarn, der kom til Verden, men saa snart hendes Morfader fæstede Øie paa hende, spaaede han, at blev hun fuldvoxen, vilde Man faae at see, der var Afkom endnu af *Andgrim* og *Eivora*, og hun vilde blive Stammermoder til store Slægter. Hun blev kaldt *Hervor*, og Somme raadte vel til at tage Livet af hende, da det var umueligt, der kunde skabes *Kvinde-Hjerte* i *Andgrims* Æt, men det vilde *Bjartmar* ingenlunde tillade, og hos ham voxte hun nu op, deilig som en Kvinde, men stærk og vild som en Jattedreng og glædest, naar det gik ilde til. At sidde stille og sye og baldyre, var ikke *Hervors* Sag, men hendes Legetøi var Sværd og Bue, som hun ei sjelden gjorde Skade med, og da Jarlen engang revsede hende alvorlig, løb hun til Skovs, gjorde sig en Røverkule og drev Haandtering derefter, saa Jarlen maatte holde Klapjagt og fange hende, som et andet vildt Dyr, hvad dog kostede mangt et Liv, før det lykkedes. Hun kom nu tilbage til Jarlens Gaard, men da hun blev ved at gjøre alle de Ulykker, hun kunde, sagde engang En af Trællene til hende, at hun skulde nødig sætte Næsen saa høit, da hendes Fader ikke var andet end en *Svinedriver*, hvorpaa hun strax foer ind til Jarlen og kvad:

Pral ikke sømmer
Selv Prindsernes Døttre,
Kræfterne adle
Som Konge saa Træl,
Fader dog ahned jeg
Ædel af Byrd,
Vanraad nu siger,
Han vogtede Svin!

Dertil svarede *Bjartmar*:

Meget Man lyver,
Naar Lidt Man kun veed,
Talt blandt de Store
Og stærk var din Fader,
Tækket med Græstørv

Grønnes paa *Samsø*
18Ham over Hoved dog
Høielofts-Salen!

Kæmpen *Angantyr*
Kjøbde for Bladet,
Gaarden og Grunden,
Græsrig Vang,
Sover med *Tirfing*
Trygt i sin Stue
Mørkt er der altid,
Mærk hvad jeg siger!

Hervor.

Noksom opfostret,
Fuldvoxen er jeg,
Arv efter Fader
Fattes mig end,
Tog han i Graven
Gierrig den med sig,
Maa nu hans Daatter
Dødningen stævne!

Blaane skal Linet
Brat om min Tinding,
Graane skal Særken
Som Saxen i Kveld,
Hervor i Morgen,
Til Hærværk beredt,
Daadsti betræde
Til Dødninge hjem!

Og da hun kom for sin Moder at staae, kvad hun igjen:

Høibaarne Frue!
Hør nu mit Ord!
19Du mig udstyre
Til Daad som en Søn!
Her ikke stilles,
Stædes jeg kan,
Drømmene stærke
Drive mig frem!

Hervor lod sig nu Mands Klæder skjære, foer i Harnisk og gav sig i Ledtog med de første Vikinger, hun traf, og holdt sig saa kjækt, at da Høvdingen faldt, blev hun, under Navn af *Hervard*, hans Eftermand. Om hendes Bedrifter veed man for Resten kun, at hun styrede til *Sams* og vilde havt Vikingerne til at gjøre Landgang og randsage Kæmpe-Høiene, hvor hun forsikkrede dem, laae store Skatte begravede, men de var dertil ikke at formaae, for alt det Spøgeries Skyld, som Rygtet sagde, der gik, saa mellem de Høie var det værre at færdes ved høi lys Dag end andensteds ved Midnats-Tide. *Hervor* fik imidlertid dog Skibet lagt for Anker ved Indløbet til *Mindevaag*, og roede i Land med Baaden ganske alene i Solebjergs-Laget. Her mødte hun en Kohyrde, som hun udfrittede, men fik kun til Svar:

Fremmede! ihvo du est
Frit mig ikke længer!
See, du hitter end ved Dag
Herberg langt fra Vangen.

Hervor.

Giæstmildhed ikke
Gaaer jeg at søge,
Af disse Øboer
Ingen jeg kjender;
20Viis du mig bare
Bærsærkers Høie,
Lær mig at kjende

Kæmpernes Huus!

Hyrden.

Spørg ei om Saadant
I Spøgelse-Timen!
Vovehals er du,
Vikinge-Drot!
Men lad os løbe
Før Lyset gaaer ud,
Ingen er dygtig
Til Drauger at slaae.

Hervor.

Seer du, jeg byder
Dig Brysinga-Men
For mig at lede
Til Lofdingers Høie!

Hyrden.

Bød du mig, Kæmpe!
Klenodier alle,
Rygg jeg dig vendte
Til Vangen i Kveld!

Solen alt dukker,
Dønnet alt stiger,
Luer i Luften
Lege nu brat!

²¹*Hervor.*

Ikke for Skraldet
Skye vorde Kæmper,
Bange for Luens
Leg under Sky!
Lad os ei dirre
For Dødning-Helte,
Skjælv for Skygger,
Skinne de end!

Hyrden.

Vanvittig er han,
Den Vikinge Drot,
Som vil i Mulmet
Mødes med Drauger,
Lygtemænd hoppe
Høiene revne,
Marken og Mosen
Mylre af Blus!

Dermed tog Hyrden Benene paa Nakken og løb af alle Livsens Kræfter, uden engang at turde see sig om, til han naaede sin Hytte, men *Hervor* kvad:

See, hvor den Fæbinder
Flyver til Skovs!
Saa overtroisk
Tossen kan være!
Skjold-Møen aldrig
Skjælver for Saadant,
Modet hos *Hervor*
Sig hæver i Gny!

²²Dermed gik hun dristig ud paa Næsset, hvor Høiene stod aabne, hver paa fire Ild-Støtter, og ændsede det ikke, at Luen legede om hendes Hæle ved hvert Fjed hun tog, og at kæmpehøie Gienfærd truede paa alle

Kanter. Som en Røg skred hun gennem Ilden midt ind i Kredsen af Bærsærke-Høiene, vendte sig til den Største og kvad:

Vaagn nu, *Angantyr!*
Vækket af *Hervor*,
Din og din *Svavas*
Daatter eenbaarne!
Ræk mig fra Høien
Hjaltet med Klinge,
Døglingers Bane,
Dværgenes Konstværk!

Hjørvard, Angantyr!
Hervard og Hrane!
Samtlig I vaagne,
Vakte af Dvale!
Stiger i Brynje,
Med blinkende Hjelme,
Buklede Skjolde
Og blodige Spyd!

Blev under Mulde
Saa magtesløse
Sønner af *Andgrim*
Og af *Eivora*,
At blandt dem Alle
Ingen med *Hervor*
Mægter at tale
Ved Mindevaag,
23Gid saa I pines
Og plages indvendig,
Som mellem Øgler
I Orme-Gaarde,
Hvis end I dølg
Dvalins-Klinge,
Sværdet til Drauger
For dyrebart!

Angantyr.

Hervor! Hervor
Høit du spiller,
Runer ramme
Rister du!
Gal, dumdrstig,
Daatter min,
Mænd af Mulde
Du maner op!

Viking paa Vildspor
Venter sig Bytte,
Mig ikke Fader
Og Frænder begrov;
Tænker du, *Tirfing*
To vilde miste,
Drabsmænd det unde
Drauger i Fred!

Hervor.

Lurifas lyver,
Lade dig *Odin*,
Har du ei Værget,
Hvile i Fred!
24 Odel maa kræves,
Krymp dig ei længer!
Retmæssig Arving

Er den Eenbaarne!

Angantyr.

Gloende Suler
Salhuset bæere,
Helgrind er Navnet
Paa Høienes Dør,
Gjenfærd paa Gløder
Gaae under Ildregn;
Skynd dig til Skibet,
Skjoldmø i Kveld!

Hervor.

Kornmodn kalde
Kæmper de Blus,
Som over Grønsvær
Gjøggle om Natten,
Hervor ei kyse
Helvedes Porte!
Skjælv lad Kryster
For Skygger i Kveld!

Angantyr.

Hør da min Tale,
Hervor hin kloge!
Vrag ikke Spaadom
I Spøgelse-Timen!
Bidhvas er *Tirfing*,
Bane det volder,
25Udrydder hartad
Hele din Æt!

Barn skal du føde,
Bred over Skulder,
Hedrik den Store,
Stolt af sin Vælde,
Under Skytelten
Skabt til at glimre,
Han sig for *Tirfing*
Tage i Agt!

Hervor.

Urdas Runer:
Rist og Ro,
Overskjærer
Skarp min Preen
For jer Alle,
Andgrims Sønner,
Faaer ei *Hervor*
Hjalmars Bane,
Brynjers Pest!

Angantyr.

Mø, du ei ligner
Menneske-Børn,
Pusler om Natten
Med *Nagrinds* Laas,
Graver med Spydet
Guderuner,
Maner og tryller
Trodsende Alt!

26*Hervor.*

Syng med de Fugle,
Du færdes iblandt!
Menneske ligner
Blandt Mennesker jeg,
Drauger blandt Døde,
Og dølg nu ei længer,
Røb mig og ræk mig
Rødspætten din!

Angantyr.

Mig under Skuldre
Skarp ligger *Tirfing*,
Gloende gnistrer
Gebet og Knappen,
Mø over Mulde
Møder du aldrig,
Som har til Fæstet
Fingre af Staal!

Hervor.

Mø jeg dog kjender,
Mødt har du hende,
Som ikke blegner
For blodige Sværd!
Lygtemands-Luer
Lidt kun jeg regner,
Spytter Man ad dem,
Slukkes de brat!

Angantyr.

Djærv er min Daatter,
Dristig med Vanvid,
Skyer ei Ilden,
Skoggrer ad Døden!
Bliv dog fra Høien!
Heller jeg rækker
Møen hin unge
Mændenes Skræk!

Med det Samme fløi *Tirfing Hervor* i Haanden, som hun stod, hvorover hun blev sjæleglad og sagde:

Velmødt i Kvelde,
Vikinge-Fader!
Tak nu for *Tirfing*
Tusinde Gange!
Rigere blev jeg,
Bragning! ved Gaven,
End om al *Norge*
Var Odelen min!

Angantyr.

Tand dog for Tunge
Med Taler forfløine!
Godt veed nok Gaas, hvad
Hun glæder sig over!
Troe, om du mægter:
Trædsk er den Klinge,
Udrydder hartad
Hele din Æt!

Hervor.

Dands nu, som *Hilde*,
Hervor, paa Tilje!

28Græs nu i Gudhjem
Din gyngende Havhest!
Lidt mig kun rager,
Lofdung i Høien,
Hvad Efter-Slægten
Slaaes om i Midgaard!

Angantyr.

Ei du nu *Tirfing!*
Ældes med Gammen!
Glem ei Giembelte,
Giem den i Balg!
Rør ei dens Egge,
Edderlud hærded
Den Menneske-Flækker
Mageløs!

Vel du nu fare,
Faderlig aflagt,
Om du kan troe mig,
Med tolv Mands Styrke,
Djærvhed og Livskraft,
Dyderne alle
Hos *Andgrims* Ætten
Til Arvegang!

Hervor.

Hilsen og Venskab,
Høilagte Kæmper!
Lidt mig kun huge
Luerne vilde,
29Maatte en Verden
Mellem os være,
Det var just Dyden,
Det saae jeg helst!

Nu skyndte *Hervor* sig da ned til Stranden, men borte var Snekken, thi da Vikingerne hørde Dønnet og saae Ilden, var de blevet bange og havde lettet, saa *Hervor* maatte blive paa *Sams*, til der kom Skibs-Leilighed, og Man hører nu ikke mere til hende før hun befandt sig hos Kong *Godmund* paa *Glæsmarken*, hvor hun ogsaa gav sig ud for et Mandfolk og kaldte sig *Hervard*.

Om samme Kong *Godmund* paa *Glæsmarken* har der gaaet mange besynderlige Rygter baade i *Danmark* og *Norge*, saa Man veed snart ikke, hvad Man egenlig skal troe og tænke om ham. Somme vil sige, han boede oppe i *Helgeland* paa *Hindøen*, men efter Alt hvad der ellers fortælles om ham, er det rimeligere hvad Andre sige, at han boede paa *Grundet*, lige ved *Guldbroen* mellem *Midgaard* og *Jetteverden* og var en Slags Færgemand imellem Begge, immer ved Haanden og meget høflig imod alle Folk, saa det gjaldt kun om, naar Man gjæstede ham, ikke at tage mod alle hans gode Tilbud. Han skal nemlig have haft den deiligste Urtegaard, Man kan tænke sig, og tolv Døttre, Allesammen store Skjønheder, og hver af sine Gjæster tilbød han En af sine Døttre til Kone, og beskrev dem sin Urtegaard, som et sandt Paradis, saa hvem der kom ind, blev strax al Sygdom kvit og behøvede aldrig siden at frygte for Døden; men aldenstund de tolv Døttre var immer tilfals, maa han dog enten have haft en forskrækkelig Hob af 30dem, eller der har været noget Skielmeri under, og siden han selv omsider døde, hængde det allenfalds ikke rigtig sammen med hans Paradis eller *Odainsager*, som det kaldtes. Desuden har Man ogsaa ymtet om, at hvem der giftede sig med En af *Godmunds* Døttre, glemde paa Timen baade Fædreneland, Slægt og Venner, og i Haven glemde de sagtens, hvad de selv hedde, saa der har nok været en slem Hage for ordenlige Folk ved *Godmunds* som ved alle Jetters Gunst og Gave.

Dermed lade vi den Fugl flyve, og tage fat hvor vi slap, da *Hervor* kom til *Godmund*, som dengang skal have fyldt sine hundrede Aar, men var endnu rask og rørig. Her spillede hun da Kæmpe, og en Dag, da *Godmund* sad ved Tavle-Bordet og spurgde, om Nogen kunde give ham et godt Raad, for han var nær ved at blive skakmat, da var *Hervor* strax ved Haanden og vidste med et Par Mester-Træk at sætte Kongen i Sikkerhed og bringe Spillet i Ligevægt; men imidlertid havde En af *Godmunds* Hirdmænd for Løiers Skyld trukket *Tirfing* ud, som laae paa *Hervors* Sæde, og havde sin store Morskab af at see, hvor det glimrede. Det blev ham imidlertid en dyr Fornøielse, thi saasnart *Hervor* mærkede, at *Mandsbane* var blottet, foer hun hen og snappede *Tirfing* fra Hirdmanden og jog det igjennem ham. Dermed gik hun sin Vei, og vel vilde de andre

Hirdmænd været ud efter hende, men *Godmund* bad dem slaae sig til Ro, dels fordi den saakaldte *Hervard* kun var en Kvinde, man ingen Ære havde af at fælde, og dels fordi hun, med saa ypperligt et Væрге, sikkerlig kun solgde sit Liv i dyre Domme. Saaledes slap *Hervor* da fra det, og efter igjen enstund at have tumlet sig tilsøes med Vikin31ger, drog hun hjem til sin Morfader, *Bjartmar* Jarl, og faldt i Stilhed ved Kvinde-Syssel og blev snart kaldt en Brud, mange Beilere værd baade for Skiønhed, Rigdom og Livsalighed. Derfor, da Kong *Godmunds* Søn, *Høvind*, gik paa Raad med sin Fader om et godt Giftermaal, gav *Godmund* ham Anslag paa *Hervor*, hvem han da ogsaa strax lod beile til og fik Ja paa af *Bjartmar*, uden at *Hervor* sagde enten fra eller til, men lod sin Morfader raade. Saaledes blev hun da gift og hjemført til *Glæsmarken* og havde siden to Sønner med *Høvind*, af hvilke den Ældste, *Angantyr*, var spag og stille, godmodig og livsalig, sin Fader op ad Dage, men den Yngste, *Hedrik*, slægtede Moderen og de gamle Bærsærker paa, saa han gjorde i sin Opvext ikke Andet end Fortræd.

Femte Kapitel.

Det første Nidingsværk med Tirfing.

Kong *Høvind*, som ikke kunde døie *Hedriks* Kaadhed, lod ham opfostre uden Huset hos en Mand, der hed *Gissur*, og bød ikke engang ham med, naar han gjorde Gilde, hvad *Hedrik* ærgrede sig over og kom derfor engang, da han var blevet voksen, selvbuden med det Forsæt at gjøre al den Fortræd, han kunde faa Lykke og Leilighed til. Han gjorde derfor sit Bedste ved Drikkebordet med at sætte Splid imellem Folk, og sagde reent ud, det var et daarligt Gilde, hvor der ikke blev spildt en Taar rød Vin paa Dugen, og det lykkedes ham saa vel, at En af Giæsterne tilsidst dræbde sin Sidemand. Kong *Høvind*, som satte sin Ære i den strængeste Retfærdig32hed, vilde ingenlunde for *Hedriks* Skyld bøie Retten, hvormeget end *Hervor* bad ham derom, men gjorde sin balstyrige Søn fredløs for Bane-Raad i Kongens Gaard. Paa Moderens Forbøn gav han imidlertid *Hedrik* endeel gode Raad med paa Reisen, sigende:

Aldrig hjælpe du den Svend,
Som sin Hosbond sviger!
Aldrig du benaade ham,
Som sin Næste myrder!
Ikke lad du Hustru din
Hjemmet tit besøge!
Siig du aldrig Frille din
Hvad ei Folk maae vide!
Rid ei paa din bedste Hest
Paa en Hastværks Reise!
For en Prinds med Krone-Haab
Vær ei Pleie-Fader,
Bryd ei Freden du besvor!
Frygt for Trælle-Følge!

Høvind ventede imidlertid slet ikke at *Hedrik* vilde følge hans gode Raad, og da *Hedrik* hørde dem, gav han ogsaa strax at forstaae, han havde Andet i Sinde, men *Tirfing* tog han derimod af sin kiære Moder med Kyshaand. Han havde heller ikke gaaet ret langt før han følte en uimodstaaelig Lyst til at trække det af Skeden, hvorpaa Bærsærke-Gangen strax kom over ham, og da der ingen Anden var for hans Haand, end hans Broder *Angantyr*, som havde fulgt ham paa Vei, foer han til og myrdede ham, hvorved *Tirfing* øvede sit første Nidingsværk. Det fortrød nu vel *Hedrik* bitterlig, da 33han kom til sig selv igjen, men han slog sig dog til Ro med den Tanke, at *Tirfing* maatte blive Mands Bane, hvergang det blottedes, og at gjort Gjerning staaer ikke til Ændring. *Hervor* magede det og saaledes, at der blev ikke sat efter *Hedrik*, før han var i Sikkerhed, og det Første Man saa hører til ham, er at han, paa Trods mod sin Faders gode Raad, løskiøbde to Misdædere, hvoraf den Ene havde forraadt sin Hosbond og den Anden dræbt sin Stalbroder, men han var dog klog nok til Ingen af dem at tage i sin Tjeneste.

Sjette Kapitel.

Det andet Nidings-Værk med Tirfing.

I *Reid-Gotland* var paa den Tid en Kong *Harald*, der paa sin Alderdom maatte skatte til et Par af sine egne Jarler, som havde gjort Oprør og slaaet ham af Marken. Til ham kom *Hedrik* efter en stund at have drevet *Sørøveri* og vundet Navnkundighed, og de bleve enige med hinanden om, at naar *Hedrik* kunde undertvinge de oprørske Jarler, skulde han have Kongens Daatter *Helga* og Hælvten af Riget i Medgift. Det vandt de ogsaa Begge ved, thi *Hedrik* gav ganske rigtig Jarlerne deres Baanesaar, men endeel Aar efter kom der Misvæxt i Landet, og da Spaamændene sagde, at Man for at forsone Guderne maatte offere den ædlestes *Ungersvend* i Landet, gav det Anledning til en sær Trætte imellem *Hedrik* og *Harald*; thi de havde hver en eneste Søn, *Harald Halvdan* og *Hedrik Angantyr*, og nu vilde Ingen af dem have sin Søn anset for den ædlestes *Ungersvend*. Omsider blev de dog enige om at tage Kong *Høvind* paa *Glæsmarken* til Voldgiftsmand, da han havde Ord for aldrig enten for Vild eller Venskab at bøie Retten. Der afgang desaa et Gesandtskab til ham, som *Hedrik* selv stod i Spidsen for, og ved sin Moders Mægling blev han paa denne Reise ikke blot forliget med sin Fader, men fik ogsaa et Raad af ham, som han havde Lyst til at følge. For ret glimrende at bevise sin strænge Retfærdighed, dømte nemlig *Høvind*, at *Hedriks* Søn var den ædlestes *Ungersvend*, men raadte ham saa i Hemmelighed, at naar det kom til Stykket med Offringen, skulde han staae fast paa, til Sikkerhed for sig som en sønneløs Udlænding, først at hyldes af hveranden Mand i Kongens Hær, og saa, sagde *Høvind*, forstaaer du vel en halvkvæden Vise. Det var dog engang et Raad, *Hedrik* fandt værdt at følge, og da Hælvdens af *Haralds* Folk havde svoret ham Huldskab og Troskab mod Alle og Enhver, reiste han sit Banner og gjorde vitterligt, at *Odin* havde Intet at klage, naar han, istedenfor *Angantyr*, fik baade *Harald* og *Halvdan* og alle de Kæmper, der faldt i et ordenligt Slag. Her hjalp nu ingen Indvendinger, og skiøndt *Harald* og *Halvdan*, da de omsider mærkede Uraad, kæmpede fortvivlet, faldt de dog Begge for *Tirfing*, og det var Dværge-Sværdets andet Nidingsværk.

Syvende Kapitel.

Hedrik og Blinde-Giæst.

Hedrik blev nu en vældig Herre, saa hans Lige fandtes ei i Nørreleden, men immer gjorde han heller Ondt end Godt og gjorde paa Trods Alt hvad hans Fader havde sraadt ham fra, endskjøndt han derved tit kom i Vaade og Livsfare. Omsider blev han dog kied ad Krig og Orlog, slog sig til Ro i *Aarhjem* og gjorde det Løfte ved Børsterne af *Julegrisen*, at Ingen skulde fortørne ham saa meget, han jo kunde løse sit Liv med en Gaade, der overgik *Hedriks* Forstand. Det Løfte er blevet meget berømt, ikke saa meget fordi Mange prøvede deres Lykke og kom tilkort, som fordi *Hedrik* dog tilsidst fandt sin Overmand.

Der var nemlig i *Gothland* en *Herse*, de kaldte *Blinde-Giæst*, som var faldet i høieste Unaade hos Kong *Hedrik* og blev indstævnet af ham til at møde og enten holde Slag eller lide Dom, men *Giæst* havde ingen Lyst til nogen af Delene og søgte derfor med mange Bønner og store Løfter *Odin* paa Haand. Da hændte det sig, en Aften silde, at der blev banket paa Dørren hos *Blinde-Giæst*, og da han selv gik hen og lukkede op, traadte der en Fremmed ind, som ogsaa kaldte sig *Giæst*, og spurgde sin Vært, hvad det var han gik og grublede over? Da nu *Blinde-Giæst* aabenhjertigt klagede sin Nød, sagde den Fremmede: vil du skifte Ham og Dragt med mig, saa vil jeg gjæste Kongen i dit Sted og prøve min Lykke. Det fik han gjerne Lov til, saa det Bytte var snart gjort, og *Blinde-Giæst* legede skjul, mens den Fremmede gik og gjaldt for ham baade i og uden Huset, saa mesterlig vidste han at efterligne alle hans Manerer. Han indfandt sig da ogsaa til rette Tid i Kongens Gaard, og skiøndt *Hedrik* gloede ilde til ham, tabde han dog ikke Fatningen, men sagde meget frimodig: Herre, jeg kom hid for at blive forliget med Dig. Ja, sagde Kongen, vil du da underkaste dig mine Viismænds Dom? ³⁶Hm, svarede den Fremmede, er der ellers ingen Redning? Jo vist er der, sagde Kongen, naar du kan sige mig en Gaade, som jeg ikke kan løse. Det er jeg kun daarlig skikket til, svarede *Giæst*, men det er ligemeget, før jeg vil lide Dom, vil jeg dog heller see til at hitte paa en Gaade.

Der blev nu sat to Stole til dem midt paa Gulvet, og Folk slog Kreds om dem og spidsede Øren for at høre Vidskab.

Giæst.

Jeg gad havt i Dag
Hvad jeg havde i Gaar,
Veed du hvad det var,
Vittige *Hedrik*?

Hedrik.

God er din Gaade

Giæst hin blinde!
Mosten jeg kiender,
Munde den huger,
Lukker dem enten
Op eller i.

Giæst.

Hid underveis
Veie Nok saae jeg,
Den Ene for høi,
Og den Anden for lav,
Vei allevegne,
Vittige *Hedrik!*

Hedrik.

God er din Gaade,
37Giæst hin blinde!
Bro gik du over,
Brugde dit Øie,
Fisken i Floden,
Fuglen i Luften,
Vel finde Veie,
Veed du saa meer?

Giæst.

Drages til Minde:
Hvad drak jeg i Gaar?
Vand var det ikke,
Vin ikke heller,
Hverken Øl eller Mjød,
Eller Mosten af Frugt,
Og dog blev jeg ledsket,
Løs du mig det!

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Alt som i Skove
Skygge du søgde,
Kiøled din Læbe,
Leiret i Græsset,
Kystes paa Munden
Af Morgen-Dugg.

Giæst.

Der gik en Høirøstet
I Rykke-Tal
Den slagne Vei
Og den slidte Sti,
38 Og hvad han traadte
Han trofast kyste
Paa deiligste Kind,
Med dobbelt Mund.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Hammeren gaaer
Over Guldet saa,
Naar det paa Ambolt
Overfares,
Drøit den kysser

Og kvæder høit!

Giæst.

Stort Vidunder
Jeg stirred paa,
To om Budet,
Begge døde,
Aandeløse,
Laae og pusted,
Kogde Gift
Til gamle Kæmper!

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Blæse-Bælgen
Er bleg om Næse,
Liv og Aande
Den aldrig fik,
Dog til Krigen
39Med Kraft den puster,
Volder med Beenbrud
Bane-Saar!

Giæst.

Stort Vidunder
Jeg stirred paa,
For Dellings Dørre
Et Dyr jeg saae,
Med Fødder otte,
Med fire Øine,
Og over Hofte
Sig hæved Knæ.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Du kom fra Østen,
Hvor op gaaer Solen,
Og Edder-Koppen
Med Konster sorte
Af egne Tarme
Sig Traade spandt!

Giæst.

Stort Vidunder
Jeg stirred paa:
For Dellings Dørre
Sig dreied sært
Hoved til Hel,
Til Himlen Fod.

Hedrik.

God er din Gaade,
40Giæst hin blinde!
Lilie saae du
Med Løg i Jorden,
Stilken med Blade
Dog stak i Sky.

Giæst.

Stort Vidunder
Jeg stirred paa,
Som Stenen haardt,
Som Skjoldet blank,
Som Ravnens sort,
Som Speilet klart;
Veed du min Mening,
Vittige *Hedrik*?

Hedrik.

Svart det nu minker
Med Mandevind,
En Lava-Skive
Laae dig for Øie,
Hvor Solen skinned
Fra Skyhjem klar.

Giæst.

Kvinderne tvende
Med kridhvidt Haar
Bar under Aaget
Æde til Hjemmet,
Ei Maden og Huset
Med Hænder var gjort,
Men Kunstneren bygger
Paa Kryds under Øe.

41*Hedrik.*

God er din Gaade,
Giæst hin blinde,
Kridhvite Svaner
Krydsed i Luften,
Hænder ei havde,
Huse dog bygde,
Bar saa til Rede
Blommer i Æg.

Giæst.

Var det ei Hexe,
Hunnerne tvende,
Som mellem Fjelde
Faldt mig i Øie,
Mand de ei havde,
Møer de vare,
Nikked dog daglig
Til Daatteren fiin.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde,
Kvinder ei saae du,
Men *Kvanner* tvende,
Mindst stod i Midten
Hos Mødrene to.

Giæst.

Søn af Blød-Hjerte
Forhærdet jeg saae
Farende stile
Til Strandkant ifjor,
42Dødning bar Dødning,
Og deiligt det gik,

Blindebuk reed og
Paa Blindebuk stiv,
Aldrig en Hest havde
Haardere Kaar.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Ørn sad paa Aadsel
Iiskold og blind,
Dødnings begge
Bar en Iis-Kage,
Fulgde med Strømmen,
Stiled mod Kysten.

Giæst.

Hvem er de Drotter,
Som drage i Striden,
Naar deres Bønder
I Bøigden de sprede,
Men Fællesskab gjøre,
Naar Folkene samles?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Det er Kong *Irak*
Og *Andot* i Skak,
Paa Brettet de kæmpe,
Naar Brikkerne spredes
43! Posen de enes,
Naar Alle forsamles.

Giæst.

Hvem er den Askefis,
Eensom i Vraa,
Fader og moderløs,
Født af en Steen,
Fuldherlig en Tjener,
Som Herre Tyran?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde?
Saa under Aske
Ulmer jo Gnist,
Født af Flinten,
Fænger paa Jord,
En Perle i Lænker,
Men løsladt en Gru.

Giæst.

Hvem er den Sorte,
Som Solen fordunkler,
Søer og Skove
I Skumring opsluger,
Trods al Verden,
Paa Vindspillet nær?

Hedrik.

Taagen opstiger

Fra Strand og fra Jord,
Skjuler sin Vugge,
Og skygger for Solen,
Mørk er dens Vei,
Og kun Vinde den skyer,
Men meer end jeg troede
En Træring est du.

Giæst.

Kiender du Dyret,
Som Dansken værger,
Blank under Bugen,
Blodig paa Ryggen,
Udsætter Livet,
Naar Luren gjalder,
Ligger i Leir
Paa Lofdungs Haand?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Skjoldet du mener,
Skiærmene paa Val.

Giæst.

Danserinder
I Dugg jeg saae
Frit sig svinge
Og svæve let,
Sorte Skjolde
Om Sommer-Dage,
Men mælkehvide
Om Vinter-Nætter
Alle de bare,
Hvad er saa det?

45Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Ryper de kaldes
Paa Rommerige,
Fjederne sorte
Om Sommerdage,
Vingerne hvide
I Vinterlag.

Giæst.

Møer jeg mødte,
Mange i Flok,
Med søegrønne Huer,
Og snehvide Liin,
Fader dem spored
Til Speideri,
For dem sig vogte
Kan Vægter ei.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Rans og *Ægers*
De raske Døttre,
Som ei sig vare

Kan Viking for,
Bølger kaldes
Og Brændinger.

Giæst.

Børnekjær fordum
Bygde sig Hytte,
46Ligned en Gaas
Som en Giæsling omtrent,
Af Drøvtyggers Skjolde
Beskiærmet hun blev,
Havde til Høieloft
Hjerneskal hans.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
And gjorde Rede
I Oxe-Hoved,
Mellem dets Kæber
Den kurede Æg.

Giæst.

Stor saae jeg styre
Større endda,
Selv paa Helveien
Hjælper han Folk,
Naar ham ei svigter
Hans svorne Ven,
Men Jorden han giver
Dog Hjerte-Saar.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Ankeret holder
Til *Hel* forvist,
Saarer med Grenen
Grønt og Sort,
Bjerger dog tit,
47Med Toug i Pagt,
Havets Heste
Og Høgens Ven.
Snuere dog
Har ei Snakker jeg fundet,
Vel er du drevet
I vittige Ordspil.

Giæst.

Lens er nu ganske
Paa Gaader jeg snart,
Alt Man dog vover,
Naar Alt er paa Spil.
Brude jeg mødte
Paa Bredden af Havet,
Ved Klipperne steile,
Ved Klinter og Skiær,
Leierne haarde
Dem lyster at prøve,
Munterhed miste
I Mags-Veir de let;
Vittige Konge!

Kiender du dem?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Havfruer dandse,
Paa Høielofts-Bølger,
Stille de vorde,
Naar Stormene tie,
48Lavt under Lide
De ligge paa Steen!

Giæst.

Hvad saae jeg i Sommer
Paa Soelbjerggaard?
Ungdommen munter
Med Mundgodt sig bællede,
Bomstille dog de
Ved Bægeret tav,
Mens Drikke-Karret
Gav Drøn og Suk!

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Grisene patted
Den gryntende So.

Giæst.

Hvem bygger høiest
I Bjergeland?
Hvem daler dybest
I Danmark?
Hvem lever foruden
Aandedræt?
Hvem tier aldrig
I Torden-Veir?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Ørnen bygger
49Paa Bjergetind,
Dugg fra Himlen
Har dybest Fald,
Fiske-Lunger
Man leder om,
Fosse-Tungen
Ei tie kan!

Giæst.

Møer jeg skued
Ved Muldet at ligne,
I Sengen hos *Soelskiær*
Sortsmutte laae,
Glimrende Afkom
De glæded sig til.

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde,

Blegrøde Gløder
Gloed i Asken,
Glimrende Luer
Loved de sig.

Giæst.

Fire var i Gang,
Og Fire derved hang,
To viste Vei,
Og To stod paa Vagt,
Skitmads een,
Skrinkelbeen,
Drev alle Dage
Drattende bagefter.

50 *Hedrik.*

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Ko havde Øine
Aabne som du,
Firbenet gik den
Med fire Patter,
Hornet i Panden,
Med Hale for lang.

Giæst.

Stort Vidunder
Stirred jeg paa,
For Dellings Dørre,
En Dag i Høst,
Ti var dets Tunger,
Tyve dets Øine,
Fyrretive
Dets Fødder tillige,
Vrikkende dermed,
Det vralted afsted.

Hedrik.

Hvis ikke Skilfing
Skinnet bedrager,
Meer end jeg vented,
Vittig du est,
Gaader om Grynte
Og Grise ufødte,
So, før hun fared
Med Sydskende ni.

51 *Giæst.*

Hvem er de tvende
Thingløber-Mønstre,
Som har i Alt
Kun Øine tre,
Hjælpe sig begge
Med Hale een,
Men ei med Fødder
Færre end ti?

Hedrik.

God er din Gaade,
Giæst hin blinde!
Odin rider
Fuldrap til Things,

Eenøiet er han
Og uden Hale,
Ottebenet
Er *Odins* Hest.

Giæst.

Eengang endnu
Og aldrig mere
Vove jeg vil
Dit Vid at prøve:
Hvad sagde vel *Odin*
Sagte til *Balder*,
Førend den Bolde
Paa Baal var lagt?

Hedrik.

Galder og Seid
Og Gand og Tant
52Slider-Sladder,
Du Sludder-Mads,
Men Ordene dine
Dog Ingen veed,
Dig selv undtagen,
Utske leed!

Ved disse Ord gik Jette-Naturen saa aldeles over Optugtelsen, at *Hedrik*, uden nogen anden Tanke, trak blank og huggede med *Tirfing* efter *Odin*, der imidlertid havde forvandlet sig til en *Falk* og fløi ud ad Lyren, men mistede dog de yderste Fjer af Halen, hvorfor Falken er stumprumpet endnu den Dag i Dag. En Hirdmand, der ulykkeligviis var nærmest ved Haanden, maatte for Resten betale Gildet med sit Hjerteblood, da *Tirfing* skulde være Mands Bane, hvergang det blottedes, og *Odin* raabde til Farvel:

Vee dig, Kong *Hedrik*,
Som du hugger løs!
Bryder du Løfte,
Saa bryder jeg Stav,
Nappes nu, Trælle!
Om Nidingens Liv!

Det varede nu heller ikke længe, førend *Hedrik* fik sit Livsbrød, og dertil maatte det bidrage, at han trodsede alle sin Faders gode Raad og havde derfor ogsaa bestandig krigsfangne Trælle om sig, thi engang, da han reiste om og holdt Thing, og havde en Aftenstund, med et ringe Følge, slaaet Leir under *Havadsfjeld*, rottede ni fornemme Skotske Krigsfanger sig sammen, overrumplede ham om Natten i hans Telt og dræbde ham med hans eget Sværd. Det kalde Somme *Tirfings* tredie Nidingsværk, men de er aabenbar i Vildfarelse, baade for den Sags Skyld, at fribaaren Mand i Fangenskab er som Fuglen i Bure og frelser sig, som han kan bedst, og tillige fordi, som vi siden skal høre, *Tirfing* gjorde endnu meget værre Ting end det. Vel tog nemlig Fangerne det med sig paa Flugten, men saasnart *Angantyr* spurgde sin Faders Død, gjorde han det Løfte, aldrig at bestige Høisædet, før den var hevnet, og eenlig drog han omkring i den vide Verden, til han en Aftenstund, han gik langs med *Gripsaa*, saae tre Mænd i en Baad, og hørde at den Ene, i det han med et Sværd skar Hovedet af en Fisk, kvad saa smaat:

Det maa ved *Gripsaa*
Gedden undgiælde,
At under *Havad*
Hedrik blegned!

Det var Ord Nok for *Angantyr*, og han passede nu Fiskerne op, overfaldt dem om Natten hvor de laae under Telt med deres Stalbrødre, slog dem alle Ni og førde *Tirfing* hjem i Triumf. Derpaa gjorde han sin Faders Arveøl med stort Bram i *Dampstad*, og vil Nogen vide, hvilke Konger, der paa den Tid var for Orde, da staaer der i Visen:

Humle da raadte
For *Hunelandet*,
Og mellem *Gother*
Gissur throned,
I *Danmark Valder*,

Hos Valer Kjar,
Og Alfrik hin djærve
Hos Anglefolket!

Ottende Kapitel.

Tirfings sidste Nidingsværk.

Foruden *Angantyr* havde *Hedrik* efterladt sig en Frillesøn ved Navn *Hløder*, med Kong *Humles* Daatter *Sifka*, men som fødtes op hos sin Morfader i *Huneland*, hvor han fra Vuggen af ikke havde andet Legetøi end hvad der hører til Krig og Blodbad, som det lyder i Visen:

Født var *Hløder*
I Huneland
Med Kniv i Belte,
Og Klinge hvas,
Med Ringe-Brynje
Og Rytter-Hest!

Saasart nu *Hløder* spurgde sin Faders Død, gav han sig paa Vei til *Aarhjem* for med det Gode at gjøre sin Arveret gjældende, og han kom der just da der blev drukket Arveøl, holdt stille i Gaarden, sagde hvem han var og bad en Tjener melde sig hos *Angantyr*. Tjeneren gik da strax ind, bukkede for Kongen og sagde:

Garderhøi
I Gaarden holder,
Langveisfra
Kom *Hløder* nu,
Arv at æske,
Ord at skifte,
Brynje-Kløver,
Med sin Broder,
Har til Stævne
Stunder knappe.

⁵⁵Aldrig saasart kom det for Kongens Øren, før han lod Kniven falde, sprang fra Sæde, foer i Harnisk, og gik ud med Freds-Skjold i den ene Haand og *Tirfing* i den Anden. Der blev da Oprør i Leiren, og alle Mand kom paa Benene for at høre hvad Ord og Tale *der* vilde falde.

Angantyr.

Vær velkommen,
Vel undfanget!
Stands i Farten!
Stig af Hesten!
Kom, sid hos,
Hvor Kæmper drikke
Æres-Øl
Til Arve-Gilde,
Faders Priis
Og fælles Tarv!

Hløder.

Andet end Ruus
Min Reise gjælder,
Hælvten af Alt
Hvad *Hedrik* eied,
Med Egg og med Odd
Med Øel og Hank,

Af Kiør og Kalve
Og Kildevæld,
Af Trælle-Kvinder
Og Kværne med,
Af Smalt og Bredt,
Af Smaat og Stort,
Af Magle-Skoven
56Med *Mørkveds* Navn,
Af Jettestuer
Ved Adelvei,
Af Dampstad-Sulen
For Deilighed,
Af Borg og Fæste,
Af Bjerg og Dal,
Af Gyldensmykker
Og gode Ting,
Af Alt hvad Kongen
Har efterladt!

Angantyr.

Nei, før med *Humling*
Halvt jeg deler,
Og før itu jeg
Tirfing hugger,
Kryster isønder jeg
Kridhvidt Skjold,
Lader i Græsset
Grammer bide,
Byder dig, Broder!
Brodden kold!

Først jeg dog byder
Faure Smykker,
Dressel megen
Og dyrebar,
Tusind Svende,
Og tusind Heste,
Godt udstyret
Med Guld og Staal;
57Mø skal følge
Hver Mand, jeg sender,
Med gyldne Kiæder
Og Klædebon;
Og hvor du sidder,
Dig Sølv omskinne,
Og hvor du ganger
Dig Guld omgloe!
Thron saa over
Tredie Parten
Af *Gøtaland!*

Det syndes den gamle *Gissur Gyrtling* var for stor Gavmildhed og raabde:

Tag det med Kyshaand,
Trælkvinde-Søn,
Hælvten Høvding
Og hælvten Træl!
Adelbørn
Skal Odel skifte.
Slegfred-Sønner
Skal slikke Spid.

Da *Hløder* nu hørde, at han skulde hedde Trælkvinde-Søn og Slegfredbarn, naar han tog mod sin Broders Tilbud, da blev han saa forbittret, at han paa Timen dreiede sin Hest og foer tilbage til *Huneland*, hvor Kong *Humle* blev ikke mindre bister ved at høre, Man kaldte hans Daatter Slavinde, og da kvad han:

Lystig nu leve
Lad os i Vinter,
Dobble og drikke
Dyrebar Vin,
58 *Hunnerne* lære
Luren at følge,
Alt opbydes
For Arvegangen,
Tolvaars Dreng
Og toaars Klodde!
Her vi sanke
Som Havets Sand!

Det blev heller ingen Løgn, thi alle Mand fra tolv Aar til Treds, som kunde bære Vaaben, kom paa Benene, saa der blev ikke mindre end tre og tredive Fylkinger, hver under sit Banner, og Femtusind i hver Fylking, men hvert Tusinde var Trettenhundrede, og hvert Hundrede var otte Snese. Med denne umaadelige Hær drog *Humle* og *Hløder* gennem *Mørkved*, som er den store Skov, der gør Skiel mellem *Hunner* og *Gother*, og her var bygt en Grændse-Fæstning, hvor *Hedriks* Daatter, *Hervor*, laae med en talrig Hær til Landeværn. Det var en Kvinde med Mands Mod og Hjerte, ligesom hendes Bedstemoder, saa hun veeg ikke af Pletten, men forsvarede sig til sidste Blods-Draabe. Hun og hendes Trop maatte imidlertid dog bukke for Overmagten, og da hun selv var faldet, tog Resten Flugten med hendes Fosterfader, *Orm*, i Spidsen, og da de naede *Aarhjem*, sagde *Orm Angantyr* kort Beskeed i følgende Vers:

Sydfra jeg kommer,
Sandsagn at føre,
Lyst gjør i Mørkved
Luerne vilde,
Gothland svømmer
I Sværdebad! —
59 Segne maatte
Og Syster din,
Dog ei blegned
Rosens Blommen,
Meer ei rødmer
Mø om Kinder,
Naar med Beiler
Bly hun taler,
Rækker Mund
I Maaneskin!

Da *Angantyr* hørde det, skiftede han Farve og kom seent til Orde, men sagde saa: grueligt Broderskab med saa gæv en Syster! og i det han saae ud over Hirden, slet ikke talrig, kvad han:

Mange nok var vi
Om Mjøden at drikke,
Færre vi er nu
Hvor Flere behøves!
Lover mig Nogen,
For Løn eller Bøn,
Rank at ride
Med rødmusset Skjold,
Hunner at æske
Til Hovedslag?

Da svarede *Gissur* hin Gamle:

Ei dine Skillinger
Skiøtter jeg om,
Regner og ei paa
Det røde Guld,
Dog som Herolder
Djærvt at mæle
60 Glemde paa Bænke
End *Gissur* ei;
Siig du mig, Konning!
Kun hvor dig huger
Fienden at stævne

Til Styrke-Prøve
I aaben Mark!

Angantyr.

Stævn ham til *Dynge*
Og *Dynehede*,
Egnen omgiærdet
Af *Jossar-Fjelde!*
Der ligger *Gothers*
Gamle Valplads,
Seirene mange
De mindes der.

Med den Beskeed foer *Gissur* afsted, til han kom *Hunnehæren* saa nær, at han kunde raabe til den og da kvad han:

Fylkingen raver,
Fanen synker,
Viseren blegner
Vred er *Odin!*
Jeg eder stevner
Til Styrke-Prøve
Paa *Dynge-Aas*
Og paa *Dyne-Hede*,
I aaben Mark
Under *Jossar-Fjelde!*
Saa styre *Odin*
Odde-Flugten,
61Spyde-Legen,
Som spaaet her!

Hløder vilde havt *Gissur* taget til Fange, men det vilde *Humle* ikke tilstæde, og *Gissur* gav nu sin Hest af Sporerne med de Ord: Blæse være med alle *Hunners* Hornbuer! Da nu *Gissur* kom tilbage og fortalte hvad han havde seet, satte *Angantyr* Budstikken i Gang til alle Sider og sankede en vældig Hær, dog neppe halv saa stor som *Hunnernes* og med den mødte han Fienden paa *Dyneheden*.

Her stod da nu det blodigste Slag, Man i *Nørreleden* veed af at sige, og det varede i ni samfulde Dage, thi *Hunnerne* vidste, der var ingen Redning for dem, om de tabte, og *Gotherne* streed for Frihed og *Fædreneland*. Den niende Dag var endnu alle *Høvdinger* ilive, men da brød *Angantyr* sin *Skjoldborg* og gik selv i *Spidsen* med *Tirfing*, som da, blandt Andet, gav baade *Humle* og *Hløder* Banesaar. Da vendte *Hunnerne* Rygg og faldt som Fluer, men da *Angantyr* lod Dagen efter *Valen* randsage og fandt sin Broders Liig paa en Knold, blev han dog underlig tilmode og kvad:

Broder! jeg bød dig
Borg og Fæste,
Røden Guld
Og grønne Skove,
Meer du kræved,
Misted Alt,
Livets Lys
Med Land og Folk!
Broder-Bane
Blev jeg nødig,
62Mindes maa
Hvad mindst mig huger;
Saa gjør Ulykken
Last og Skam,
Skylden maa skydes
Paa Skæbnens Dom!

Derpaa lod *Angantyr* sin Broder begrave hvor han laae, og var siden en vældig Konge til sin Dødsdag, og han var Tipolderfader til Kong *Ivar Vidfadme*, som regjerede baade over *Danmark* og *Sverrig*, *Esthland* og *Kurland* lige ud til *Garderige*. Somme vil imidlertid sige, at hvad der i gamle Dage kaldtes *Reid-Gothland* og *Hunneland*, det hedder nu *Tydskland* og er tolv Gange saa stort som hele *Norge*.

Hermed ender det gamle Sagn om Sværdet *Tirfing*, og Ingen veed, hvor det blev af, da det havde endt sit

Nidingsværk, saa det maa regnes for en Fabel, hvad Man siden har fortalt, at mange hundrede Aar derefter blev Odden af det fundet ved en Høi midt ude i *Tydskland*, og deraf blev gjort en Penne-Kniv, som endnu gaaer i Arv der sønderude i al Hemmelighed, og har den Egenskab, at alle de Penne, der skiæres med den, gjør stor Ulykke i Verden og giver paa en skjult Maade mangen Mand sit Banesaar. Der er endogsaa dem, der vil paastaae, at de veed *tre store* Nidingsværker af de samme *Tirfings-Penne*, hvoraf Man kan see, de er ægte; men alt Saadant er aabenbar ikke andet end en skjelmsk Udtydning af det gamle Sagn og kan ingenlunde komme i Betragtning som nogen ordenlig Fortsættelse deraf.

Odin og Saga.

- 1 **J**eg veed saa underfuldt et Land,
Der maae vi Alle bygge,
Enddog det er, som Soel i Vand,
Af Hjemmet kun en Skygge:
Fuldvidt mon bygge *Askurs Æt*,
Dog seer kun hver den lille Plet,
Hvorpaa hans Fødder stande!
- 2 Tilbage ei vi skue kan,
For Taagen, som os følger,
Og for os staaer en ligedan,
Som Alt for Øiet dølger;
Dog vandred vore Fædre hist,
Og foran os vi veed jo vist,
Skal vore Sønner bygge!
- 3 O, maatte vi ei reent forgaae
I dette snevre Fængsel,
Om ingen Bod vi kunde faae
For al vor dybe Længsel,
Som, glemme vi det end fuldtit,
Dog siger os ved hvert et Skridt
Her har vi ikke hjemme?
- 4 64Jeg veed en Bæk saa underfuld,
Som giennemrinder Landet,
Hvor Alt, som lagdes under Muld,
End speiler sig i Vandet;
Den kommer fra vort Fædreland,
Vort Billed skal i klare Vand
Og vore Sønner skue!
- 5 Er Foden din af Vandring træt,
Paa Bækkens Bredd du hvile,
Hvor Fædre-Skygger trindt og tæt
Vemodig til os smile;
Hver Blomst der stod paa Bækkens Rand,
Sig speiler i det klare Vand,
Og blinker os imøde!
- 6 Dog stille kan den Bæk ei staae,
Den stadig maa henrinde,
Og Skyggerne den følge maae,
De komme og de svinde,
Saa Barmen vorder tung og heed,
Og Vemods-Taarer trille ned
Alt som i Bæk vi stirre!
- 7 Jeg veed en Borg, saa høi og prud,
De Suler, som den bære,
Af Marmel-Steen ei skares ud,

Af Straaler de kun ere,
Som sprang fra Bækkens dybe Bund,
Dog har den Borg saa fast en Grund,
Den kan vist aldrig synke!

8 65I Høieloftets Ridder-Sal
Der seer Man Taagen svinde,
Der overskuer Bjerg og Dal
En himmelsk Asa-Kvinde,
Hun *Saga* nævnes i vort Nord,
Og skiøndt Hun vandred vidt paa Jord,
Hos os har Hun dog hjemme!

9 I Bægre tvende øser Hun
Af Bækkens klare Bølger,
Og Runer staae paa Rand og Bund,
Dem sælsom Styrke følger:
Dem *Heimdal* skar med konstig Haand
De brat kan løse Tunge-Baand,
Og Synet kan de klare!

10 Ved *Saga* sidder *Odin* næst,
Fuldkløgtig falder Talen,
Den *Askurs* Søn, de unde bedst,
Ham vinke de til Salen,
Ham lædske de med *Mimers* Drik
Da faaer han Syn og *Saga*-Blik,
Da faaer han *Mimers* Mæle!

11 Da sjunges der saa lystelig
Om Fædrenes Bedrifter,
Og Tiderne udfolde sig
I klare *Saga*-Skrifter;
Sig Taagen løfter meer og meer,
Saa tindrende vort Øie seer
Den store Samfunds-Kiæde!

12 66Os selv vi see paa Skiød, paa Hu,
I *Fortids* Svøb, det dunkle,
Og Glimtene, som fødes nu,
Paa *Fremtids* Himmel funkle,
Og hvad i Livets Helligdom
Med *Saga* *Odin* taler om
Begynde vi at høre!

13 Saa rind nu, Bæk, kun os forbi,
Med Skygge-Hær i Følge!
En Fylking ny forsamle vi
Til Havfru-Dands paa Bølge.
Vi see dit Væld, vi see dit Maal;
Paa et lyksaligt Løb, din Skaal!
Guld-Bægeret vi tømme!

Pillegrimen.

1 **H**vem monne det være, der ganger saa hvast
Med Stav over Bjerge og Dale?
Hvem monne det være, der raaber saa fast?
Det gungrer i Høielofts Sale:
O, sikkerlig er det en Vandrings-Mand,
Som kommer nu hjem fra det hellige Land,

Hvad Tidender monne han bære?

- 2 Saa spørger i Gaarde den liden Smaadren,
Saa spørger den Ridder i Sale,
Og Skarer sig flokke paa Mark og paa Eng,
At høre den Pillegrims Tale;
Ham Aanden indskyder letvingede Ord,
Med Vinden de fare som Luer paa Jord,
Som Lys brænde Stammer i Skove!
- 3 O, hører dog Brødre! den hellige Grav
Er meer ei paa Jorden at finde,
Forgiæves mod Østen I flytte jer Stav
Og speide paa Bjergenes Tinde,
For Hedninger gjorde med Helvede Pagt
At drive fra Graven og Naaden med Magt
Den arme, bodfærdige Synder.
- 4 68O, seer mine Arme, o seer mine Been!
Saa have mig Lænkerne skaaret,
Dog, knælende først paa Opreisningens Steen,
Med Glæden jeg dem haver baaret.
Men hør, hvor de sukke i Asialand,
Som fandt ingen Naade bag bølgende Strand,
Kun Tigre og Løver og Lænker!
- 5 Hvor Frelseren med sit livsalige Ord
Paany blæste Aande i Støvet,
Hvor Han, som gienløste den syndige Jord,
Paa Korset nedhængde bedrøvet,
Der træde nu Hedninger Kors under Fod,
Med Latter udgyde de Helliges Blod,
Som *Abels* det raaber fra Jorden!
- 6 Det raaber om Hevn over Hedninger vist,
Men hvad over eder som sove?
Med Læben bekiende I Troen paa Christ,
Men hvad har for Christ I at vove?
Og hvad har ivente uværdige Giæst?
Herud, raabe Engle, fra Himmerigs Fest,
Til Graaden og Tændernes Gnidsel.
- 7 Guds Moder, som hører de Helliges Bøn,
Har nu sig for mig aabenbaret,
Paa Armen hun bar sin forklarede Søn,
Og straaledede selv som forklaret,
Hun bød mig omvandre fra Syd og til Nord,
Opvække af Søvnne hver Christen paa Jord,
Til Kamp for de hellige Steder!
- 8 69O, haver end Nogen sin Frelsermand kiær,
Som Døden for os vilde lide,
Da farer i Harnisk med Spyd og med Sværd,
For Korset og Graven at stride!
O, frygter slet ikke for Helvedes Magt!
Med Himlenes Herre vi stande i Pagt,
Og Han haver Alting at raade.
- 9 Til Kampen, I Christne! opholder mig ei!
Om Sjælenes Frelse det giælder.
Fuldstort er mit Kald og fuldlang er min Vei,
Saa saare mod Aften det hælder;
Saa længe jeg er fra den hellige Stad,
Kun Vand er min Drik og kun Urter min Mad,
Mig styrker den Gud, mig udsendte!
- 10 Farvel, I som laande mig Øre i Dag!

Lad rygtes det brat, I mon ile!
Hvad ændse I Bjerge og Bulder og Brag,
Som gaae til den evige Hvile?
Dit Korsbanner, Drot! er vor Kiep og vor Stav!
Adskil dig, du røde, du brusende Hav!
Til Zion vi gaae giennem Ørken!

Kors-Toget.

- 1 **H**er er saa stille, her er saa tyst,
I Borgegaard,
Ei Vaabenleg, ei Spil og Lyst
Man høre faaer;
Ei vrinsker Hest og ei glammer Hund,
Kun Uglen tuder i allen Stund,
Ei lyster mig her at dvæle!
- 2 Men hisset byder mig til sig ind
Den store Stad,
For Een med Taarestrøm paa Kind
Er Mangen glad,
Der Alt sig dreier i Hui og Hast,
Og lystig bærer hvad end ei brast,
Der glemmes al Jordens Møie.
- 3 O vee, mon Pesten sig rundt i Stad
Har sneget om,
Saa Huus paa Huus i Ring og Rad
Blev Lade tom,
Hvad heller finder ved høilys Dag
Det Borgerskab kun i Søvn Behag
Og sjunger med Natte-Ravne?
- 4 71Dog tys, hvad toner fra Kirken hist
Saa sørgelig?
En Sjæle-Messe der holdes vist
For Stadens Lig;
Fra Kirke kommer en Kvinde-Flok,
Kun Gubber følge med iisgraa Lok
Og Poge med Falde-Hatte!
- 5 Fortæl mig, Gamle, med Issen hvid,
Hvor Slaget stod,
Thi sikkert flød der i skarpen Strid
En Strøm af Blod —
Du græder! vist er den Lodd og tung
Til Grav at følge hver kraftig Ung,
Og vakle ved Stav alene!
- 6 Hvor har du hjemme, du Vandrings-Mand;
I Syd, i Nord?
Hvor lukke Bølger det skjulte Land
Paa Folke Jord,
Som ei gienlyder af Himlens Røst
Og Vaaben-Gnyet fra Vest til Øst,
Af Kampen til Korsets Ære!
- 7 Jeg græder ikke for Ungkarls Død,
Men for i Vraa
Jeg dvæle maatte, skiøndt Hornet lød,
Jeg er saa graa,

Jeg kan ei svinge det tunge Sværd,
Jeg kan ei drage i Herrefærd
For Korsets og Gravens Ære!

8 72Men du, som er i din gyldne Tid,
Hvi tøver du?
Skyd op dit Hjerte, Farvel, til Strid!
Kom Gud ihu!
Og trættes Armen paa Kampens Dag,
Tænk paa mig Gamle og slaa et Slag
For Gubben, hvis Hænder ryste!

9 Og hvis du vinder til Herrens Grav
I Østerland,
Glem ei det gode Raad dig gav
Den gamle Mand!
Forbarm dig over mit hvide Haar,
For mig beed ogsaa et Fadervor,
Hvor alle Guds Engle svæve.

Nødskrig fra Kæmpehøien.

(Med Prøverne af Saxo og Snorro.)

1 **S**ving dig over Mark og Skove,
Sving dig over blanken Vove,
Sving dig over Fjeld, min Sang,
Tolk som Torden Tidens Brøde,
Sænk dig saa i Toner søde!
Hjerter smelte ved din Klang!

2 Hist paa Fjeld og her i Skove,
Vidt og bredt paa blanke Vove
Færdedes en Slægt saa god,
Høit vi sande maae og sjunge,
At paa dobbelt Viis udsprunge
Børnene af *deres Blod*.

3 Deres Blod af slagne Aare
Sprang og sprudede saa saare
Høit paa Val og vidt paa Søe,
Bølged som en Grav om Borge
Bredt om Dannemark og Norge,
Værged Lund og Fjeld og Øe!

4 74Ei saa vidt som Havet bølger,
Ei saa vidt os Saga følger,
Findes skal et Folk paa Jord,
Hvem det undtes saa at bygge
Under Skye og Skjold saa trygge,
Som det Tvilling-Folk i Nord.

5 Intet Folk og sine Fædre
Stræbde saa i Grav at hædre,
Kom saa flittelig ihu,
Derfor klinger Sang og Sage
Gjennem mange tunge Dage
Lystelig til os endnu.

- 6 Men, lyd høit i Nord min Klage,
Som en Røst fra gamle Dage,
Som et Vee fra Fædres Grav!
Kun for døde Øren klinge
Tonerne, som Bud os bringe
Fra vort Hjem med Klang og Stav.
- 7 See, der ligge Fædres Skrifter,
Bind om Fædrenes Bedrifter,
Jordede i Mulm og Støv!
Slægten stirrer kun paa Muldet,
Lytter efter Klang af Guldet,
Er for *Modersmaalet* døv.
- 8 Stumme flyve Oldtids Fugle,
Finde ikke meer paa Thule
Lye i Lund og Lyst til Sang,
Visnet er den gamle Stamme,
Vakler kun sin Rod til Skamme,
Over Vove, Fjeld og Vang.
- 9 Hører mig, I høie Fjelde,
Vidnerne til Fortids Vælde,
Vidner og om dens Bedrift;
I, hvis haarde Klippe-Gavle
Fædre glattede til Tavle,
Tunged ud med Runeskrift!
- 10 Hører mig, I gamle Lunde,
Som mens Aldrene hennrunde
Hørde Oldtids Fuglesang,
Som i eders Egebarme
Gjemde troe med Lyst og Varme
Gjenlyd af den søde Klang!
- 11 Hører mig, I dybe Bølger,
Som i eders Hjerte dølger
Stavnespor fra Hedenold,
Af den Stavn, som Norges Syster
Søgde paa de danske Kyster,
Af den Stavn, som bar Kong Skjold*—Den gamle Mythe om Fornioters Sønner Nor og Gor,
der ledte om deres Syster rundt i Norden, og fandt i det mindste gamle Frænder paa
de danske Øer, findes i *Funden-Noregur*, og om Skjolds Skib kan læses i *Kjøbenhavns
Skilderie No. 60 1815.*!
- 12 Sover I, hvor kan I sove?
Vaagner Lund og Fjeld og Vove!
Vaagner, vaagner, raaber Vee!
Vee den Slægt, som her har hjemme,
Som kan slige Fædre glemme,
Kan ad slige Minder lee!
- 13 76Ja, I Fædre hisset oppe,
I, hvis Gulv er Stjernetoppe,
I, hvis Sjæl er i Guds Haand;
I det Vee maae selv istemme,
Over dem, som eder glemme,
Som fornægte eders Aand.
- 14 Eder ingen Glemsel skader,
Hvor I boe hos Aanders Fader,
Dog I tordne maae som Han:
Ær din Fader og din Moder,
Om du længe Livets Goder
Nyde vil i Fædres Land!
- 15 Hører det, I Folk i Norden!

- Fædres Ak og Vee i Torden
Ruller høit med Brag og Døn,
Echo er for aabne Øre
Lydt i Lund og Fjeld at høre,
Og i Bølgens hule Drøn.
- 16 Sover I, hvor kan I sove?
Luft og Lund og Fjeld og Vove
Tordne ud det Vee med Brag,
Brat sig flokke Lyn i Flamme,
Flække, knuse visne Stamme
I et Vredens Tordenslag.
- 17 Hører dog Trompeten gale
Høit og hardt fra Kirkesvale,
Og foragter ei dens Kald!
Ogsaa mig paa Zions Volde
Bødes flittig Vagt at holde,
Vagt som Præst og Vagt som Skjald.
- 18 77Med Trompeten for min Gane
Hvad jeg skue kan og ahne,
Høit forkynder jeg i Nord:
Lugen leger over Lande,
Røde Sværd i Luften stande
Atter over *Lunde-Chor*.
- 19 Sagnet lader sig forlyde
Med hvad Tegnet maa betyde:
Blodig *Broderkamp* i Nord—See *Roeskilde-Saga S. 30.*,
Ak, naar man foragter Fædre,
Brødre elsker man ei bedre,
Kroner Synd med *Brodermord*.
- 20 Hører mig, I Folk, som bygge
Trindt i Dovres brede Skygge,
Trindt i gamle Daneland!
Hører mig, I kjære Frænder!
See! jeg tvætter mine Hænder
Her i helligt Vievand!
- 21 Jeg har ahnet, jeg har skuet,
Jeg har varslet, jeg har truet,
Og jeg beder end med Graad:
Vender om til fromme Fædre!
Da vil Gud end Brøsten bedre,
Stande bi med Raad og Daad.
- 22 See, jeg staaer ved Fædres Grave
Med de gamle Runestave,
Ristede af Fædres Haand;
Med de gamle Saga-Skrifter,
Hvori Fædrenes Bedrifter
Præged sig med Fædres Aand.
- 23 78Skal jeg stande her alene,
Stirre paa de Runestene
Sukkende og sorigfuld!
Skal jeg riste underneden:
Fædres Aand er foret heden,
Synker, Stene, ned i Muld!
- 24 Skal jeg her fra Kirkesvale
Høre Midnats Hanen gale
Over Fædres kjære Land,
See ved Lyn, hvor Sværde mødes,
See ved Lyn, hvor Landet ødes,

See den visne Stammes Brand!

- 25 Nei, o nei, I kjære Frænder!
Rækker mig dog Broderhænder
Over Belt og Sund og Hav!
Lad mig dog ei saa alene
Løfte paa de Bautastene
Over vore Fædres Grav!
- 26 Kommer! hjælper! lad os løfte
Høit dem over Svælg og Kløfte
Lad os stave dem med Lyst,
Stirre paa de Rune-Belter
Stadelig, til Hjertet smelter,
Glødende ved Broderbryst!
- 27 Frænder! Brødre, o saa hører
Dog hvor Fædres Aand sig rører
I mit Hjerte og mit Ord!
Kan I stande kolde, døde?
Vil I Fædres Aand bedrøve?
Skal han flygte bort fra Nord?
- 28 79Vi paa Fjeld, i Dal og Enge
Saaede i Kjødets længe,
Høsten blev og Sæden liig;
Vinteren er fast forhaanden,
Venner! lad os saa i Aanden!
O, da vorder Høsten riig.
- 29 Spildt vi har paa vilde Veie
Fædres Odel, Arv og Eie,
Haandens Fylde, Hjertets Fred;
Aldrig komme bedre Dage,
Har vi ei en Gnist tilbage
End af Fædres Kjærlighed.
- 30 Sving dig da, min Fugl, saa fage
Med et Blad af Nordens Sage
Gjennem Luft paa Aanders Vei!
Kald med Kvad og vift med Vinge,
Vil da Gnisten ei udspringe,
Ak, da er den der vel ei.
- 31 Flyv, min Fugl, nu ud saa fage!
Fædres Gud vil dig ledsage,
Trøste dig for Spot og Had;
Bede vil jeg alle Dage:
Give Gud du kom tilbage
Med et grønt *Oliven-Blad!*

Til Sphinx.

- 1 **E**i har jeg glemt, at naar Gravklokken gaaer,
Da først udringes mine Skoleaar,
Og aldrig har som Mester jeg mig brystet;
Men lært jeg har i tunge Prøveaar
At føle Meer end nogen Sphinx forstaaer,
Og af mit *Ærme* har jeg Barnet rystet.

Hvo høit vil flyve, falder gjerne ned,

- 2 Hvo høit sig drømmer, svimler kun derved,
Thi sætter jeg mig lavt paa Runestene;
Stat du for mig, saa høi du kan, i Fred!
Men hvis hovmodig du paa mig seer ned,
Da visselig du staaer ei *paa det Rene*.
- 3 Du pukker, hører jeg, paa dine Aar!
Men blegedes paa *Lysets Vei* dit Haar,
Saa det omskinner dig som Retfærds Krone?
Du praler, hører jeg, af dine Saar!
Dem fikst du vel i Verdens Ormegaard,
Men fik du dem i Kamp for *Lysets Throne*?
- 4 Min Gaade, hører jeg, du kløgtig nam!
Var det dengang du lydt med Daareglam
Mig for en Hykler og en Djævel skjældte!
For *Ingenting din Gaade* jeg ansaae!
Det siger du, men kan du da forstaae,
At jeg i *Intet* saae Orions Belte?
- 5 81Hvis om din Gaade jeg har gjættet feil,
Fordi jeg kiged kun i *Sandheds Speil*,
Da har i det du ikke seet din Gaade,
Og jeg tør give under Haand og Seigl,
At ikkun da du tager ikke feil,
Naar du den gjætter paa min *simple Maade*.
- 6 Du mener, hører jeg, det var dig nemt
At knegte mig i Alvor og i Skjemt,
Og ydmyg dale til mit Barne-Sæde!
Om det er sandt, jeg veed vel ei bestemt,
Men nok jeg veed, at *tro'r du det er nemt*,
Da avler Stolthed kun en dødfødt Glæde.
- 7 Om *virkelig* du staaer paa Tempeltind
Og om jeg op til dig har mange Trin,
Det klarer sig engang vel paa det sidste,
Men seer jeg ret ved Ordets Lampeskin,
Jeg mod din Høide ikke gjør et Trin,
Og aldrig skal din *Modenhed* mig friste.
- 8 At Lyset bo'r ei i din Hjerneskal,
Men hist i Kjærlighedens Gaadehal,
Det har jeg lært af Ham, som Engle dyrke;
Og i Hans Ord, som Lysets Arvetal,
Jeg fandt, at hverken kan ei heller skal
Der *Samfund* være *mellem Lys og Mørke*.
- 9 Som Digter, mener du, paa Gravsens Bred
Du og dit Liv er ei at spøge med,
Og det er netop hvad jeg vilde sige;
Men at *for Alvor* jeg tog Skjemten med,
Hvor Alvorsord ei funde bedre Sted,
Det var dog nok ei *Næsviished* saa lige.
- 10 82See, stolte Sphinx! det er mit Davus-Svar,
En bunden Tale, baade kold og klar,
Tillukt med Flid for Tonen i mit Hjerte;
Nu er jeg seen som jeg var fordum snar
Til *Vægterhaanden*, du bespyttet har,
At række dig i Skin af Danmarks Kjerte.
- 11 Jeg lod dig rase, *ældre* Broder min!
Og paa min Kappe slagte dine Sviin,
Jeg vilde dig ophidse ei, men kjøle.
Nu est du kold og stolt med Hjertens Lyst,
Kom nu! saa vove vi en Alvorsdyst,

Og væmmes skal du vist ei ved min Søle.

- 12 Dog, ingen Handske kaster jeg til dig,
Jeg kun optager den du rakde mig,
Og som jeg dengang ikke maatte røre;
Afbryder jeg med *Fienderne* min Krig,
Og venter jeg en *Sandheds Ven* i dig,
Hvor kan mod dig med Lyst jeg Krigen føre!

- 13 Nei visselig, som Dannemand og Præst
Selv midt i Strid jeg huer Freden bedst
Og gjerne Hjertet vilde kærlig tale;
Men til du seer, at ei jeg *leger Hest*,
Skjønndt Barn jeg er, det tjener os nok bedst,
I Stilhed Gud hinanden at befale.

Dog, Hjerteordet lader sig ei tvinge,
Gid, *Baggesen!* du mesterlig fuldbringe
Hvad jeg har kjækt og ærlig fusket paa!
Da veed jeg vist, at under Lysets Vinge
Min Broderhaand, mit Venneraad saa ringe
Du nænner ei at haane og forsmaae.

Afbrudte Strøtanker

ved Brevet til Vali-Magni.

- 1 **H**vem kalder? hvem kalder?
Hvem kalder i Kveld?
Hvem græder for Balder,
For Balder i Hel?
Hvem kalder paa Vale?
Hvem søger i *Nord*
De *vestlige Sale*,
Hvor Helten opgroer,
Hvem aner vel *Rinde*
I Lundens Kjærminde?
Hvordan? har Kjærminden
Nu røbet for Vinden
Hvad i hende giærer,
Hvad lønlig hun bærer
I Barmen indsvøbt,
Den levende Kierte,
Der alt under Hjerte
Af Aanden er døbt,
Der voxen udvinder
Af Svøbet sig brat,
Som Maanen oprinder
I bælgmærke Nat,
84Den Spæde, som gløder
I Fødselens Stund,
Og leder om *Høder*
Paa Mark og i Lund,
Og læser i Stjernen
Den Blindebuks Færd,
Og kløver ham Hjernen
Med blinkende Sværd;

Ja driver og nøder
Selv Skyggen af *Høder*
Til op af sin Grav
At vandre i Blinde,
Hvor Sønnen af *Rinde*
Ham leder ved Stav,
Til *Balder* at gjæste,
Og Synet stadfæste
Som blind han beløe,
Og kalde det Lykke
Hos *Balder* at bygge
Og blindt ham at troe;
Troe blindt paa den Samme,
Han blind har forskudt,
Og blind det annamme,
Han blind har forbrudt,
Troe stadig i blinde
Hos *Balder* at finde
Det Syn, som paa Svig
Ham *Loke* forjætted,
Naar Tuen han pletted,
Og *Balder* laae Liig,
Troe, Lyset først seirer
85Og kommer tilsyne,
Naar Sønnen sig leirer
Paa *Arvakurs* Bryne,
Troe *Alsvid* maa kiøles,
Om Gløden skal føles
Og skues i Støv!
Hvem er det som kalder
Paa *Magne* saa fast!
Mon Hornet alt gjalder,
Mon Broen alt brast!
Er Ormen alt revnet
Og *Aka-Thor* kvalt,
Er Valfader hevnet
Og Dagrækken talt?
Fandt *Vidar* alt *Møde*
Og *Balder* hin Gode!
Skal *Aka-Thors* Sønner
Alt hamre det Slag,
Som evig giendønner
I gnidslende Brag!
Skal Porten af Hængsel
Nu springe saa brat
Og *Ginnunggabs* Fængsel
Udfolde sin Nat,
Den Nat, hvor kun gløde
De Gnister saa døde
Af Hammer og Staal;
Hvor Lyset, der vinder,
Sig for sine Fiender
Forvandler til Baal!
Hvem kalder? hvem vover
86At vække i Kveld
Den Vætte, der sover
I Lund og paa Fjeld!
Hvem vover at stjæle
Den Slumrendes Mæle!
Hvem vover at lege
Med Løvet af Ege!
Hvem vover at spørge
Med Maien af Bøge!
Hvem vover at giøgle
Med Dannevirks Nøgle?
Hvem vover at spille

Med Nattergals Trille!
Hvem vover at støde
I Hornet saa hvast!
Hvem vover at høde
Og hamre saa fast!
Hvem synger i Blinde
Om Lyset saa lyst,
Som om dets Kiærminde
Ham bygged i Bryst!
Hvem nemmed den Tone,
Hvem lærte den Sang,
Som Bøgenes Krone
I Kveld giennemklang!
Ak, stundum en Jette,
En Hrimthurse-Trold,
Skiøndt aldrig med Rette,
Fik Kiedlen i Vold;
Ak, daares *Gunløde*
Af Smiger og Guld,
87Saa hun med det Søde
Ham skjænker saa huld,
Da løses hans Tunge
Til liflig at sjunge
De Toner, som *Kvaser*,
I Høisangens Tid,
Hos *Vaner* og *Aser*
Indsamled med Flid;
I Honninge-Vove,
I *Blodet* de sove,
Og hver, hvem *Gunløde*
Meddeler det Søde,
Han mindes den *Kierte*,
Som lyste engang,
Som blødende Hjerte
Attraaer i Sang;
Han Visen kan tone,
Som Bøgenes Krone
Bevæger saa sødt,
At Hjertet maa smelte
I Piger og Helte,
Og Staal vorde blødt,
Saa Klippen maa høre,
Og Toner sig røre
I Malm og i Steen.

2 Ak! est du, *Gunløde!*
I Hrimthursevold!
Ak har med det Søde
Du skiænket en Trold!
Ak! da gav til Jetter
88Du *Asernes* Arv,
Da *Nidhøg* du mætter
Med *Ygdrasil's* Marv.

3 Nei, retvise Norne
Det aldrig tilstæder,
At Honnindug væder
Ufrugtbare Torne,
At Jetter sig lædske
Med *Ygdrasil's* Vædske,
At Hrimthurser sjunge
Med Nattergal-Tunge,
At søde Kiærminder
Oprinde i Bryst
Hos Gudernes Fiender,
Og dufte til Lyst.

Nei, Hammeren stjæle
Kan *Thrymer* og fjæle
Den dybt under Jord,
Men er dog for ringe
Til *Mjølner* at svinge,
Det mægter kun *Thor!*
Hvad ei han kan eie,
Det ruger han paa,
Men Livet i Leie
Betale han maa,
Naar *Thor* sig forsoner
Med *Freia* paa nye,
Naar Hammeren toner
Med Brag under Skye.
Vel *Idun* forvoven
89Kan vandre i Kveld
Til Vildbane-Skoven,
Og synke i Fjeld;
Men sidder hun Dage,
Og sidder hun Aar,
De Æbler at smage
Dog *Thjasse* ei faaer,
Og naar kun til *Freie*
De Aser hentye,
Da aabne sig Veie
Saa høit under Skye,
Da Loke sig svinger
Paa Kiærligheds Vinger
Til Jetteland brat,
Og fører tilbage
Idunne til *Brage*,
Med Asernes Skat!
Dem *Thjasse* forfølger
Til Asernes Gaard,
Men luende Bølger
Hans Vinger omslaaer,
Og hvad han ei venter,
Det times saa brat,
Med Livet forrenter
Hun Asernes Skat.
Saa kan vel og Dværge
Med *Kvaser* faae Magt,
Naar ei han paa Bjerge
Sig tager i Agt,
Men drømmer at kunde
Det Dybe udgrunde,
90Og frister sin Stjerne,
Og bryder sin Hjerne
Langt meer end omsonst
Med Dværgenes Konst.
De Dværge med Liste
Ham fritte og friste
Om *Aka-Thors* Hammer,
Hvi Dønnet saa flammer?
Om *Brysinge-Smykket*
Hvi det er mislykket?
Om Skibet, som evner
At gaae hvor det stævner,
Og Kaasen forfølge,
Mod Vind og mod Bølge.
Da sortner det saare
Om Halvgudens Stjerne,
Da springer en Aare
I svulmende Hjerne;
Hans Blod maa nedrinde
I Dværgenes Haande,

Og listig de binde
Den himmelske Aande,
Og Mjøden de blande
I hellige Vande,
I Duggen hin rene
Fra *Ygdrasills* Grene,
Som Bifluen skjuler
I vexede Huler;
Naar Kagerne segne,
Og Bierne daane,
Sig Dværge tilegne,
91 For Svovlet de laane,
Det Søde i Leie;
Kan blande og lave,
Men aldrig dog eie
Den herlige Gave
Saa kraftig og sød!
Dem *Suttung* afnøde
Kan Møden i Krig,
Og kalde *Gunløde*
Sin Daatter med Svig;
Han kan sig beruse
I Bobler, som bruse
I vindaabne Møn,
I Bodn og i Son: *Son (Forligelsemaal eller Ligkiøb) og Bodn (Tilbud eller Selvbud) var to
aabne Træboller, hvori naturligviis kun var *Efterdrikke*.
Kan drømme om Dage,
Da og han skal smage
Det Søde, som giærer
I Løn under Laag,
En Kalk af *Odhrærer* *Odhrærer (Sindsrørende) heed *Kiedelen* med den ægte Mød.
I Gudernes Sprog;
Men ikkun i Drømme
Han, blot til sin Pine,
En Draabe kan tømme
Af Møden hin fine!
Af Norner udkaaret
Til Møden at arve,
92 Men blind og bedaaret,
Med blegnende Farve,
Blaaøiet *Gunløde*
Nu sidder i Fjeld,
Og vogter det søde,
Det hellige Væld.
Hun mindes end Sproget
Fra ældgammel Tid
Og løfter ei Laaget
Af *Kiedelen* viid,
Før hun kan fornemme,
Paa Tone og Stemme,
Paa mindelig Bøn,
Paa Gang og paa Sæde,
At der er tilstæde
En ægtefødt Søn!
Hun tør ham kun byde
Den perlende Kalk,
For Løftet, at bryde
Den mørknende Balk,
Paa Trøe og paa Love
At kæk han vil vove
Mod *Suttung* en Dyst,
Ja stride til Døden
For Blomsten og Gløden
Ham gives i Bryst,
For Tone og Minde,
Som vaagne derinde,

For Synerne klare,
Der sig aabenbare,
For *Nornerne* milde,
93For *Ygdrasills* Kilde,
For *Guldtavlens* Alder,
For *Gimle* og *Balder*,
For *Alfader* Selv.

- 4 Hvem kalder? hvem kalder?
Hvem raaber i Kveld!
Hvem græder for *Balder*,
For *Balder* i *Hel*!
Hvem kalder paa *Vale*,
Paa Dug over Dale,
Med underlig Røst;
Paa *Magne* og *Mjølner*
Til Kamp imod *Jølner*,
Gunlode til Trøst!
Saa Ingen kan støde
I Hornet med Magt,
Som ei med *Gunlode*
Mon træde i Pagt!
Saa Ingen kan sjunge,
Hvem ikke sin Tunge
Det undtes at lædske
Med hellige Vædske!
Saa Ingen opstemmer,
Som ei i sit Hjerte
Et Minde fornemmer
Om hellige Kierte!

- 5 Har *Bølværk* nu atter
Da strøget med Latter
De Jettefolks Segle,
94Og seet ved en Side,
Hvor Steen dog kan bide
Paa Marken de Snegle,
Og høstet for Jetten
Som ni eller tretten?
Har *Bauge* nu boret
Med Nauren saa smal?
Er *Bølværk* nedforet
Som Slange i Hald?
Har der han med Sproget
Gunlode bedraget,
Bedaaret, saa Laaget
Hun flux har aftaget?
Har Kiærligheds-Eden
Han svoret paa Skrømt,
Og vil flyve heden,
Naar Karret er tømt?
Er Stødet, som kalder,
Kun Mundsvær og Gand?
Er Graaden for *Balder*
Kun Tænder i Vand?
Vil *Odin* sit Øie
Nu sætte i Pandt
For *Gunlød* at bøie
Til Troe paa hans Tant?
Vil nu som en Dranker
Han fare med Svig,
Og i *sine Tanker*
Med eet vorde riig?
Vil *alle tre* Haande,
Mens han er i Aande,
95Han tømme med List,

Og lade *Gunløde*
Sig sørge til Døde
Mens han flyver hist?
Vil Kampen han svigte,
Og prøve at digte
Sig selv til en Gud?
Vil Ravne han vinde,
I *Hu* og i *Minde*,
Til troldkloge Bud?
Vil *Fjølner* sig svinge
Fra *Hvidebjerg* op
Paa *Nidinge-Vinge*
Til *Hekkenfelds Top*?

6 O, vee da den Daare
Med rænkefuldt Sind!
O, rind da min Taare
Paa blegnende Kind!
Vel Nørnerne spotte
Med Daaren, som tænker,
At hellige Grotte
Kan plyndres med Rænker,
Og mener omsonst
At kunne med Snilde
Det Hellige spille,
Udtømme med Konst;
Vel vender tilbage
I Kiedlen saa fage
Den Kraft og den Lyst,
Som aldrig kan bygge
96I svigefuldt Bryst,
Hvis glimrende Skygge
Kun Daarerne blænder,
Hvis Minde med Smerte
Et svigefuldt Hjerte
Kun piner og brænder,
Mens Daarer istemme:
Nu let er at nemme
Den herlige Kunst!
Mens *Odin* sig bygger
En Verden af Skygger,
Et *Valhal af Dunst*,
Da sidder *Gunløde*
Veemodig i Fjeld,
Og angrrer sin Brøde,
Og sukker i Kveld
Om Hevn over Sønnen,
Som Moderen sveeg,
Og Helteværks-Lønner
Med Falsk sig tilsneg;
Det hører de Nørner
Saa høit over Jord,
Det lyner og tordner
Saa høit over Nord,
Og Fjeldene revne,
Som Straalerne stævne;
Da springer tilside
Den ældgamle Dør,
Som Faa ikkun vide
Er falset i Nør;
Da aabner sig Grotten
97Som giemmer det Søde,
Da nærmer sig Drotten
Som frelser *Gunløde*.
Paa *Kæmperid-Slette* **Vigrig*.
Sig løfter saa bold

Da *Odan* hin rette
Med Krone i Skjold,
Med Løver og Hjerter,
Med Kiedelen skiøn,
Med Søvætte-Kierter,
Og Linden saa grøn,
Med favre Guldbrikker
Paa Bunden saa blaa,
Med Tavl og med Prikker,
Som Faa kun forstaae.*See Kæmpevisen: De vare siv og sivsindstive.
Han hører det lyde
I Bjerge saa sødt,
Det mon ham betyde
At Liv er i dødt,
Han hører det klinge,
Og rider, som Vinge
Han havde for Ros,
De straalesky Dværge,
Som pusle i Bjerge,
Han byder kun Trods.
Naar Solen i Fjelde
Indstraaler med Vælde,
Da haver *Gunløde*
98Forvundet sin Harm,
Hun føler det gløde
I kølnede Barm,
Hun væder sin Tunge
Med Møden hin klare,
Og Læberne sjunge,
Og Stenene svare;
Fra Sølvvet i Strime
Gaaer Klang imod Skye,
Som Sølvklokker kime
Ved Juledags Gry;
Og *Odan* hin rette
Han følger det Kald
Paa Kæmperid-Slette
Til sande *Val-Hald*,
For Kalken at smage,
Og hente tilbage,
Som *Bølværk* i Drømme
Kun meende at tømme,
Som aldrig en Røver
Kan tage med Vold,
Som gjærer, og tøver
Til Helten saa bold
Ad Døren indstævner,
Indsniger sig ei,
Ad Ridser og Revner
Paa Tyvenes Vei.

7 Saa *Odan* mon ride
Til Gilde forgyldt,
Mens *Bølværk* i Kvide
99Faaer Løn som forskyldt,
Heel liflig for Bruden
Er Skyernes Brag,
Men det for Afguden
Er Dommedag-Slag,
Da springe som Tvinde,
Da briste som Bast,
De Lænker, der binde
Ulv-Fenris saa fast,
Og Lynet adsplitter
Det *Valhal* af Dunst,
Som praled med Flitter,

Og prisede *Konst*;
Ei hjælper nu *Gungner*
Den Afgud et Gran,
Og Brynien bugner
For Mordulvens Tand,
Ja Ulvenes Føder
Med Livet da bøder
I sit *Ragnaroke*
For Pagten med *Loke*,
Med Mordulvens Fader
Og Himmels Hader,
Med Fyrsten for Tyve
Og alle som lyve,
Med ham som behænde
Det prøved igjen
Som Tyv at tilvende
Sig *Brysinge-Men*.

100

Johan Nordahl Bruuns Amindelse.

Seer du ei hist ved Hakons Helle nær
Den matte Kiæmpe med det sjunkne Sværd!
Der fødtes han, der sukker han i Vaande,
Skal han sit Liv blandt Hedninger udaande?
Heimdal.

- 1 **H**vad runger saa i Fjelde,
Hvad dønner over Søe?
Hvad gjaelder saa med Vælde
Fra Bjerg til Mark og Øe?
- 2 Hvad varsler vel den Torden?
Hvad vækker vel den Gru?
Hvad brast der vel i Norden?
Brast *Einars Bue* nu?
- 3 Hvi higer du tilbage
Min Aand, mod Østen hen,
Til Davids høie Klage
For Jonathan sin Ven?
- 4 Ak, Døn! ak vilst du sige
Til gamle Olavs Aand,
At nu brast Norges Rige
Udaf hans Kongehaand!
- 5 101Ak, skal nu Olav springe
Fra Bord i Kjortel rød!
Skal over Grav det klinge:
Ak! Jonathan er død!
- 6 Skal Hedninger sig glæde
Og fange Overhaand?
Philistres Døttre kvæde
I Gath og Askalan!
- 7 Nei, Aand, lad af at grue!
Det toner over Strand:
Ei raader Einars Bue,
Men Gud for Norges Land.

- 8 Kun milde Taarer rinde
Ved Olavs Hedenfart!
Livsalligt er hans Minde,
Hans Støv opstander klart.
- 9 Lad Harpen liflig tone
Om Nordahl Jonathan!
Nu fandt han Norges Krone
I Christnes Fædreland!
- 10 Lad Vantroen glad istemme:
Nu død er Christi Ven!
Den snart dog skal fornemme,
At Christus lever end.
- 11 Ja, snart den skal fornemme,
At Nordahl Bruun! din Aand
Er end i Norden hjemme
Som i sin Frelseres Haand.
- 12 102! Fred skal Støvet sove,
Din Sjæl i Herrens Favn,
Og Trods, om Tidens Vove
Opsluge kan dit Navn!
- 13 Nei som en venlig Stjerne
Det blinker over Bjerg,
Forlyster Venner fjerne,
Forfærder Trold og Dværg.
- 14 Naar Vikingen kuldseiler,
Den smiler gennem Sky,
Og klar i Sø sig speiler
Ved næste Morgengry.
- 15 Ja end i Tider fjerne
Fra *høie Kirkestavn*
Skal Norges Morgen-Stjerne
Man speide i dit Navn!
- 16 Naar Kirken høit sig hæver
I Kæmpers Fødeland,
Din Aand med Sang nedsvæver
Til Fjeldets høie Gran.
- 17 Da skal forklaret runge
I Fjeld din Kæmperøst,
Din Aand det Kvad udsjunge
Som kvaldes i dit Bryst.
- 18 Da skal sig og forklare
Det Kvad om Jonathan,
Og Klipperne skal svare
Til Klang fra Bøg og Gran!
-
- 19 103! Dog, min Aand, flyv hid tilbage!
Breed ei Vinge, løft ei Bryn,
Stir ei saa paa fjerne Dage!
Døgnets spotter kun dit Syn!
- 20 Skjul din Vinge, luk dit Øie,
Suk din Sang som Herrens Ord!
Ingen Toner fra det Høie
Høre vil nu Mænd af Jord.
- 21 Over Svælget stir bedrøvet
Hen paa Kirke-Kæmpens Grav,

See nu sank med ham i Støvet
Norges gamle Bispestav,
Saa den nye du under Stjerne,
Ak, det var dog i det Fjerne!

- 22 Nær, og rede til at myrde
Ulven staar ved Hyrdens Grav,
Hjorden drømmer sig til Hyrde,
Tager Skyggen for en Stav,
Ulven inderlig sig glæder,
Skjærer flux sig Faare-Klæder!

- 23 Nei Aand, ikke saa!
Lad Ulvene gaae!
Grib ei til Utide
Den henlagde Stav!
Endnu maa vel skride
Et Skrud over Grav,
Før atter du svinge
Skal Staven i Nord,
104 Mød Ulvenes Bringe
I blodige Spor.
Lad hvile da Staven!
Tag Harpen i Haand,
Og hils over Graven
Den salige Aand!

- 24 Ja, hil dig som svinger
De lyslette Vinger
Saa høit over Muld!
Du Kaasen har fundet,
Du Krandsen har vundet,
Ja Kronen af Guld.
O, hil dig, du Gamle!
Gud Fader os samle
I Himmerigs Hald!
Jeg veed at med Glæde
Du hørde mig kvæde,
Som christelig Skjald,
Jeg veed, hvor du bygger,
Der svandt alle Skygger,
Der faldt alle Skjæl,
Der skuer du funkle
Hvad her i det Dunkle
Du miskjendte vel.
Hvad end du ei ynder,
Det er mine Synder,
Dem tilgive Gud,
I Navnet det milde,
Som aarle og silde
Du stammede ud,
105 I *Navnet*, der kunde,
Som *Grund over Grunde* * "In principio principiorum (sagde Oldingen, naar noget i min Tale mishagede ham), ja deri ere vi fuldkommen enige," og hans faderlige Velsignelse paa Hans 70de Fødselsdag beføier og forpligter mig til at tale saa ved Hans Grav.,
Forene os her,
Trods Bølger og Banker,
I Aar og i Tanker,
Trods Grunde og Skjær;
Det Navn, du kan sjunge
Med aandelig Tunge
Nu gladelig hist,
Som Gud os vil unde
At sjunge saalunde
Eenstemmig forvist!

Nikolai Edinger Balles Amindelse.

1 **D**er stod en Gran saa rank og skjøen,
Saa vintergrøn,
Den stod paa Norges Fjelde;
Sin Top den løfted kæk i Sky,
I Herrens Ly,
Trods Vind og Staal og Ælde.

2 Der stod en Bøg i Danelund,
Paa Fædres Grund,
Alt med sin hvalvte Bue,
Trods Hagelveir og Hvirvelkast,
Den stod dog fast,
Saa det var Lyst at skue.

3 Men ak! det gaaer hver Stamme gild,
Som *Ygdrasill*,
Den trøskes og den falder,
Det volder *Nidhøgs* Ormetand,
Hver Bøg og Gran
Som Asken har sin Alder.

4 Hør Lundens Suk og Klippens Drøn!
Hver Nordens Søn
En modig Taare fælde!
Thi, ak! paa Rad de faldt paa Stand,
Den Bøg, den Gran,
Som pryded Mark og Fjelde!

5 107Nu sidder fattig Fugl i Støv,
Paa brune Løv,
Hvor skal vel han sig hvile?
Hvor skal han kvidre nu i Vang
Sin Aftensang?
Paa Tidsel, Tjørn og Pile?

6 Ak, skal da slige Stammer to
Ei meer opgroe,
Paa Fjeldet og i Skoven!
Skal Klang ei meer, fra Top og Green,
Fra Lund og Steen,
Nu mødes over Voven?

7 Skal fattig Fugl i øde Lund,
Om Aftenstund,
Kun sjunge for de Døde?
Skal Sangen tone sorryfuld:
Ak! under Muld
Nu hviler Nordens Grøde!

8 Ak, skal nu savne Kvist og Skjul
Den Himmel-Fugl,
Som sang for vore Fædre!
Da svinger den fra Boigd og By
Sig over Sky,
Ak! ak! det Gud os bedre!

9 O Brødre dog! den samme Fugl
Saa sødt om Juul
Og sang for vores Vugge;

- Ak, skal nu vore arme Smaa
At høre faae
For Sang kun hule Sukke!
- 10 108O Vugge-Vise dyb og sød!
Som Nyn du lød
Paa Tonen, Engle sjunge;
O Skam og Skade, blodig Synd!
Skal disse Nyn
Uddøe paa Danmarks Tunge!
- 11 O nei, Fuld-Sødskende i Nord!
Det ved sit Ord
I Naade Gud forbyde!
Den gamle Rod Han skiænke Held,
Paa Mark og Fjeld,
Til Kvist og Top at skyde!
- 12 O, Sødskende! den Stub nu tør,
Men frodig før,
Vi vil med Taarer væde;
Da avles under Hjertesuk
Saa mild en Dugg,
Som Taarer, Engle græde.
- 13 O Dugg! hvis Hjem ei Verden veed,
O fald herved
Paa Stub med Kraft fra Oven!
Da skyde skal til Dane-Bod,
Som Jesse-Rod,
Den Stub i Dane-Skoven.
- 14 O Himmel-Fugl! forlad os ei!
Den trange Vei
Gaaer let, naar sødt du sjunger;
O bliv hos os! og læg din Sang,
Med liflig Klang,
Paa danske Barne-Tunger!
- 15 109Ak, ingen Bøg, og ingen Gran,
Vi har i Land,
Som værdig kan dig bære!
Men o, forsmaa ei snevre Bur
I Hjerteskur!
Saa skal dig Stammen ære.
-
- 16 O Sødskende! forstaaer min Sang,
Med sælsom Klang,
Ei blot om *Bruun* og *Balle!*
Om dem og deres Rod jeg sang,
I Danevang,
Og Stubben er vi alle.
- 17 Det var de sidste Krone-Skud,
Som nu gik ud,
Paa gamle Træ i Norden;
Paa Stammen, som ved *Luthers* Haand,
Med hellig Aand,
Sig hæved høit fra Jorden.
- 18 Ad Aare falder Jubelfest,
For Herrens Præst,
Ja holdes i Guds Rige,
Thi skyndte sig de Bisper to,
Nu og saa fro,
I Choret at opstige.

- 19 Der skal de staae i høien Chor,
For Alterbord,
Paa danske Bispe-Stade,
Og sjunge høit med Englemund,
Af Hjertens Grund,
Med *Hersleb, Brochmand, Plade*.
- 20 110De takke skal, som Bud fra Nord,
For Herrens Ord,
Paa *Morten Luthers* Tunge;
For Røsten, som i Julesang
Paa den udklang,
Skal *Kingo* Psalmer sjunge.
- 21 Det er en Lyst at tænke paa,
Hvor de mon staae,
Langt meer dog der at være;
Det Andet er end, over Gruus
Af Herrens Huus,
At græde for Hans Ære.
- 22 O vee! o hvilken Jubelfest,
For Herrens Præst,
Kan vi paa Gruset holde!
Hans Aand forsvandt, hans Kraft og Tro,
Mon de vel boe
I Hjerter, vantro, kolde?
- 23 O vel da dem, de Luther-Mænd!
At de sov hen,
Før Jubel-Festens Dage!
Her tegner kun til slig en Fest,
Hvor Graad er bedst,
Hvor Sang er Suk og Klage.
- 24 Dog Aand! hvi bølger, bruser du,
Saa mod i Hu?
Lad ikkun Herren raade!
Ei gjælder Tegn, ei værger Magt
Imod Hans Agt,
Og evig er Hans Naade.
- 25 111Er Formiddag end sort som Nat,
Kan Soel dog brat
I Kraft bestraale Jorden;
Saa dages kan, for Herrens Præst,
En Jubelfest,
Mens Aar gaaer om i Norden.
- 26 Vi haabe tør: Halleluja
Skal klinge da,
Fra Hjerte, Mund og Tunge,
Saa Lov og Tak for *Wittenberg*,
I Lund, paa Bjerg,
Med *Kingo* høit vi sjunge.
-
- 27 Danske Christne! hvor I findes,
Flokkes ved vor Biskops Liig!
Lad os her det Svundne mindes!
Mindes Gud og Himmerig!
Gud og Himlen, som med Taarer
Vi maa sige, svandt fra Jord,
Svandt for Tant af usle Daarer,
Som omtaaged Sandheds Ord;
Svandt, thi Gud er fra os svundet,
Naar i *Hjertet* ei Han boer,

Havde vi saa end udgrundet
Alt hans Raad, og hvert hans Ord!
Himlen, naar vi ei fornemme,
Gjennem Aandens Guddoms-Stemme,
Hvad den er, i Himmel-Smag,
Da for os den er forsvundet,
Havde vi saa end udgrundet
Skyens Lyn og Torden-Brag!
112Tanke, Vidskab, Viisdom, Ord,
Trods al Daare-Kløgt paa Jord,
Alt som Stave i en Bog
I og for sig selv er døde,
Kun naar *Aanden* dem mon føde,
Leve de i *Hjerte-Sprog!*
Hvad er *selvklog* Vidskabs Værker
Uden Tant og Tankespil!
Hvor er *Kraftens* Mindes-Mærker,
Som ei Hjertet hører til!
Vidskab! mægted du at vælte
Stenen bort fra Slægtens Grav?
Var det dig, som skabde Helte,
Styred Skib paa Tidens Hav!
Tør den Vinge *din* du kalde,
Hvorpaa Aand i Sky sig svang?
Var det dig, som fostred Skjalde,
Gav dem Aand og Syn og Sang?
Var det dig, som Christi Krybbe
Hvalvde til en Kirkeborg,
Eller kunde du kun yppe
Kiv og Tvist til Kirkens Sorg!
Gavst *du* Mod og Kraft og Tunge,
Til at trodse Ild og Staal!
Lærde *du* Martyrer sjunge
Seierskvad paa Rist og Baal!
Havde *du* Lutherus hærdet
Imod Acht og Kirkeband?
Gik ved *dig* han uforfærdet
Sjungende paa Baalets Rand!
Var det *dig* han ledte efter,
113Da paa Gløder krum han gik;
Var det *dig*, som gav ham Kræfter
Til at hæve sjunkne Blik,
Kræfter til, som Hjordens Kæmpe,
Ulvne at byde Trods,
Til den Storm og Strøm at dæmpe,
Som har nu henrevet os!
Var det *dig*, som lærde *Balle*
Diærvt at slaae med Sandheds Ord,
Kæk at staae som een for alle,
Væрге mandig Bog og Chor!
Gav vel du paa Kirke-Gruset
Pinte Gubbe Haab og Trøst?
Dæmped du den Strøm der brused
Mod og i hans eget Bryst!
Var du Styrmand paa hans Snekke,
Saa trods Strøm og Hvirvelvind
Fredens Kyst den kunde række,
Svømme jævnt i Havnen ind,
Ja, med *Dannebraag* i Stavn
Svømme ind i Himlens Havn!
Vidskab! ja, har *du* vel tonet
Danmarks Flag i Balles Stavn,
Du med *Dannebraage* kronet
Kæmpens Snekke, Bryst og Navn!
Er det dig, om jeg tør spørge,
Som har gjort, at Ordet gaaer:

Thurser over *Balle* sørge,
Som om *Balder* kvædet staaer!
Eller, var det *dig*, som gjorde
At, med Øie venlig vaadt,
114 *Fyrster følge ham til Jorde*,
Som var Drengene før til Spot!

28 *Vidskab!* ja tilvisse *Du*
Reiste dig de Mindes-Mærker,
Men *ei* som med *selvklog* Hu
Du i Mande-Hoved værker;
Nei, men som i *Sandheds* Bryst
Ved Guds høire Haand du throner,
Som i Aandens Guddoms-Røst
Gjennem *Sandheds* Ord du toner;
Som *den Vidskab*, der udbryder:
Intet af mig selv jeg veed,
Som min *Faders* Stemme lyder,
Taler jeg i Evighed;
Derfor kan mig *Intet* tvinge,
Og mit Ord er Kraft og Liv,
Skjænker, som et Skaber-Bliv,
Sjæle Aand og Lys og Vinge,
Gjør enhver, som mig annammer,
Til en Kæmpe kæk og bold,
Værger ham mod Staal og Flammer,
Med et evigt Demantskjold,
Lærer ham med Kraft at bære
Kors og Sværd i Graadens Dal,
Gjennem Spot til evig Ære,
Op til mig i Glædens Sal,
Hvor med evig Klarhed luer
Lyset i Guds Kiærlighed,
Hvor forklaret han beskuer,
Hvad i Verden Ingen veed,
115 *Hvad i Tid kun Tro kan fatte*,
Aand i Evighed kun skatte!
Ja, hvor er en selvklog Daare,
Som tør sige, han *begreb*
Helgen-Skarens Sang og Taare,
Vidnesbyrdet, som den skrev,
Som sig aldrig lader dølgje,
Hvordan Vind og Strøm end gaae,
Tindrer klart paa Tidens Bølge,
Alt som Stjerner i det Blaa!
Hør mig, *Vidskab!* stolt i Støvet!
Hør og svar nu, *Mande-Vid!*
Har *du* Helgen-Daaden øvet,
Eller var den *Daarskabs lid?*
Er den din, da øv den atter
Som en Mand et Børneværk!
Kanst du *ei*, da *bliv til Latter!*
Da er *Daarskab* jo kun stærk;
Da har du Hans Ord jo sandet,
Som din Stolthed har forbandet,
Du beviist det *Aandens* Ord,
At *Guds Daarskab* har paa Jord
Hvad omsonst af alle Kræfter
Verdslig Vidskab leder efter:
Liv og Kraft, som *ei* forsvinde,
Som kan Døden overvinde.

29 Ja, det staaer paa Bølgen skrevet:
Daarskab Vid har overlevet,
Ja det staaer paa Bølgen bundet:
Daarskab Død har overvundet;

116Dybt i Grav sank Verdens Daarer,
Herrens Vid dem overvandt,
Døden veeg for Herrens Daarer,
Verdens Vid de overvandt!
Blindfødt Tro paa Sandheds Tale,
Den var ene Helgen-Vid,
Den har hvælveth Kirkens Sale,
Øvet al dens Kæmpe-Id,
Den to Gange Roma knuste,
Den var *Luthers* faste Borg,
Den gav Roe, naar Bølger bruste,
Den gav Trøst og Fryd i Sorg.
Ene den, det veed vi alle,
Styrthed, trøstet, kroned Balle;
Ene den har Krandsen bundet
Hvorned Urnen staaer omvundet,
Ene den i ham har tonet
Kirkens, Danmarks gamle Flag,
Bryst og Navn og Snekke kronet,
Trods al Storm og Bølge-Brag!
Den har gjort, at Fyrster følge
Støvet til sit Hvilested,
Den har gjort, at sig maa dølge
Vantro, for hans Minde ræd,
Den har gjort, at Harpen toner
Ved hans Kiste høitidsfuld,
Den har gjort, at Millioner
Signe skal ham under Muld,
Den har gjort, at Danmarks Kirke
Sank ei ned som Gruus i Grav,
Og i den paa Danne-Virke
117Straale skal hans Bispe-Stav!
Høit skal tone ved hans Minde
Tit som nu i Danelund:
*"Salig hvo som troer i Blinde
Sikkre Ord af Sandheds Mund!"*

30 Balle! ja, her ved din Kiste
Stander jeg i Ungdoms Aar,
Meget, som Du aldrig *vidste*,
Klarligt for mit Øie staaer,
Alt som næste Slægt skal finde,
Meget jeg kun tro'r i Blinde;
Men jeg vidner høit og sjunger:
Spotte mig kun Daare-Tunger,
Hykle, hvo som vil, kun Gru!
Gid jeg her i Støvets Dale
Trodse maa paa *Sandheds Tale*
Mere blindt endnu end Du!
Ja, din Aand, som nu fornemmer,
Hvad dig her for sælsomt klang,
At, henrykt af Engle-Stemmer,
Kingo og *Lutherus* sang,
Sanded, hvis den mæle kunde,
Hvad, mens end den var i Muld,
Jeg fortied ingenlunde,
Men udsagde veemodsfuld:
Større var din Hæder blevet,
Lysere du havde levet,
Lagt dig gladere til Roe,
Hvis i Intet, som i Meget
Tidens Aand Du havde veget,
118Som forhaanede din Troe;
Levet kun og døet paa
Hvad Du *troed*, men ei *saae*.

Bruneborg-Slaget.

(Efter det Angelsachsiske.)

- 1 **D**et var Kongen i Engeland,
Paa Guldet saa gad han ei spare,
Det var Herren, Kong *Adelstan*,
Ham fulgde de Grever i Skare.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 2 *Edmund* Ædling og *Adelstan*,
De Sønner af *Edvard* saa kjække,
Hielme og Skjolde de skar som Vand,
Thi Helte saa vare de begge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 3 Herlig var deres Høvdingsfærd,
De Æbler af ædelig Stamme,
Mur om Land deres Heltesværd,
Saa Fjenderne bleve til Skamme.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 4 Skjolde bugned, og *Skotter* faldt,
Med Vikinger stolte fra Norden,
Kæmper var det, som Faldet gjaldt,
Det maatte vel dundre i Jorden.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 5 120Soel om Morgen saa klar opstod,
Da blinkede Kæmpernes Skjolde,
Soel om Aften gik ned som Blod,
Og blege laae Kæmperne bolde.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 6 Segnet laae da saa mangen Svend,
For Staalet saa maatte han bukke,
Der i Dynge laae Danske Mænd,
Og Skytter i bølgende Vugge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 7 Stille hviled de raske Mænd,
Saa havde dem Sværdene tæmmet,
Skjoldet bar nu sin hulde Ven,
Men bar ham dog ikke til Hjemmet.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 8 Fugl i Flugten er end ei fri,
Som han flyver Pilen af Bue,
Sachsen raabde til Rytter: bie,
Tag Ærende med til din Frue!
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!

- 9 Stene sprang for den *Sachsers* Sværd,
Det legde med Brynie-Ringe,
Feig Mands Nakke er mindre værd,
Hans Hoved det maatte vel springe.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 10 121*Markmand* haver saa haard en Hud,
Det voldte, som vel er at mærke,
Mangen Kæmpe lidt Hovedbrud,
Hans Haandtryk de vare saa stærke.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 11 Ingen negtede han sin Haand,
Af *Anlavs* det modige Følge,
Som til *Humber* i Dødens Baand
Hendroges paa rullende Bølge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 12 Konger unge, ja fem i Tal,
Med Jarlerne syv af de bedste,
Slagne hviled paa røden Val,
For de vilde *Adelstan* giæste.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 13 Jarler syv og saa Konger fem,
Med Skotter og Vikinger mange,
Tænker nogen at tælle dem,
Han tælle de Straaer i Vange!
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 14 *Normænds* Konning paa Flugt sig gav,
Og tælle han kunde sit Følge,
Hurtig Snekken han skød i Hav,
Ham redded den rullende Bølge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 15 122Snild var Kongen, Herr *Constantin*,
Og graa han med Æren var blevet,
Kom dog ikkun til Arne sin,
Som Skytte af Marken fordrevet.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 16 Rose Gildet vist ei han vil,
Hvor Kiødet blev skaaret med Klinge,
Reddet blev han som Brand af Ild,
Som Fuglen med stækkede Vinge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 17 Mangen Frænde og trofast Ven
Han der maatte lade med Smerte,
Søn tillige, den Ungersvend,
Saa ramde ham Staalet i Hjerte.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 18 Rose skulde den Gubbe gild
Med *Anlav* sig ikke af Legen,
Var han gammel og var han snild,
Saa blev han af Lykken dog svegen.

- Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 19 Ikke prale de skal i Sal,
Af Seieren de have vundet,
Hvad de vunde i Gaar paa Val,
Det har deres Frænder vel fundet.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 20 123Hvad de vandt i det Vaabengny,
Fra Englands Herrer saa bolde,
Var kun Æren, af Mark at flye,
Den maae de og gierne beholde.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 21 *Normænd* toge den Ære fiin
Ombord i den bugede Snekke,
Bølgen bærer dem til *Dublin*,
I Skjul for de bidhvasse Egge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 22 Seierrige til Høienloft,
Nu drage de Brødre med Ære,
Bag sig lade de Liig paa Toft,
Til Føde for Fuglenes Hære.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 23 *Edmund* Ædling og *Adelstan*,
De haste til Høielofts-Salen,
Dyr og Fugle med Næb og Tand
Nu Kæmperne gjæste paa Valen.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinge have sig vundet!
- 24 Sorten Ravn er saa hjerteglad,
Og hugger de Kæmper i Øie,
Spraglet Tudse fik ogsaa Brad,
Som Glenten foruden al Møie.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 25 124Ørnen daler fra høien Skye,
At drikke af Helteblods Kilde,
Ulven lakker fra Skovens Ly,
Han lugter et kongeligt Gilde.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 26 Læs i Bøger og lyd paa Sagn,
Om Slag baade store og mange!
Neppe hører du Slagets Navn,
Som fedte saa Ulven i Vange.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 27 Snekker førde, i fordum Tid,
De *Sachser* og *Angler* saa bolde,
Vidt paa Havet fra Østen hid,
Stor Sorrige de *Britter* at volde.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!
- 28 Hid saa kom de med Herreskiold,

Og Valerne maatte dem vige,
Før de finge det Land i Vold,
Dog drabelig maatte de krige.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!

- 29 Ei dog, siden de hid paa Søe
Hengleed over rullende Bølge,
Slige Drotter i Slag paa Øe,
Nedsank med saa talrig et Følge.
Udødelig Ære ved *Bruneborg*
De Ædlinger have sig vundet!

Efter-Klangen.

- 1 Saa kvad den Skjald i Kongesal,
Alt for de Kæmper haarde,
Og Hjertet var med ham paa Val,
Og Haand sad fast om Kaarde,
Og trindt i Sal det høit gjenlød:
Saa spænde Kæmper Belte,
Og Qvinders Kind blev luerød,
Hvis Mænd var af de Helte,
Og Pigen fiin, saa bange, bly,
Som bæved for det Vaabengny,
Hvor Blodet saa var rundet,
Dog tænkte: hvilken Ungersvend,
Der slig en Priis af Sangens Ven
Paa Valen havde vundet!
Der var slet Ingen i den Sal,
Som lasted Skjaldens Tunge,
Om end han meget saae paa Val,
Som ei han hørde sjunge;
Men fik han Blik og Mund til Kvad,
Da sang han, hvis han kunde,
End bedre om det Birtingsbad,
Og Fjendens Gang til Grunde.
- 2 Her sidder jeg i eensom Vraa,
Er neppe Skjald at nævne,
At see hvad *Panden støder paa*,
Er al min Skue-Evne.
- 3 126Som Stodder jeg til Verden kom,
Jeg ei et Straasbred aatte
I Borgen, Harper tone om,
I Skjaldes Gylden-Slotte.
- 4 En Pose kun og Bettelstav
I Vuggen mig blev givet,
Med den jeg Stodder til min Grav
Mig tigger giennem Livet.
- 5 Jeg gaaer omkring fra Dør til Dør,
Og banker paa med Staven,
Og helst hvor jeg har *været før*,
Der undes bedst mig Gaven.
- 6 Jeg gaaer til Hytte og til Slot,
Til Kro og Krambod ikke,
Skal der mig times noget Godt,

De maae i *Gruset* ligge.

- 7 Jeg gaaer ei blot til Bur og Sal,
Hvor Levende er inde,
Jeg gaaer til Høi og Kæmpe-Val,
Og *seer hvad jeg kan* finde.
- 8 Saa sætter jeg mig tankefuld
Paa Fædres Minde-Stene,
At skille Sølv og Guld fra Muld,
Og Frændeting forene.
- 9 Saa pønser, grunder jeg derpaa,
Et Seierværk at bygge,
Som *Timer* vise kan og slaee,
Og spille hver sit Stykke.
- 10 127Jeg smelter, støber som jeg kan,
I Former som jeg finder,
Jeg bygger, som jeg har Forstand,
Som Time-Glasset rinder.
- 11 Jeg støber Klokker mange, smaa,
Og lader Stav dem røre,
Og prøver om de ret kan slaee,
Saa Timen jeg kan høre.
- 12 De Klokker skulde *Timer* slaee,
Ei Tal, som Bud kun bringe,
Til Kald i Vang de skulde gaae
Som Kirke-Klokker ringe.
- 13 Derfor hver Klokke støbes maa
Alt paa sin egen Maade,
Ja Timen selv, som den skal slaee,
Maa og for Klokken raade.
- 14 Hver Times Aand, hvor saa han boer,
Man maa med Flid oplede,
Opfange Lyden af hans Ord,
Om Klokke-Malm ham bede.
- 15 Til slig en møisom Stoddergang
Jeg Posen fik og Staven,
Men Veien er mig alt for lang,
Thi den gaaer *over Graven*.
- 16 Thi gaaer jeg kun saavidt jeg kan,
Og langt er det vel ikke,
Men Kort er langt for stakket Mand,
Hver i sit Maal sig skikke.
- 17 128Hvad ei gaaer op i *Nor og Dan*,
Det veed jeg ei at skatte,
Og det gaaer over min Forstand,
Hvad Nor og Dan kan fatte.
- 18 Vel har jeg lyttet mangan Gang
Til Fædre-Aandens Tale,
Og fundet Malm til Efterklang,
I Høie og i Sale;
- 19 Men ingenlunde er det let,
At høre ret og *svare*,
Saa Aander efter Klokke-Slæt
I Kveld sig aabenbare.
- 20 Jeg hører som en fremmed Giæst,

- Og støber midt i Støvet,
Og naar det lykkes allerbedst,
Gaaer meget dog i Løbet.
- 21 Dog, Aand paa Jord er altid Giæst,
Og Skjalden saa i Støvet,
Og naar han skued allerbedst,
Saa var dog Synet sløvet.
- 22 Naar Aander hørde Skjaldens Sang,
Som svæved i det Høie,
De savned vist den rene Klang,
Det klare, sikkre Øie.
- 23 Naar Skjalden sang hvad Aanden saae,
Til Frænders Gavn og Glæde,
Da tænkte hver en Muldvarp saa:
De lyve kiønt som kvæde.
- 24 129 Hvis Aander høit i Stjernevang
Fik Klokken min at høre,
Da skurrede dens Efterklang
Og i det fine Øre.
- 25 Dog mener jeg, mit Klokkespil
Kan Frænde-Hjerter røre,
Skjøndt hver en Muldvarp sige vil,
De ikkun Bjelder høre.
- 26 Vort Kiød er Høe og vorder Muld,
Det Ord kan aldrig svige,
Og Kiødets Værk, som Kiødets Kuld,
Det vorder Muld tillige.
- 27 Derfor da og i Tidens Grav
Er *Fædre-Muld* for Haanden,
Hvori man røre kan med Stav,
Og sige: *det er Aanden*.
- 28 I Muldet ligger mangt et Sværd,
Med Spyd og Spore-Kringle,
Og naar dem Staven kommer nær,
Det rasle kan og ringle.
- 29 Naar Muldvarp hører slig en Lyd,
Den raaber: *det er Aanden*,
Og det er Fædre-Aandens Dyd,
At den er nær ved Haanden.
- 30 Det har vi hørt saamangen Gang,
Saa man kan sagtens vide,
At mine Klokkers Efterklang
Kan ingen Muldvarp lide.
- 31 130 Kun Fædres Aand, ei Fædres Muld,
I Klangen er at høre,
Og ingen Sjæl af Muldvarp-Kuld
For Aandens Røst har Øre.
- 32 Det er kun Lyden af mit Støv,
Mit Tungeslag de nemme,
Og hviske saa, som Døv til Døv:
Det er *hans egen* Stemme.
- 33 Nu vel! jeg kan i Aanden gaae
Til Fædre-Aanders Sale,
Med Bettelstav, og banke paa,
Og tigge deres Tale.

- 34 Men at gaae ud af eget Skind,
Og boe i Fædres Grave,
Dertil jeg har slet ikke Sind,
Det maa en Muldvarp have.
- 35 Kun Fædres Aand saa vennehuld
Mig hjælper til at sjunge,
Men tog i Mund jeg Fædres Muld,
Da bundet var min Tunge.
- 36 At rasle med det Muld i Mund,
Det faaer man *Gienlyd* kalde,
Men Gienlyd dog af Muldet kun,
Og ei af Oldtids Skjalde.
- 37 Det stander fast i min Forstand,
Derfra mig Ingen rokker,
Og trøstig da, saa godt jeg kan,
Jeg støber mine Klokker.
- 38 131Lad Dannemarks og Norges Aand
I Spot kun *min* man kalde!
Jeg skiærer dog for Tungebaand
De gamle, vakkre Skjalde.
- 39 Man stjæle Æren kun for Sang
Til mig fra gamle Skjalde!
Mit Kvad sig selv en *Efterklang*
Skal lige ærlig kalde.
- 40 Ja I, som har min tørre Stav
Til frugtbar Kvist oplivet!
Hvad var jeg vel, hvis jeg fortav,
At I mig Aand har givet!
- 41 Hvad var jeg, hvis kun Ordets Muld
Jeg eder trædsck tilregned,
Og eders Aand og ægte Guld
Mig selv som Rov tilegned!
- 42 For Verden blev da Æren min,
Og Skam fik I til Takke,
Men naar saa hver fik Lønnen sin,
Fik Skam jeg paa min Nakke.
- 43 Hvad Skjald jeg er, om heel, om halv,
Jeg dog vil høit erklære,
Jeg pløier med de Gamles Kalv,
Der ligger al min Ære.
- 44 Mit Kvad er kun en *Efterklang*
Af *Fædres Kæmpevise*,
Og derfor strækker kun min Sang,
Til Fædrene at prise.
-

Jaordet,

(et Leilighedsvers.)

- 1 **H**vem kjender ei Vaarens de yndige Dage,
Naar Jorden sig bader i Solen med Lyst,
Naar Sangfuglen vender i Skoven tilbage,
Naar Haabet sig bølgende hæver i Bryst,
Udskyder i Havet den dristige Snekke,
Uddriver paa Marken den furende Plov,
Opblomstrer i Enge, henrisler i Bække,
Udspringer som Mai i den tonende Skov!
Hvem kjender ei Maien, som venlig forbinder
Vort smilende Haab med livsalige Minder!
- 2 Hvem kjender den ikke! og dog maa vi sige:
Den kjendes kun halv og i Skygge af hver,
Som ei kjender Vaaren i Kjærligheds Rige,
De himmelske Kræfter, som røre sig der,
Den Snekke, som der breder bølgende Vinger,
Den Fugl, som i Barmen sig rører med Sang,
Det Træ, som i Hjertet saa løvfuldt udspringer,
Den Bæk, som henrisler med Strengleegs Klang!
Kun hvo som har drukket af Kjærligheds Kilde,
Kan føle, hvad Vaar-Solens Værker afbilde!
- 3 133Vi vide det alle, som Kiærlighed kiende,
Som føle dens Kræfter i svulmende Barm,
I føle det varmest, I Piger og Svende!
Som nys finge Sæde i vingede Karm;
Thi hvad hos de Gamle kun lever i Minde,
Det gløder hos eder i Fylde og Haab,
Vi sjungende flyve mod Saligheds Tinde,
Naar Hjerterne smelte i Kjærligheds Daab!
Hil eder, I Unge! med Fuglen i Barmen!
Hil eder, som flyve i Kjærligheds-Karmen!
- 4 Men, hører mig, Venner, og lytter, Veninder!
Ja, lytter med Skjalden til Fortidens Røst!
Skal Roserne gjemmes i Skjød af Kjærminder,
Skal Sommeren avle en frydefuld Høst,
Da glemmer ei Høsten i Vaar og i Sommer!
Ja glemmer, for Sangen, ei Alvor og Daad!
Thi haard er den Vinter som uventet kommer,
Og dyrekjøbt Sangen, som endes med Graad.
O, synger i Vaar, saa I venlig kan tale
Om Sangen i Høst, naar sig Dagene svale!
- 5 Da skal i eder, mens Dagene rinde,
Fædre og Mødre med Gammen opstaae,
Skue den Vaar, som gik aldrig af Minde,
Klar over Sønner og Døttre opgaae;
Da, som Forældre, med Hjertet tilstede
Være I kan i de kommende Aar,
Naar I see Børnene lytte med Glæde
Der, hvor det toner om Kiærligheds Vaar.
Kunde min Haand da end Strængene røre,
Da skulde jublende Toner I høre.
- 6 134Fædre og Mødre! som skue herinde
Klar over Børnene Vaaren opgaae,
Haabe vi vil, at en venlig Kjærminde
Sander engang, hvad nu Roserne spaae!
Han, som har ene al Kiærligheds Fylde,
Derfor al Viisdom, og derfor al Magt,
Han deres graanende Lokker forgyldte,
Som slutte blomstrende Kjærligheds Pagt!
Fromme de hige mod ham i det Høie,
Indtil de see ham med Kjærligheds Øie!

Bjarkemaalets Danske Efterklang.

- 1 **S**oel er oppe,
 Skovens Toppe
 Glimre alt som Gimles Tag;
 Bud os bringer
 Hane-Vinger,
 Hanegal om klaren Dag.
 Vaagner, vaagner, Danske Helte!
 Springer op og spænder Belte!
 Morgenstund har Guld i Mund!
- 2 Høit det gjalder,
 Luren kalder
 Kæmper op af Morgen-Blund,
 Stolper knage,
 Luer brage,
 Blusse over grønne Lund;
 Vaagner! ei til Gammens-Tale,
 Viin og Smiil i Konge-Sale!
Hildurs Leeg er nu for Haand.
- 3 136Vaagner! skuer
 Borgens Buer,
 I den røde Buegang!
 Luren gjalder,
Leire falder,
 Under Skuldes Jubelsang;
Hjartvar Ild i Skoven tænder,
 Bladet falmer, Bøgen brænder,
 Vaagne maa selv *Dan og Skjold*.
- 4 Op nu fage,
 For *Rolf Krage*
 Kiækt at løfte Skjold og Sværd!
 Vel for Luer
 Ei han gruer,
 Men for Syn af Nidingsfærd.
 Ring med Glands og Sværd med Egge
 Mild han gav med Hænder begge,
 Hvem tør nu slaae Ring om ham!
- 5 I sin Bolig,
 Tryg og rolig,
 Slumred sødt den Drot saa bold,
 Falske Luer
 End han kuer,
 Med sit brede Dane-Skjold;
 Men ak! dog han staaer paa Gløder,
 Tryllesværd og trindt han møder,
 Hvem tør skyde Skjold for ham!
- 6 137Den som kaldte;
 Det tør *Hjalte*,
 Det tør *Sællands* Bondeknøs;
 Det tør *Biarke*,
 Om i Marke
Fennis-Ulv end selv var løs,
 Lyst han har til med god *Løve*,
Bølværk selv at naae og kløve;
Bodvar Bjärke slaaer tilbunds.

- Rolf kan blegne,
7 *Bjarke* segne,
Hjalte svømme i sit Blod,
Leires Buer
Kan i Luer,
Synke ned for *Hjartvars* Fod;
Han dog Marken ei beholde,
Før de Emmer vorde kolde,
Dræber ham den sidste Gnist!
- 8 Soel er oppe,
Skovens Toppe
Glimre alt som Gimles Tag,
Bud os bringer
Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag;
Vaagner! vaagner danske Helte!
Springer op og spænder Belte!
Morgenstund har Guld i Mund.
-

Morten Luthers Minde.

- 1 **Morten Luther!** kanst du høre,
Hvad som klinger under Sky,
Da skal og min Røst dig røre
I et sælsomt Morgen-Gry,
Mens til Høire Lys jeg skuer,
Og til Venstre falske Luer,
Tvivler mellem Smil og Graad.
- 2 Elsker end jeg Bøge-Skoven,
Og Kiær-Minden i dens Ly,
Dane-Marken, Dane-Voven,
Sællands Konge-Kilde-By,
O, saa er dog *Danne-Virke*
Mig kun Tant, naar *Christi* Kirke
Sætter ei derpaa sit Spiir.
- 3 *Danmarks* Vise-Toner søde
Ligge vel mit Hjerte nær,
Mine Kinder og maa gløde
Under Kvad om Herrefærd,
Ja, naar *Bjarke-Maalet* dønner,
Mellem gamle Nordens Sønner,
Lytter jeg med sælsom Lyst;
- 4 139Dog, o *Luther!* vist jeg priser
Høiere din Kæmpe-Gang,
Og langt meer end alle Viser
Er mig dine Psalmers Klang:
Choret sang du op af Grave,
Og med lutter Ceder-Stave
Hegnede du Kirken ind!
- 5 O! hvis end i Dane-Vangen
Reddet er en Brand fra Baal,
Hører der man Efter-Klangen
Af Martyrers *Bjarke-Maal*,
Hvem, næst Gud, paa Hjertets Vegne
Skal vor Tunge det tilegne,
Morten Luther! uden dig!

- 6 Ja, o *Luther!* vil i Blinde
Dine Fodspor trindt man skye,
Altid skal dog en Kiærminde
For dig groe i Bøge-Ly,
Groe, til sidste Bøg henvisner,
Sidste Dane-Hjerte isner,
Med Guds Hjelp, til Domme-Dag!
- 7 Ja, saalænge *Danmarks* Tunge
Tale kan af Hjertens Grund,
Om din Færd skal Fuglen sjunge
Sødt paa Kvist i grønne Lund,
Danmarks Sang og Danmarks Sage
Regne skal fra dine Dage
Kirkens andet Jubel-Aar!
- 8 140 *Jubel-Aar!* her stritter Runen,
Som om Liv og Død det gialdt,
Over Skoven har Basunen
Os forkyndt, det vendes alt,
Ja, ved Sommer-Soelhverv skrider
Aaret jo til begge Sider,
Endes nu ei dine Aar?
- 9 Nei, lad Vind og Fløi sig vende,
Dagen stækkes, som den maa!
Dine Aar faae aldrig Ende,
Medens Dagene bestaae,
Med Guds Kirkes Aar de vare,
Og det har slet ingen Fare,
Den jo varer Verden ud!
- 10 Ingen Fare, thi *Han* raader,
Som er hos Guds høire Haand,
Leer kun ad de lette Gaader,
Som ham byder Verdens Aand,
Løser dem, som Solen Skyer,
Naar den kiæk sit Lys fornyer,
Løser op dem, *Sig* til Glands!
- 11 Lad kun Maanen sig umage,
For at mørkne Kirkens Dag!
Lad kun Torden-Skyer brage!
Lad kun lyne, Slag i Slag!
Lad kun Baal paa Graven tændes!
Luthers Been skal ei opbrændes,
Lynet dem opliver kun.
- 12 141 Ja, det Lyn, som Skyen bryder,
Slaaer til Verdens Gru kun ned,
Liv og Lys det mildt indgyder
Herrens kiøbte Menighed,
Midt i et ægyptisk Mørke
En nedlynet Soel med Styrke
Straale skal i Gosen-Land.
- 13 *Fimbul-Vinter* over Jorden
Strækker ud sit listap-Spir,
Tillagt snart er *Isse-Fiorden*,
Og den himmelblaa Saphir,
Som i Havfru-Kronen funkled,
Blegnet, graanet og fordunklet,
Kan ei favne Solen meer!
- 14 Vinter-Soelhverv er for Haanden,
Da er *Ragna-Roke* nær.
Kan ei Sjælen fatte Aanden,

Ingen staaer for *Surturs Sværd!*
Men i *Bibel-Trykkeriet*
Saga-Sjælen blev indviet
Til at fatte *Adams Aand!*

15 Lad da *Ragna-Roke* komme!
Det er kun en *Advents-Nat*;
Thi naar *Mortens-Dag* er omme,
Lakker det mod *Julen* brat,
Paven skal forgaae med *Tyrken*
Ved den høie *Røst i Ørken*:
Jævner, baner Herrens Vei!

16 142Vend dig, *Jordan!* løb tilbage!
Løft dig op fra *Edens Mark!*
Atter komme *Josvas Dage*,
Plads for Herren og hans Ark!
Sol! stat stille over Leiren!
See paa *Israel* og *Seiren!*
Vær kun skiult for *Mørkets Hær!*

17 *Jericho!* med dine Mure
Israel gjør kort Beskeed,
Guds Basun og Sagas Lure
Blæse dem som *Løv-Værk* ned!
Seiren følger hver en Dommer,
Og naar da Kong *David* kommer,
Vinde vi *Jerusalem!*

18 Dog, hvorhen paa spinkle Vinger,
Vover du dig, spæde Fugl!
Nyn! mens du dig brat nedsvinger,
Mindes *Mortens-Dag* til Juul!
Stræber! stræber! Guds er Kraften!
Stakket Dag og hellig Aften!
Nadveren er alt beredt!

Februar-Lilien!

(Til A. S. Ørsted.)

1 **T**roe mig, Ædling! *hun* er ikke død,
Kun i Skumringen det saa mon lade,
Rød og hvid *hun* slumrer i dit Skjød,
Blaanende kun af Kiærminde-Blade!
Vaagn, *Sophia!* vaagn i Herrens Navn!
See, din *Søvn* har vakt et bittert Savn!

2 Kom med Lyset! seer du, ædle Mand!
End *hun* aander! see, hvor Luen bæver!
See det Smiil, den Blomst fra Glædens Land!
See, hvor seierrigt sig Øiet hæver!
See, der staaer *hun* jo i Kjortel *blaa*,
Alt som *Valborg* *hun* i Hjertet saae!

3 Sværmer jeg! o Ædling! siig det ei!
Lad dit Hoved i dit Hjerte granske!
Reis til *Roskild* ad den Konge-Vei
Saga banet har for ægte *Danske!*

- Hør den lille Fugl i Isse-Fjord!
Lavt den synger som Kiærminden groer!
- 4 Naar du kommer da til *Fredriksberg*,
Spørg veemodig kun om din Veninde!
Plant Kiærminder paa *Sophies* Bjerg!
Lad kun Taaren over Støvet rinde!
Ret forklaret i den høie Glug,
Veemods-Taaren er Kiærminde-Dugg!
- 5 144Men, o Ædling! husk saa hvad du veed!
Plante, vande, kan kun vi i Støvet,
Vexten, Livet, kommer oven ned,
Af Velsignelse kun grønnes Løvet,
Af Velsignelsen, som Ingen saae,
Lysner kun Kiærminden himmelblaa!
- 6 Løft da Øiet over *Bjerg* som *Dal*,
Op mod Buen, som kun Bønnen rækker!
God er Gartneren i Blaamai-Sal,
Gierne Blomst af Stilke Han udklækker!
Beed og bie! ja, beed i *Jesu* Navn!
Da faaer Bod du for dit dybe Savn!
- 7 Din *Sophies* Bjerg du from har lagt
Under Kirke-Spiret, langt fra Flokken;
Dermed har dit Hjerte vist udsagt:
Der er Trøst *for dig* i Kirke-Klokken!
Hør! *den* svarer fra det Høie: "Søn!
Tak din Gud! thi Han har hørt din Bøn!
- 8 *Din Sophie* sank i Graven ei,
Hun med *mig* af Grav opstod forklaret!
Far kun frem paa Sagas Konge-Vei!
Der hun brat dig vorder aabenbaret!
Hør den lille Fugl i Isse-Fjord!
Som den synger, og Kiærminden groer!"
- 9 Hør da, Ædling, paa den lille Fugl,
Som kun har sit *Fædre-Land* for Oven,
Men i Bøgelund dog Spurve-Skjul,
Over *Moder-Skjødet*: Hjerte-Voven!
Den for Verden kun er askegraa,
Men i danske Øine himmelblaa!
- 10 145Spørger, Ædling! du om Fuglens Navn,
Kan kun *Fugle-Kongen* ret dig svare,
Men at Danne-Bod for Dane-Savn
Sangen er, kan Saga aabenbare;
Vist og har den Turteldue-Bryst,
Og paa Moders-Maalet Svane-Røst!
- 11 Lyt da, Ædling, til den søde Sang,
Som kan *Minder* give Liv og Vinger:
Skikkelse, som over Dane-Vang
Solen tegner med sin Rosen-Finger,
Naar dens *Billed-Skrift*, med Seigl for Ravn,
Skaber om til Længsel blid vort Savn!
- 12 Glad da *føler* du: *hun* er ei død:
Naar din Længsels Billede sig hæver;
Himmelblaa, og hvid og rosenrød,
I dit Hjerte-Kammer hun indsvæver,
Lærer dig, med Varme og med Klang:
Intet Skygge-Spil er Billed-Sang!
- 13 Spørg ei, Ædling, hvem de Strænge rører,

Og fortag dig ei paa noget Navn,
Sandheds Røst kun Sandhed Selv tilhører,
Med *sig selv* man bøder ei paa Savn!
Let om Hiertet kan du det fornemme,
Hvis dig rører her en Sandheds Stemme!

Kiærminde-Bladet.

(Til *Ingemann* udenlands.)

- 1 **Farvel!** o hvem kan dette Ord udtale?
Naar toner i sin Fylde det paa Jord!
Kun naar Guds Børn, i Livets Aften-Svale,
Det høre jubles ud af Engle-Chor;
Kun naar de fare, alt som Ordet lyder,
De føle fuldelig hvad det betyder!
- 2 Vi sige bedst *Farvel*, naar dybt vi sukke,
Og svare saa til Vægten af vor Gield;
Selv med et Suk vist over Barnets Vugge
Udnyner Engelen et ømt *Farvel*,
Thi Taaren maa som Honning-Dugg nedrinde
Paa Hjerte-Grundens falmede Kiærminde!
- 3 Kun de, som aldrig have faret ilde,
Som, hvor de færdes, fare vel med Gud,
Kun Regnbue-Straalerne fra Lysets Kilde,
Kun Englene, som Naadens Sendebud,
Kun de kan smilende, med Himmel-Tunge
Farvel! Farvel! hinanden høit tilsunge!
- 4 O Ven! o vent da ei af mig at høre
Det dybe Ord, jeg ei udtale kan,
Og endnu mindre lade *Pennen* føre,
Som *Tunge-Skyggens* kolde *Færgemand*;
Kun taarekvalt Farvellet lidt betyder,
Og Vand er Taare-Perlen, naar den flyder!
- 5 147O, var *hun* vaagen nu, mit Hjertes Broder!
Hvis Hjerte-Suk var Sang, hvis Graad var Guld,
O, var hun vaagen nu, vor søde Moder!
Ja, Moder til saa mangt et bedre Kuld,
Som røber os i Skin af Sagas Kierte
At hende laae en ædel Steen paa Hjerte!
- 6 O, var hun vaagen nu, den Danne-Kvinde,
Som skiød ved Arnen sig livsalig frem,
Og vinked med saamangen blaa Kiærminde
Skjoldungen til sit underfulde Hjem,
Ja, førde did ham under Slør tilbage,
Hvor Marken blomstrede om Vinter-Dage!
- 7 O, var hun vaagen nu, hun sikkert vilde
Tilhulke dig det ømmeste *Farvel*,
Som kan udrisle af en Hierte-Kilde
Hvis Liv og Lyst er kun dens Afkoms Held,
Hvis Bølge er en Taare fra det Høie,
Neddryppet af en *Barne-Engels* Øie!

- 8 Men ak! hun sover under Bøge-Løvet,
Som visnet skjuler hendes hvide Bryst,
At vække hende jeg omsonst har prøvet,
Skiøndt jeg med Graad opløftede min Røst;
Utrøstet har det Yderste jeg vovet,
Hun sover, ak! som den, der er hensovet!
- 9 Ak, er det mueligt! trøstesløse Tanke!
Har Børne-Sorg i Graven hende lagt!
Holdt virkelig det Hjerte op at banke,
Som slog for Støvets Held i Himmel-Takt,
Ak! er det brustet nu, det Himling-Øie,
Hvis Liv og Lyst var Glandsen i det Høie!
- 10 148O, lod maaskee af Fordom jeg mig blænde?
O skuffed mig det kiære Moder-Navn,
Saa Navnet er det eneste af hende,
Som blev tilbage i vor Fødestavn,
Da sorrigfuld hun over saltten Vove
Bortsvømmede engang fra *Danmarks* Skove!
- 11 O, drog maaskee for hende at opsøge
Man fordum skareviis fra Norden ud,
Og plantede i Syd de røde Bøge,
Til Taare-Minder over *Ottars* Brud!
Hvad heller foer hun over Land og Bølge,
Som Skjoldmøe, selv med Ledingstrop i Følge!
- 12 O, er det saa! o lever i det Fjerne
Vor hulde Moder under Slør i Løn,
O, vinkede hun med sin milde Stjerne
Til Syden ned sin kiære, yngste Søn;
Da far, da flyv med Kys i hendes Arme!
Der bryder ud i Blomst din bundne Varme!
- 13 Dog bie, o bie! thi Stjerner kan bedrage,
Ja Giøgle-Blus i Luften lege tit,
Og Skinnet let vort Øie kan indtage,
Kun dunkelt Hjertet skielner Løst og Frit,
Og i de dunkle, favre Farve-Bække
Der spille Luft-Æoner under Dække!
- 14 O bie, og hør et Ord af bange Broder!
Han har vel ei et Hjerte ømt som dit,
Men elsker trofast dog den fælles Moder,
Og saae i Speilet hendes Aasyn tit:
I Saga-Speilet, som kan aldrig blænde,
Naar ret for Lyset vi kun Rammen vende!
- 15 149O, troe mig! ei med *Ebbe* og med *Aage*
Vor bedste Moder drog af Landet ud,
Ei bort hun stævnede i *Anglers* Kaage,
Med *Lodbrogs* Sønner eller *Gamle-Knud*;
Hun lever kun, hvor levende hun mindes,
I *Danmark* eller ingensteds hun findes!
- 16 Hun drog ei ud med nogen Kiæmpe-Skare,
Som skiæfted Spyd for Lyst med Ask og Bøg,
Hun hader Vold og skyer gierne Fare,
Kun nødig parres Nattergal med Høg,
Hun slog ei Snekken løs for Vind og Vove,
Naar Nattergalen slog i grønne Skove!
- 17 Vel drog hun ud i Oltids fjerne Dage,
Som vi i Gaade-Speilet skimte end,
Da veemodsfuld hun ledte om sin Mage:
Om sin forfløine, faldne Hjertensven;

- Men rørt hun standsed, da om Danmarks Skove
Sig bøied, belted hendes Hjerte-Vove!
- 18 Hun drog ei ud med Flokke eller Hære,
Thi aldrig nænde Hun for nogen Priis
Sit Havfru-Belte grum at overskiære,
Ubodeligt var hende dets Forliis,
Ei daarlig haabed hun sin Ven at finde,
Ved Vold at gjøre paa hans søde Minde!
- 18 Hun drog ei ud for Lyst, og ei for Trængsel,
Men hvad hun savned i sit Havfru-Skiød,
Hun oppebied med vemodig Længsel,
Til Aanden hende det i Tro indgiød,
Og *da* hun, i sin Hosbonds Himmel-Aande,
Fik Haab til Bod for Sorgens dybe Vaande!
- 19 150Hun drog ei ud, thi hvad sig end forandrer,
Det ligge tungt paa Grund, det svømme let,
Af Legemet dog Hjertet ei udvandrer,
End ikke i det sidste Aandedræt,
Thi længere endnu end Tungen stammer,
Det ømt sig krymper i det snevre Kammer!
- 20 Hun drog ei ud, den huustro Danne-Kvinde,
Ei over Marke-Skiel i Heden-Old,
Thi kun hun selv har giemt i kiærligt Minde
De Førstefødte: *Humble, Dan og Skjold*,
Og hjemme var hun jo, den Fredegode,
Da Marken rundt hun Støvet bar af *Frode*!
- 21 Hun drog ei ud med *Svender* og med *Knuder*,
Ja ikke selv med *Erik Eiagod*;
Naar Aften-Røden maled Kirkens Ruder,
Hun hjemme baded sig i *Jordans* Flod,
Og naar for Alter-Bord Høi-Messen toned,
Hun følde sødt sig med sin Gud forsonet!
- 22 Hun drog ei ud, thi var ei selv hun hjemme,
Da *Hellig-Knud* hensov i hendes Skiød,
Da *Bent*, henrevet sødt af hendes Stemme,
Nedsank i Konge-Smykke rosenrød,
Da rørt hun sang: o det er Engle-Gammen,
Naar Brødre saa paa Jorden smelte sammen!
- 23 Hun drog ei ud med kjække *Valdemarer*,
Ja ei engang med *Absalon* paa Tog,
Hun hjemme korsed sig for Hedning-Skarer,
Og fældte Taarer under *Dannebrog*;
I Sæk og Aske hun paa Baaren segned,
Da *Abel* rødmede og *Erik* blegned!
- 24 151Hun drog ei ud: hun laae som Liig paa Baare,
Som Saga laae paa Saxos Pergament,
Paa Kinden perlede en styrknet Taare,
Tillukt var Øiet, men dog himmelvendt;
Man saae det grandt, hvor Danmarks Himmel graaned,
Da, som paa *Hel*, paa *Freia* Læben blaaned!
- 25 Hun drog ei ud, ei bort fra Kilde-Vangen,
Hun syndes død, men leved dog i Løn,
Thi selv jo tonende hun Klage-Sangen,
Som sødt end rører hendes yngste Søn:
Hun var her, thi i Sommer-Aftenstunden
Som Nattergal hun slog i Bøge-Lunden!
- 26 Hun drog ei ud i *Morten Luthers* Dage,

- Hun drog ei ud i vores Jevndøgns-Nat,
I Luther-Dagene hun vaagned fage,
I Jevndøgns-Natten hun indslumred mat;
Men hjemme blev hun, vaagen og i Slummer,
I Danmark er hun, om og død af Kummer!
- 27 Paa Baaren daaned, laae i Vaaben-Huset
Vor Moder bleg, med Barnet i sin Arm,
Da Livsens Aande over Marken sused,
Hun vaagned, hævede sig hjertevarm,
Gik ind i Kirken under Havfru-Kaaben,
Og bar med Fryd sin bedste Søn til Daaben!
- 28 Den Søn opvoxde under Kirkens Vinger,
I Tidens Løb han blev og præstelærd,
Sig rakde, syndes det, hans Tommel-Finger
Alt efter Grebet paa hans Faders Sværd,
Og dannet var af Moders Liv hans Tunge
Til Davids-Psalmen sødelig at sjunge!
- 29 152 Hun drog ei ud, saalænge Sønnen trolig
I Kirke-Skolen sig til Bogen holdt,
Om Vinter-Aftner, i sin Enke-Bolig,
Hun vel beklaged, at det blev saa koldt,
Men Vadmel dog, og sommersanket Brænde,
Holdt Blodet flydende i ham og hende!
- 30 Hvad blev han til, vor gamle Moders Støtte!
Hvor blev han af, den Dannekvinde-Søn!
Har han sin Stav fra Marken maattet flytte,
Og skjule sig blandt Klipperne i Løn!
Hvad heller glemde Tonen han fra Oven,
Og tuder vildt med Ulvene i Skoven!
- 31 Ak! har Dan Goddreng under Vinters-Hjerte
Sin Herkomst og sit Moders-Maal forgiæt,
Ak, da vor Moder, sønderknust af Smerte,
Udvandret er med sidste Aandedræt;
Ak, da forgiæves lyder kun vor Klage,
Hun kommer aldrig, aldrig meer tilbage!
- 32 Dog nei, o nei, forvildes og forføres
Det kan, som hver en Dødelig, og *Dan*,
Men holde op ved Moders Røst at røres,
Gaae hende kold forbi paa Gravens Rand,
Det kan han ei, thi Aanden er ham givet,
Som Blomsten, kun i Kraft af Moders-Livet!
- 33 Ja, var det mueligt, kunde *Dan* forhærdet
End drage Aande ved den *sorte Konst*,
Og kalde trodselig paa Dommer-Sværdet,
Da lytted rundt paa Jordens Kreds omsonst
Man efter Klagesang ved *Danas* Baare:
Udrundet var den sidste Vemods-Taare!
- 34 153 O! toner da endnu en Klage-Stemme
Paa Moders-Maalet, for vor Moders Kval,
O, da gik end hun dog ei *Dan* ad Glemme,
Og sank ei ned i Dødens Skygge-Dal;
Da, skiøndt paa Baaren hun er bleg neddaanet,
Er hendes Liv i Sønnen dog forskaanet!
- 35 Hvor lyde Suk, hvor tone Klage-Sange
For *Dana*, *Dagmar*, *Thyra Dannebod*!
Hvor, uden hist og her i Danmarks Vange,
I Havfru-Borgen og ved Bøgens Rod!
Forstummed ikke, midt i *Dagmars*-Kvide,

Selv Klippe-Tungen under Nørre-Lide!

- 36 O her, kun her, hvor end paa Moders-Maalet
Dog stundom løfter sig vor Moders Røst,
Trods Lunge-Soten, og trods Morder-Staalet,
Her Mindet lever end i Sønne-Bryst!
Her sover, ak, sin Kraft, sin Krands berøvet,
Men dog ei død, vor Moder under Løvet!
- 37 O Ven! o vent da aldrig hist at finde,
I *Alpers* Skiød, ved *Apenniners* Fod,
Din Længsels Moder og din Sangs Præstinde,
Den Savnede, den sande Dannebød!
O bliv her, bliv! du kanst dog ei undvære
Din *Blanca*, *Thorkild*, alle dine Kiære!
- 38 Men ak! forgiæves løfter sig min Stemme!
Hvor er min Ven? o hvor er *Blancas* Skjald!
Han er, jeg veed ei hvor, kun ikke hjemme,
Ei i Kong *Frodes* grønne Bøge-Hald!
Ak! medens jeg paa Klage-Brevet staved,
I Stavnen foer min Broder over Havet!
- 39 154Forgiæves dog er ingen Ting paa Jorden,
Forgiæves lyder intet kiærligt Ord,
Forgiæves et Kiærmindeblad fra Norden
Kan aldrig svømme i *Sesrumners* Spor,
Og *Afrodite* skal min Ven ei giække
Til at forlade *Signe-Freias* Snekke!
- 40 Saa svøm kun bly, men trøstig, over Havet,
Kiærminde-Blad! som det vor Moder bød!
Thi kun paa Følge-Sedlen *jeg* har stavet,
Du selv udsprang jo af vor Moders Skiød,
Og finder Venskab, hvor du finder Tungen,
Som af vor Moders Hjerte er udsprungen!
- 41 Udsprunget, siger jeg, men ei løsrevet,
Thi var den det, da var den stum og død,
Da var for den ei Bladet meer end Brevet;
En Boble kun i Bogstav-Bølgens Skiød;
Den Tunge, som kun Hjertet kan besjæle,
Fra Hjertet skilt, og mister flux sit Mæle!
- 42 See, til en Fier af *Urda-Svanens* Vinge
Jeg dig betroer paa det vilde Hav,
Den skal til *Reinald Fuglekjær* dig bringe,
End før han staaer ved Helgen-Skarens Grav:
Ved Marmel-Buerne til Hines Minde,
Som strømmeviis *Iod* Martyr-Blodet rinde!
- 43 O, naar og hvor du kommer ham for Øie,
Hvor tit han møder, finder dig igjen:
Ved *Maros* Grav, paa *Romas* Taage-Høie,
Da hils ham kiærligst, ei blot fra en Ven,
Men fra den Mark, hvis himmelblaa Kiærminde
Ved dig sig lægge vil ham sødt paa Sinde!
- 44 155Ja, møder du ham hos *Vaulunders* Broder,
Som tegner *Jupiter*, og hugger *Thor*,
Da hils dem begge fra vor hulde Moder:
Fra Maler-Dronningen ved Isse-Fjord!
Da lægger Hjertet *Reinald* vist i Munden,
Hvad Natter-Galen slog kun paa i Lunden!
- 45 Modtag da, Ven! hvad jeg formaaer at sende:
Et venligt Ord og et Kiærminde-Blad!

- Det Ord mig faldt i Mund, det Blad i Hænde,
Da i det brune Bøge-Løv jeg sad,
Og stirred paa Kiærminden, som du kjender,
Opskudt af Moders sammenlagde Hænder!
- 46 O, kunde jeg den Blomster-Busk omspænde,
Og sammenslynge til en Brude-Krands:
Til en Guldbryllups-Mindekrands for hende,
Hvis Øie sænkede sig i Himmel-Glands!
O! gid jeg kunde det, og Krandsen række
Til Dig, og til hver Frænde af os begge!
- 47 Da skulde levende vor Moders Minde
Opkomme og opstaae i Alles Bryst,
Med *Freias* Rosenbaand os sammenbinde
I Een til Eet: til fælleds Værk og Trøst!
Da midt iblandt os skulde, ved et Under,
Opprises *Hun*, som under Løvet blunder!
- 48 Dog, Ønsker favre er ei altid fromme,
Og ret kun ønsker, hvo sig selv har glemt!
Vort Ønske være da: *Guds Rige komme*,
Ihvor og *naar*, og *som* det er bestemt!
Som Villien er i Gud, saa er vor Evne,
Vort eget Værk er ikke værdt at nævne!
- 49 156Kiærminde-Busken ei jeg kan omspænde,
Ei sammenslynge den med værdig Konst,
Og over Marke-Skiel den at udsende,
Det var, om ei forvovent, vel omsonst,
Thi Krandsen har, kan Saga os forvise,
Kun Liv og Glands paa *Danas Sølv*-Isse!
- 50 At plante ud den Busk, jeg seer i Aanden,
Er hvad jeg kan ved Herrens Kraft formaae,
Med Bøn til Ham, at saa den efterhaanden
I christen Jord maa Hjerte-Rødde slaae!
Da, hjertedannet, skal i Bøge-Skygge
Den vist engang vor Moders Hoved smykke!
- 51 Ja, naar i Lund de himmelblaa Kiærminder
Ombølge duftende vor Moder tæt,
Da staaer hun op med hvide Rosen-Kinder,
Og krandses favert af en kiærlig Æt:
I Isse-Fjorden skal da Maanen gløde,
Omblaant sødt i Tidens Aften-Røde!
- 52 O, det er Fromheds Løn: selv lagt paa Baare,
I Minde-Blik den smiler engleglad!
I Øiet perlede en Veemods-Taare,
I Haanden drypped et Kiærminde-Blad,
Det, tænkte jeg, kan dog din Ven du sende,
Og Roden vist paa Bladet er at kiende!
- 53 O! er det saa, kan hist i fjerne Egne
Det lille Blad, fra Bøgelund udsendt,
Vor Moders Øie venligt dig betegne,
Med Taare-Perlen, klart og himmelvendt,
Da skal det Blad end fastere dig binde
Til Bøge-Lunden og til Dans Kiærminde!
- 54 157O! hvo som staaer, see til han ikke falder,
Thi kun for hvem som ræddes, er der Raad!
Fortørnes ei, min Ven, men tænk paa *Balder*,
Paa *Lokes* Argelist, paa *Friggas* Graad!
Ak! alle Vætter hun omsonst besværges,
Naar *Urdas* Skjold det ømme Sted ei værges!

- 55 Hvad gavned fordum det vel *Langobarden*,
At *Frigga* sikkrede ham *Odins* Gunst!
I Støvet dog han sank med *Savoiard*
For Billed-Skygger og for *Romas* Konst!
For Rosen-Skyggerne paa Skiøge-Kinder
Han skrev i Glemme-Bogen *Dans* Kiærminder!
- 56 Om under Kind igien han satte Haanden,
Og kom ihu sin Ungdoms Kiærlighed,
Ak, tabt var dog hans Fyrighed i Aanden,
Trods Fjeder-Hammen sank dog halvt han ned;
Fra Ørne-Blik paa Kampen og paa Seiren
Til Hierne-Spind om Eventyr i Leiren!
- 57 Hvad hialp *Normannen* selv det, at saa længe
Han kom ihu det Danske Tungemaal!
Han tabte ligefuldt i Blomster-Senge
Sit *Danske* Guld, om ei sit *Norske* Staal;
Og blev end Ridder han af Danner-Sproget,
I Sadlen dog han sad kun løst og kroget!
- 58 O, hvor du færdes da, og hvor du stædes:
I Rosen-Lunden og paa Fjelde-Tind,
Hvor sødt der smiles og hvor ømt der grædes,
O, blændes ikke af det favre Skin!
O, aldrig glemme *Blanca-Freias* Sanger,
At *Danmark* er Historiens *Folkevanger*!
- 59 158Kun Daarer den Paamindelse behøve,
At ikke alt det Glimrende er Guld;
Men at for dyrt man kan selv Guldet kiøbe,
Fordi det Ædleste af Jord er Muld,
Det føler man sig fristet til at glemme,
Hvor Glands og Klang har, *som det lader*, hjemme!
- 60 O, kom ihu, at paa sit Sted er Glandsen
Kun hvor med Tiden ei den slides af,
Kun hvor den straalder paa Kiærminde-Krandsen,
I Sagas Hænder over Rosens Grav;
Vel Kiødet kan enstund med den opfarves,
Men kun i *Aand* og *Sandhed* kan den arves!
- 61 O, kom ihu, at Velklang har kun hjemme,
Hvor ei den trænger til et Fugle-Bryst,
Hvor uforgiængelig i Sagas Stemme,
Den giennemtoner Folkets Daad og Røst;
Kun leiet er den, hvor den koster Noget,
Thi der ei hører den til Hjerte-Sproget!
- 62 O mærk det vel, at hvad i *Rom* man skuer,
Det er ei *Aandens*, men kun *Haandens* Konst,
Som i dens Krønike, saa i dens Buer,
Man søger Aand og Hjerte kun omsonst;
Og Haandens Værk, er det vel meer i Grunden
End Vidnesbyrd om hvad der gik fra Munden!
- 63 Med Farver kan man ingen *Christus* male,
End sige Ham af Stene hugge ud,
Kun *Ordet* skildrer Ham, naar *Aander* tale,
Og billedlig han sees kun i sin Brud;
Og Bruden, som hun dannes efterhaanden,
I Sagas Speil sig viser kun for Aanden!
- 64 159Ja, Skjalden kun kan Mennesket afmale,
Opreist af Støv i Himmellegens-Dragt,
Thi kun i *Ord* kan *Aander* sig *udtale*,
Og Mennesket er Aand med Støv i Pagt:

Kun Saga er den sande Billed-Hugger,
Hun danner Billeder ei Drage-Dukker!

65 Jeg veed det godt, at, i den *sorte Skole*
Enhver, som ei det kalder Salighed,
Med Klang og Farve og med Steen at bole,
Til Konstens Helvede fordømmes ned,
At tage Lod med *Scyther* og *Barbarer*,
Og Faare-Hovedernes fromme Skarer!

66 Jeg veed det godt, men ikke stort jeg regner
De sorte Brætter og de spodske Smil,
Jeg som Barbar mig trøstig selv betegner,
Og kaarer tryk den gamle Kirkes Stil;
Jeg siger: det er Fæiskhed, naar Sjæle
Sig bøie for hvad ei engang kan mæle!

67 Jeg siger høit, at hvad den fine *Verden*
Nu *kalder Sands for Konst og Poesie*,
Netop, naar det af Andagt har Geberden,
Er et opsminket, fuult Afguderie;
Det *Classisk* er, at Kiødets Lyst hernede
Vil under Skin af Aand sig selv tilbede!

Saga og Lys-Alfen.

Saga.

- 1 **K**iender du Sangen,
Sælsom og kold:
Balder i Vangen
Vækkes ei bold,
Hvis ei med Folkene Stokke og Stene,
Stjerner og Dyr sig i Taarer forene?
- 2 Kiender du *Loke*
Listig og kold!
Altid en *Toke*
Eier den Trold,
Tokerne mange han har i vor Alder,
Tørøiet græder hveranden for *Balder*!
- 3 Næmmed du Sangen,
Sælsom og sød:
Fred over Vangen!
Frelse fra Død!
Hvo som af *Hjertet* for *Balder* vil græde,
Hos ham er *Vale* i *Aanden* tilstæde?
- 4 Gienlyder Sangen
Sødt i dit Bryst,
Kiendes i Klang
Kiærligheds Røst,
Ei hos *de Døde* om *Livet* du leder,
Af den *Opstandne* du faaer som du beder!
- 5 161Gierne jeg vækker,
Vinker Han kun,
Helte i Rækker
Hurtig af Blund;
Viid kun, at skeer det, da *løses* og *Loke*,

Hardt det og lakker imod *Ragnaroke!*

Lys-Alfen.

Alfader vinker,
Alfen adlyder,
Færdes med Vinden,
Farer som Lyn!
Urd-Vældet skummer,
Ygdrasil bæver,
Alle Valkyrier
Vingerne ryste,
Thurserne vente
Thor-Maaneds Ende,
Naglfare skrider,
Nornerne pege,
Seiren er *Balders*,
Saga! forstaae mig!

Saga.

Mon Blændværk det være,
Som bæres mig for,
At Dødninger spore
De springende Heste!
Hvad heller skal *Ormen*
Nu *Age-Thor* møde?
Hvad heller mon Hjemlov
Er *Hildinger* givet?

162 *Lys-Alfen.*

Kald ikke det Blændværk,
Som bæres dig for,
Og tænk ei at Asken
Har endt sine Dage,
Skiøndt Dødninger spore
De springende Heste,
Men Hjemlov en Time
Er *Hildinger* givet!

Nornerne tømme
Tidernes Væld,
Ygdrasils Grene
Grønnes i Toppen,
Klingerne øve
Klare Bedrifter,
Svanerne kvæde
Svipdagurs Sang,
Guldkammet Hane
Galer i *Valhald*,
Sodbrun i *Helhjem*,
Hæs efteraber
Biarkemaals-Tonen,
Bjerg-Slottets Fugl!

Saga.

Bladet sig vender,
Blikket sig hæver,
Aldrene skifte,
Skyggerne svinde,
Kæmperne vaagne,
Kræfterne løses,
163 *Tungerne* tale,
Tegnene svare,
Mosgro'de Stene

Mæle i Vangen,
Døden forbauset
Daaden beskriver!
Brister nu fage
Bautastens-Høie!
Vaagner af Dvale,
Dvæрге og Kæmper!
Vaagner og virker
Vide paa Jord
Alle I Aander,
Onde og gode,
Som har i *Midgaard*
Manddom bedrevet,
Ivrig i Støvet
Stundet og higet
Efter *Idunnas*
Æbler at smage,
Efter at dele
Asernes Kaar!
Timerne tælles!
Tankerne veies!
Hjerner afbilde
Hjerternes Ganning!
Fremtiden løse
Fortidens Gaade,
Lys-Alfer klare
Lege i *Mørkvid*,
Og med hverandre
164 Vittig afhandle
Nætter og Dage
Nornernes Raad!

Til Kong Fredrik den Sjette.

(Med Danmarks Krønike.)

- 1 **H**er steile ei Klipper, her voxer ei Guld,
Og her har ei Roserne hjemme,
Nei, Danmark, o Konge! har Mai kun og Muld,
Og Minder om Godt ei at glemme.
O! Danmark er lille og Danmark er lav,
Din Stol er en Græsbænk paa Holme i Hav!
- 2 Af Ask er, o Dannemænds Konge! Dit Spir,
Din Krone en Krands af Kiærminder!
Dit Rigs-Æble ingen Smaragd og Saphir,
Men kun som i Skov man det finder!
O Konge! o kanst Du, for Throner af Guld,
Det være bekiendt, at Din Throne er Muld!
- 3 O! maa Du ei rødme i Konninge-Lag,
Ved Dannemarks Krone at bæere,
Ja, blegne for Spiret, som taaler ei Slag,
For Æblet, som Orm kan fortære!
Ak! arved Du, *Fredrik!* med Konninge-Navn
Af Konninge-Skiebne kun Konninge-Savn?
- 4 Det mener kanskee, hvem der knæler for Guld,

Og kneiser paa Hovmodens Fjelde:
Den Daare, som glemmer, at Mand er kun Muld,
Og Drot ikkun Manden i Vælde;
At Spiret af Staal, om og ildfast det var,
For Nornernes Aande mon' springe som Glar!

5 166Men Skjalden, o Konge! maa kalde Din Lodd
Den bedste af Kongers paa Jorden,
Slet ikke man vinder med Egg eller Odd,
Men arver kun sælsomt i Norden
Din blaanende Krone, Din graanende Stav,
Og Stolen, som grønnes paa Holme i Hav!

6 Af Muld er Din Throne, thi Hjertet er Muld,
Og Hjertet er Skjoldunge-Stolen,
Naar Heden opløser de Stole af Guld,
Din Muld-Throne grønnes i Solen;
Ja, Konge! Din Græs-Bænk paa Holmene staaer,
Saalænge som Hjertet i Dannemænd slaær!

7 Af Ask er Dit Spir, men for Sceptre af Guld
Det ei sig behøver at skamme:
Opelsket det er over Mark, over Muld,
Paa *Ygdrasills* hellige Stamme;
Det grønnes saalænge paa Marken til Læ,
Som *Nornerne* vande Bedrifternes Træ!

8 Dit Æble, o Konge! end sidder og groer
Paa ældgamle Abild i Skoven,
Jeg kalder det Tvistens Guld-Æble i Nord,
Som Frugt af en Kiærne fra Oven;
Afplukkes ei kan det til Glimmer og Pral,
Men Gubber foryngte i Høielofts-Sal!

9 Af Paradiis-Æbler, i Bøgenes Læ,
Idunna har plantet en Kiærne,
Af den er oprundet i Skoven et Træ,
I Samfund med Dannemarks Stjerne;
Det groede vildt, men i Tidernes Frist
Indpodet deri blev den hellige Kvist!

10 167Da skabdes det Æble, og voxde i Løn,
Som haver i Verden ei Mage,
I Arv har det gaaet fra Fader til Søn
I trende Stærk-Odderes Dage;
Ei stikker det, om saa han springer i Flint!
Selv Ormen, som snoer om Midgaard sig trindt!

11 Din Krone, o Konge! er deilig og klar,
Sig Himlen deri monne speile,
Og hvo som den slynget om Tindingen har,
Til andre paa Jord kan ei beile;
Med Staal-Handsker vindes og tages den ei,
Men findes, usøgt, paa Livsaligheds Vei!

12 Lyksalig, vi læse, er Kongen forsand,
Naar over ham *blomstrer* hans Krone!
Og her, i Kiær-Mindernes Fædreneland,
Her haver den Konge sin Throne;
Ja, Lykken, som Ordet mon love, er Hans:
Til Krone han har af Kiær-Minder en Krands!

13 Paa Græsbænken voxde Kiær-Minderne blaa,
Paa *Skjoldungers* Throner og Grave,
Saalænge ei Stol-Konger Arven forsmaae,
De voxe i *Rosenborg-Have*;
Og Saga, med Løv-Værk, fra Old og til Old,

Afbilder den blomstrende Krone paa Skjold!

- 14 De Billeder alle: de gamle og nye,
De dunkle saavel som de klare,
Hver *Skjoldung* tilhøre, som skjænker dem Lye,
Og tager paa Scepteret Vare;
Med Kronen de følge som Krone med Stoel,
Som Klokkerne følge den vandrende Soel!
- 15 168 Tilegnes maa Dannemarks Konninge-Skjold
Den *Skjoldung*, som Vaabenet eier,
Thi rakde og *Saxo*, den Skjold-Mand saa bold,
Det aarle til *Valdemar Seier*;
Det glemte ei heller Kong Frederiks Præst,
At *Kongen i Danmark er Krøniken næst!*
- 16 Hvad *Saxo* og *Vedel* paa Dansk og Latin,
Indførde er altid det Rette,
Thi kaldes og derfor nu Krøniken Din,
Høibaarne Kong *Fredrik den Sjette!*
Med Dannemarks Krone den gange i Arv,
Mens Bøgen har Mai, og mens Eegen har Marv!
- 17 Kong *Frederiks Dronning!* den ogsaa er *Din*,
Som *Din* er og Dannemarks Krone,
Men *Saga* og kalder med Kongen *Dig* sin:
Sit Billed paa Dannemarks Throne;
Selv Spiret ei fattes, med Knappen af Rav,
Med Kiærligheds Haandtryk *Dig* Kongen det gav!
- 18 O kiærlige, kronede, krandsede Par
Paa Dannemarks Konninge-Sæde!
Annammer det Skjold, som fra Hedenold var
Livsalige *Skjoldungers* Glæde!
O! skjænker med kiærlige Blik det en Knag
I Høielofts-Salen ved Dannemarks Flag!
- 19 Ja, sammen de høre i Alder og Aand:
Fra Skyerne begge tilsammen
Forunderlig faldt i Kong *Valdemars* Haand,
Til Dannemarks Gjærdsel og Gammen,
Der Skjoldet bekrandsede Kongernes Høi,
Nedsvæved derover det hellige Fløi!
- 20 169 Som Banner, i sex Gange hundrede Aar,
Det vaied paa Land og paa Bølge,
Og tit fik vi Bod for de bangeste Kaar,
Med Skjold og med Banner i Følge,
Ja, mens *den* i Skjold under Dannebrog staaer,
Faaer *Dannemarks Løve* ei dødeligt Saar!
- 21 Saa elsker, o Ædle! det Liggendefæ,
Med Skjold-Mærker unge og gamle,
Som her under Dannemarks Flag sig i Læ
Til Skjoldborg om Thronen forsamle!
Som Dannemarks Vaaben, dem holder i Stand
Vel Skjoldets i Hjerter udtungede Rand!
- 22 De Skjold-Mærker gamle, som Runer paa Steen,
Kun dunkelt os Kronen afbilde,
Thi snildt at omgaaes med Pensel og Preen,
Det nemmed vor Hav-Fru kun silde,
Men at det dog altid var Hjertets Attraa
Kiær-Minder at tegne, det kan man forstaae!
- 23 Ja, hvem er i Skoven om Hjertet saa kold,
At Konstens de favreste Værker

Han valgte for hine Kiær-Minder paa Skjold:
For Krandsen af Dane-Skovmærker,
Som enkelte rundt i Almindingen fandt
Vor *Saxo*, og sirlig med *Silke forbandt!*

- 24 Maa briste den *Silke*, maa savnes den *Traad*,
Som ret binder *Hjarne* til *Brage*;
De Mærker dog vidne om Havfruens Graad
For *Frode*, for *Balder* og *Krage!*
De vidne, de minde om *Hjertet i Skjold*,
Om *Løvernes* Kreds-Gang mod *Iis-Havets* Troid!
-

Til Prinds Christian Frederik af Danmark.

(Med Oversættelsen af Heimskringla.)

- 1 *Christjan Fredrik!* til dig stevner,
Over *Stav* for fulde *Seil*,
Snekken, som sig dristig nævner
Norges gamle Konge-Speil,
Vimpel-Snekken af Guds Naade
For den Norske *Hoved-Flaade!*
- 2 Ingen veed, trods *Halfreds* Sange,
Hvor Kong *Olav* fandt sin Grav,
Ingen kvad, hvor *Ormen Lange*
Kantred eller sank i Hav,
Man kun veed, der saaes ei Mage
Selv i *Gamle-Hakons* Dage!
- 3 Dog i *Gamle-Hakons* Dage
Tømret blev den *Snekke* stolt,
Som fandt end i Nord ei Mage,
Og har mangen Storm udholdt,
Mens sex hundred Gange Aaret
Tidens *Strøm* har overskaaret!
- 4 End med *Kjøl* den *Elivaga*
Kløver under hvide *Liin*,
Søn af *Odin* og af *Saga*
Var dens *Tømmermand* saa fiin,
Som *Skydbladder*, let at bære,
Rummer godt den *Kæmpe-Hære!*
- 5 171 Reist den blev paa *Bankestokken*
Mellem *Iis* paa *Reikaholt*,
Men løb ud i *Skribla-Dokken*,
Hvor det varme *Bad* har voldt,
At, skjøndt *Iis* er dens *Grande*,
Bedst den gaaer i varme *Vande!*
- 6 Det er denne *Vimpel-Snekke*,
Med sit klare *Konge-Speil*,
Som vil ind ad *Fjorden* lægge
Under *Fyen* for fulde *Seil*,
Venter der, mens *Andre* strande,
Vinterlag i lune *Vande!*
- Tømmermanden høit anskrevet

- 7 Stod i Nordens Kongehald,
Førde, efter Maale-Brevet,
Navn af Islands *Hoved-Skjald*,
Var, som *Drost*, paa Dansk at tale,
Sættevært i Konge-Sale!
- 8 Men kan og derpaa man lide,
At, endskjøndt paa anden Haand,
Snekken dog, som her mon skride,
Er et Værk af *Snorres Aand*,
Ei et Fusker-Værk, Man sanker
Slet paa ny af gamle Planker?
- 9 *Prinds af Danmark!* ei jeg dølgger,
Snekken mangt et Knug og Knæk
Fik af Nordhavs Vinter-Bølger,
Blev dog aldrig synkelæk,
Fører klarlig end paa Stavnen,
Sagas Skjold og Odins-Ravnen!
- 10 172Taklet til med *Danske Hænder*,
Spredt for Vinden *Danske Seil*,
Det jeg har, som flux *Du* kiender,
Men hvis ei jeg tager feil,
Snekkens Avindsmand kun laster
Danske Seil paa *Norske Master!*
- 11 *Christjan Fredrik!* Dig mishage
Maatte et aftaklet Vrag,
Men Du naadig vil modtage
Snekken under *Danmarks* Flag,
Høit i Stavnen staaer det kronet,
Som *Din Fader* det har tonet!
- 12 *Ham* det var, paa Kongens Vegne,
Som til Hove *Snorro* bød,
Under kolde Himmelegne
For hans Snekke Isen brød,
Saa til *Kongedyb* kom Stavnen,
Iset ud af *Flatøe* Havnen!
- 13 Dig det var, som, da jeg svæved
Mellem Frygt og Haab ved Strand,
Ordet tog og Stemmen hæved,
Trøsted ringe Færgemand!
Kun ved Bud fra *Odins-Borgen*
Bod jeg fik for Vinter-Sorgen!
- 14 Derfor trøstig gynger Stavnen
Over Hav og ind ad Fjord,
Thi det Skib har Brev paa Havnen,
Som har Høvdings Gods ombord,
Og er Rammen ei forfeilet,
Dit jeg kalder *Konge-Speilet!*
- 15 173Ja, har med Din Herre-Stamme
Saga selv ei taget feil,
Sidder ret i Danmarks Ramme
Norges gamle Konge-Speil,
Mens paa Marken vi forbinde
Christjans Haab med *Fredriks-Minde!*
- 16 Nidinger og Hørgabrude,
Lad dem løse, om de kan,
Saga-Bæltets Haarde-Knude,
Som forbinder *Nor* og *Dan*,
Til at kløve den for ringe

Var selv *Alexanders* Klinge!

- 17 Synke kan *Hlorridas* Hammer
Femten Mile under Jord,
Lege kan selv *Muspels* Flammer
Over Bifraust-Bro i Nord,
Ja, naar *Gjallar-Hornet* klinger,
Løs paa *Odin Fenris* springer!
- 18 Alle Tegn for *Ragnaroke*
True kan med Blus og Brag,
Nagelfare, ført af *Loke*,
Prange Seil og tone Flag,
Sammen binder *Askens Norne*
Dog *Skydbladder* og *Hringhorne*!
- 19 Altid banker *Danas* Hjerte
Høit for *Hakon Adelsteen*,
Tænder fromt i *Soer* sin Kierte
Over sidste *Olavs* Been,
Seer i *Trygges* Søn den Bolde
Lynet over *Torden-Skjolde*!
- 20 174 Altid funkler *Norges* Øie,
Daler som et *Stjerne-Skud*,
Mellem *Rolvs* og *Frodes* Høie,
Under Altret hos *Kong Knud*,
I Capellet, hvor Man finder
Christians og *Fredriks-Minder*!
- 21 *Christjan-Fredrik!* Fred i Norden!
Spade vorde hvert et Spyd!
Trolde knuser *Himlens* Torden,
Sjunge vi vil høit med Fryd,
Løfte paa vor *Løbe-Bane*
Sagas Skjold og *Korsets* Fane!
-

175

Gefions Plov.

(efter *Brage* hin Gamle.)

- 1 **K**ong *Gylfe*, han aatte vel *Bunker* af Guld
I Kiste, i *Skab* og paa *Hylde*,
Men *Gefion* pløied en *Fure* i *Muld*,
Som der vilde *Meer* til at fylde,
Thi *Ploven* gik saa giennem *Flint* og *Kamp*,
At *Kullen* den hylled i *Røg* og *Damp*!
- 2 Saa gik hendes *Plov*, som *Man* seiler i *Sø*,
Hvor nu ganger *Helten* med *Smelten*,
Hun pløied fra *Gylfe* den yndige *Øe*,
Med tvende *Par* *Kalve* af *Vælten*,
Med *Øinene* otte de saae den *Gang*,
Da *Sælland* de lagde til *Danevang*!
-

176

Halvdan Hvidbeens Gravskrift.

(efter *Thjodolf fra Hvine.*)

Halvdan Hvide
Er *Oplands* Kvide,
Som Mand, saa Muld,
De maae nu savne
Den Fryd at favne
En Drot saa huld!
Det var paa *Toten*
At Hel med Soten
Tog Guldknep-Staven
Fra Gubben kiær,
Men Konge-Graven
Er ikke der;
I brede Skygger,
I dyben Dal
Kong *Halvdan* bygger
Ved *Skirings-Sal!*

177

Olav paa Gierestad.

(efter *Thjodolf fra Hvine.*)

- 1 **E**n Elv udrandt
Af Kraftens Væld,
Og Sne den fandt
Paa *Dovre-Fjeld!*
Den *Strøm* fra *Thor*,
Den Elv blev stor
Med Foss imellem Fjelde!
- 2 Det var Kong *Alv*,
Saa bold, saa brav,
For ham Man skjald
Til *Vesterhav*,
Saa stout og vidt,
Med *Kæmpe-Skridt*,
Gik frem den Drot i Vælde!
- 3 Ei Sværd og Piil,
Men Sot i Taa
Den Herres lil
Man hemme saae,
Det mægted *Værk*
Den *Kæmpe stærk*
Paa *Havets Bredd* at fælde!
- 4 178Saa vendes Blad
I allen Stund:
Paa *Gierestad*
Med Muld i Mund,
Nu ligger løi

Den Helt i Høj,
Forgangen er hans Vælde!

5 Men Søn dog har
Den Konge-Mand,
Og Ingen bar
Et Navn som han,
Det bedste Navn,
Hvoraf gaaer Savn
Saa vidt, som Himlen blaaner!

6 Af Brand gaaer Røg,
Af Kæmper Ord,
Og *Himmelhøi*
Jeg kalder stor,
I Konge-Stavn
Det Kiendings-Navn
Har *Røgnvald* Rune-Raader!

179

Slaget ved Solskiel.

(**efter Hornklove.**)

1 **H**arald først i Hede-Skoven,
Saa paa Voven,
Konge-Veie overskar;
Hakket op hos *Ørkedølen*,
Før med Kiølen
Nøkkes nu han kløvet har!

2 Gny han vakde først i Skoven,
Saa paa Voven
Kiærling-Graad og Kæmpe-Sang;
Helte tog i Skov sig Heste,
Reed at giæste
Blæsenborg i Bølgevang!

3 Hisset fra, hvor Ulve bygge,
Drage-Rygge
Helte bar til Himmelblaa,
Hvor de stærke Tyre brumle,
Vildt sig tumle,
Trættes om, hvo *for* skal gaae!

4 Ved det store Døgling-Møde
Ord ei løde,
Som de boe i Mande-Bryst:
Torden-Skyer Tungen rørde,
Ordet førde
Alt som *Sværde*-Lynets Røst!

180

Slaget i Bukkefjord.

(efter Hornklove.)

- 1 **V**ed du Nyt! ja, har du spurgt
Rygtet, som sig selv har gjort,
Rygtet om den varme Dag,
Sagnet om det hede Slag,
Hvoraf skal som Blus gaae Ord;
Bulderet i *Bukkefjord!*
- 2 Snekker hid fra Østerleed
Brammende paa Bølgen gled,
Praled med bestukne Seil,
Pænt udhugne Agterspeil,
Lovede, i Drage-Hamm,
Thrønde-Kongen Last og Skam.
- 3 Vestens Kæmper løfted her
Hvide Skjolde, Vælske Sværd,
Lysten efter *Hilde-Leeg*,
Brølende Bærsærken skreg,
Hilsed kun paa Ulvemaal,
Sprang i Flint og beed i Staal.
- 4 Prøve vilde Kæmper nu
Klippe-Drot, om han var dru,
Vidt gaaer af hans *Viisdom* Ry:
Kæmper lærde han at flye,
Studs en stund vel *Thore* stod,
Svømmed dog fra Bord i Blod!
- 5 181*Ugle-Hoved* om sig beed,
Tyre-Hals deraf blev kied,
Kiøtver, han var pengestærk,
Krøb i Skjul bag Plankeværk,
Harald, han er dyrebar,
Værket sit nu kronet har!
- 6 Blinkende paa Kæmpe-Bag
Saae Man *Valhals* blanke Tag,
Steen og Been da fløi omkap,
Flygtning taaler godt en Rap,
Skjold paa Rygg i slig en Færd
Roes er meer end Kæmpen værd!
- 7 Bukkespring fra *Bukkefjord*,
Kæmpeskridt til Drikkebord,
Skrutter under buklet Skjold,
Saae Man her saa mangefold;
Jæddrens Mjød, Man tænke kan,
Søgning tog fra salte Vand!

Gange-Rolv.

(efter Hilde.)

- 1 **G**amle *Rolvs* den prude Navner

Dømmer du til Ulve-Kaar!
Mener du, din *Hjord* det gavner,
Han til Skovs med *Ulve* gaaer?

- 2 Naar med Ulv Man færdes længe,
Lærer Man hans Tungemaal;
Rør ei Konge, ved de Strænge,
Er ei Øre dit af Staal!
-

Hakon Adelsteens Krydstog.

(efter Guttorm Gnistring.)

- 1 **J**eg kiender en Regnbue, faver og blaa,
Den malede *Hakon* med Aarerne graa,
Saa Vandene gjordes fuldhvide!
Han reiste et Snefog, den Herre saa mild,
Og mangan et Øie det lukkede til,
Som lisslag det fandtes at bide!
- 2 Der gjaldt det at staae, og der gjaldt det at flye
For *Jyder*, som fandt under Skjoldet ei Ly,
For *Hakon* det gjaldt at forfølge!
Som Konger sig gotte med Vinen i Sal,
Saa Ulykkes-Fuglen sig gotted paa Val,
Ham vinked den høirøde Bølge!
- 3 Jeg kiender en Odde, saa blommet og skjøn,
I Regnbuen blaa svømmer Odden saa grøn,
Paa *Sælland* saa monne den findes,
Den Rytter, hvis Bue gjør Byger som Skud,
Han reed under Øe, alt som Beiler til Brud,
Med Odden dog *Sælland* ei vindes.
- 4 Den Herre han havde kun Gangere to,
De elleve Løbere dog ikke loe,
De baaded slet ikke ved Dysten;
Det sused og brused, den Rytter var gram,
Stak *Daner* af Sadlen, saa godt han fik Ram,
Og bandt saa en Krands sig paa Kysten!
- 5 184Jeg kiender en Heire, som lasted ei Vand,
Thi svømme hun kunde paa vildene Strand,
Det Fiskene maatte bekiende:
Hun angled om *Sælland* med Kløer af Staal,
Ved *Skaane* hun stanged de *Vendiske* Aal,
De snoed sig, men ei fra hende!
- 6 Jeg kiender en Foged, som reiste om Land,
Og krævede Skat af saamangen en Mand,
Deraf skal ei *Gotherne* prale,
Med Staalhandsker sanked den Gavmilde Guld,
Til mangan en Tønde blev toppende fuld,
Den Reise sig kunde betale!
- 7 Jeg kiender en Eng, baade lystig og grøn,
Hvor *Dansken* sin Hest vilde græsse i Løn,
For Gab var paa *Vigmarkens* Giærde,
Der planted Kong *Hakon* en haabefuld Eeg,

Som ei lod sig rokke og heller ei veeg,
Hvad Nyt der saa end var paafærde.

- 8 Jeg kiender en Jomfru, saa faver og prud,
Og Beilere mange der er til den Brud,
Med *Trygge* er nu hun *trolovet*,
Med *Svanesang* er han fortrolig bekiendt
Og daarlig det blev med de *Irer* bevendt,
Som Trods ham at byde har vovet!
-

Hakons-Drapen.

(efter Eivind Skaldaspiller.)

- 1 **S**køgul hin rige,
Gøndul tillige,
Sendtes at jævne paa Val
Ynglinge-Trætten,
Kaare af Ætten
Konge til Hærfaders Sal.
- 2 Alt var ved *Fidje*
Sværdet i Midje,
Da kom *Valkyrier* did,
Fandt under Fane
Kæmpernes Bane,
Broder til *Farmanden* blid.
- 3 Da faldt om Barmen,
Da faldt om Armen
Brynjen den Høvding for trang,
Hakon den krængde
Af sig og slængde,
End førend *Pilene* sang.
- 4 Høi under Mærke,
Høit paa den Stærke
Kaldte nu Kongen saa bold,
Folk, som ei glipper,
Normænd som Klipper,
Havde Kong *Hakon* i Sold!
- 5 ¹⁸⁶*Hilde* sig hæved,
Spydene bæved,
Fienderne nikked og sank,
Danerne dirred,
Alt som de stirred
Efter *Guldhjelman* saa blank!
- 6 Munter tilmode,
Hakon den Gode
Stod som med Frænder i Leg;
Staal skulde væрге
Stol over Bjerge,
Steen-Bider Drotten ei sveg.
- 7 Brat sønderspringe
Brynje-Ringe
Maatte for *Klingen* saa bold,

Og alt som Snekker
Bølgerne flækker
Steenbider foer giennem Skjold!

8 Nede det bruste,
Oppe det suste,
Det var en stormende Dag,
Ned faldt som Ile
lisslag af Pile,
Trindt var kun Bulder og Brag!

9 Vunderne brændte,
lis dem antændte,
Kold og af Heden Man blev;
Kunderne blegned,
Kæmperne segned,
Elvfossen strid dem henrev!

10 187Øxerne bukked,
Hjelmene sukked,
Men ei den modige Hær,
Skjoldet var stækket,
Panseret knækket,
Smalt blev det skaarede Sværd!

11 Haglen var hoftet,
Lyst under Loftet
Var det, og luftigt paa Val,
Bænke dog stode,
Fleer end Man tro'de,
Bredte i skjoldtakte Sal!

12 *Gøndul* nu brummed,
Let hun sig krummed,
Lænet paa Spyd, over Hest:
Aser! det lykkes,
Valhal bebygges,
Hakon er Hærfaders Giæst!

13 Valheste-Rygge
Ranke og trygge
Kneised *Valkyrier* paa,
Bleghvide Skjolde
Skjulde de Kolde,
Hjelme, som Skyerne graa!

14 Let over Valen
Susede Talen,
Hakon den vittig forstod,
Ei han dog bæved,
Røsten sig hæved,
Kunderne rødmed som Blod!

188*Hakon.*

15 Efter Bedrifter
Daarlig udskifter,
Skøgul, du Seier i Slag;
Vi den fortjende,
Flokkeviis sendte
Guder vi Giæster i Dag!

Skøgul.

16 Alt som vi peged,
Kæmperne leged,
Vel har vi styret paa Val;

Helten har vundet,
Kongen er fundet,
Æren ham venter i Sal!

- 17 Syster! nu fage
Om og tilbage,
Hjem til den maigrønne Vang,
Odin at melde,
Hakon i Vælde
Stiler til *Valhal* sin Gang!

Odin.

- 18 *Hermod* og *Brage!*
Ud at modtage
Venlig den Ridder fra Val!
Norriges Balder
Helten jeg kalder,
Høit skal han bænkes i Sal.

- 19 189Blegnet og blodig
Meldte stormodig
Hakon ved Hærfaders-Dør:
Lad ham kun true!
Ei dog vi grue,
Gram var os *Odin* alt før!

- 20 *Brage* til Harpen
Sang da som *Sarpen*:
Tryg er *Enheriers* Fred;
Naaleskovs Jæger!
Asernes Bæger
Frit kan du trøste dig ved!

- 21 Brødre herinde
Nok vil du finde,
De sidde otte paa Rad!
Saa kunde *Brage*
Dog det ei mage,
At han fik Konningen glad.

- 22 Ilde tilmode,
Hakon den Gode
Svarede *Brage* dernæst:
Vaaben og Væрге
Kæmper skal bjærge,
Sværdet er Staldbroder bedst!

- 23 Dog det for Dagen
Kom, at Kong *Hagen*
Gudniding ei var paa Jord;
Velkommen være
Bød ham med Ære
Gudernes herlige Chor!

- 24 190Salig den Fader,
Sig efterlader
Mage til ypperlig Søn!
Drot! kan du vinde
Adelsteens Minde,
Aldrig du mister din Løn!

- 25 Ak, før til *Hagen*
Norge faaer Magen,
Fenris-Ulv farer om Land;
Aldrig saa herlig,
Høiviis og kiærlig,

Fødes en Drot os som han!

26 *Døden* i Vælde
Dale og Fjelde
Dækker med Gravtaagen mørk,
Frænderne isne,
Granerne visne
Brat har for Land vi kun Ørk!

27 *Hakon* den Gode
Bænked hos *Frode*,
Throner ved Gudernes Bord:
Heden-Old kalder
Kæmpen hans Alder:
Heden med Heldet han foer!

191

Adelsteen og Graafel.

(efter Eivind.)

- 1 **F**ordum, ja, i Heden-Old,
Alle *Hakons* Dage,
Krages Sæd paa *Fyrresvold*
Blomstrede for *Brage*;
Billed-Urtens Pleiemænd
Soel-Blomst fik, ei Nælde,
Og med Fryd vi plantede den
Høit paa Falke-Fjelde!
- 2 Nu paa *Guldet* anden Priis
Sætter Man i Sale:
Frodes Meel, som troldomsviis
Jette-Kvinder male,
Folkets *Stridsmand* i sit Skiød
Bærer nu til Høie,
Jette-Fiendens Moders Kiød
Skal det Meel fordøie!
- 3 Fordum saae Man *Fyllas* Bind,
Hvorned hun mon pryde
Bryne-Dalens Fjelde-Tind,
Straaler trindt udskyde,
Vaiende som Snekke-Fløi
Over Kiøl hos *Brage*,
Vinkende til Skjalde-Høi,
Alle *Hakons* Dage!
- 4 192Nu er anden Drot paa Stol,
Fjeldet han udhuler,
Elve-Hjemmets Gylden-Soel
Under Muld han skjuler;
Nu skal *Ving-Thors* Moders Lig
Himmel-Glandsen favne!
I sin Daad Man speiler sig,
Aadsler elske Ravne!
- 5 Huldskab loved jeg engang
Høvdingen, mig hued,
Fulgde ham med Daad og Sang

Trolig, som jeg dued;
Nu jeg skal, som Asken graa,
Bukke for en Anden,
Skulde jeg den Tredje faae,
Gik jeg fra Forstanden!

- 6 Gamle Folk har Gammelt kiært,
Jeg om *Hakon* sjunger,
Aldrig jeg gad lidt og lært
Sang med tvende Tunger!
Tænk da, *Graafe!* *Hakons* Skjald
Ved hans Gravhøi kvæder,
Fylder kun dit Skjalde-Tal
I de gamle Klæder!
-

Hakon Jarl.

(Efter Einar Skalaglam og Thorleif.)

- 1 **M**ed Kæmper i Følge,
Med *Gøndul* fortroelig,
Paa skummende Bølge
Ung-Hakon stod rolig,
Hans Øine de spilled af Fryd,
Naar Spyd-Stormen sused
Og Saar-Bølgen brused,
I Chor med Staal-Buernes Lyd!
- 2 I Masten ophængde
Han blodrøde Skjolde,
Mod Konger i Mængde
Han Stand turde holde,
Gav Ravne med Glæde en Fest!
Saa stridbare Løver
Ei Sukken behøver,
Ei Spore den villige Hest!
- 3 Heel kiækt han sig værged
Med funklende Sværde,
Og Livet han bjerged
Bag Skjoldenes Giærde,
Ja, han stod i Uveiret bold,
Som Draaber og Fluere,
Saa Hagel fra Buer
Han rysted af Brynje og Skjold!
- 4 194Ja, Skjoldborgens Lilje,
Til bort fra sit Rige,
Ved Gudernes Villje
Han nødtes at vige,
Man tit saae i Valstrømmens Egn,
Paa rosenrødt Stade
At ryste af Blade
Den iiskolde øsende Regn!
-

- 5 Sjunket dybt var Offer-Huset,
Ledigt stod hvad lavt ei laae,
Atter reistes nu af Gruset

Altret mellem Klipper graa;
Derfor Jette-Fjendens Hammer
Alle *Hakons* Fjender rammer,
Rundt paa Hav, hvor snildt de dukke,
For den maae de bukke!

6 Skjolde-Farveren paa *Hlade*,
Han er alle *Aser* god,
Tempel-Væg og Billed-Stade
Rødme end af Offer-Blod;
For den Farve godt han lønnes,
Dalene saa deilig grønnes,
Høit som Altre kneise Vipper
Mellem Norges Klipper!

7 *Hakon* hylder Guder høie,
Folket hylder ham igien,
Ned til *Lindesnæs* sig bøie
Norges Knæ for *Asers* Ven,
195Guder milde viste Grøde
Ned hvor nys var goldt og øde,
Derfor Vinden over Vangen
Vifter Skjalde-Sangen!

8 Under Norges raske Drot
Skummed Havets Hoppe,
Bar ham ned til *Danmark* godt
Over Bølge-Toppe!

9 *Harald* vidste nok, hvor han
Hakon skulde sætte,
Han paa *Dovret* for sit Land
Stilled *Norges* Vætte!

10 Mod den stolte Keiser-Hær,
Hist fra *Romer-Rige*
Skulde *Hlade-Jarlens* Sværd
Væрге *Danmarks* Rige!

11 *Hakon* var fuldhaard en Hals,
Det skal Ingen nægte,
Men og sande allenfals,
Prøven, hun var ægte!

12 Intet Gab dog *Tydsken* saae,
Heller ingen Stænte,
Kun forgiæves brød han paa,
I hvor godt han nænte!

13 Vind ei vælter grundfast Borg,
Vand ei Klippe-Banker,
Det bekiendte her med Sorg
Vender, Friser, Franker!

14 196*Otto* paa den høie Hest
Rysted flink sin Landse,
Dog omkuld den Keiser-Blæst
Slog ei *Danmarks* Skandse!

15 Knald og Fald de fulgdes ad,
Som naar Torden brager,
Ørne-Maderen ei gad
Længer mætte Krager;

16 Kiede af den Odde-Leg
Otto og hans *Sachser*
Rappe nok tilbeens besteg

Bølgernes *Hrimfaxer!*

- 17 *Hakon* værged Volden godt,
Slemst han brød de Brydske,
Saa for *Normænd* løb med Spot
Sønderud de *Tydske!*
-
- 18 Maanen vandrer vidt om Land,
Fandt dog, tør jeg sige,
Hakon! ei din Overmand
Mellem Jarler rige!
- 19 Naar har af sit Skiød vel *Ran*
Rask opskudt med Vælde
Mage til den Kæmpe-Gran
Over *Norges* Fjelde?
- 20 Intet Under, at dit Navn
Vidt og bredt Man kiender!
Intet Under, at i Favn
Meget du ompænder!
- 21 197Rose maa dig Ravn paa Val,
Godt ham smagde Marven,
Drotter *ni* til Odins Sal
Gik for dig fra Arven!
- 22 Syng det, Fugl, paa hver en Green
Hvad jeg nu vil sige:
Sexten Jarler tjene Een,
Giæt, i hvilket Rige!
- 23 Der, hvor først til Verden kom
Ry om *Hakons* Vælde,
Som gaaer nu al Verden om,
Priser *Norges* Fjelde!
-

Erik Jarl.

(Efter *Eiulf* Daadskjald.)

- 1 **D**et var den Ungersvend saa hvas,
Og saa den haarde *Skofte*,
De mødtes seent, men ret tilpas,
Med lige Flok paa Tofte!
- 2 Forgangen var den klare Dag,
Og Soel var knap tilsyne,
Da *Erik* lod det, Slag paa Slag,
Paa *Skoftes* Skjoldmark lyne.
- 3 Her kæmped *Fornioters* Børn,
Her kæmped *Kar* og *Æger*,
Alt under Sang af Ravn og Ørn
Om Ulves Vederkvæger!
- 4 Hvor Natte-Ravn den Aften-Leg
Gav Herse-Kiød at æde;

- Det Høie sank, det Lave steg,
Saa bølger Skæbnens Kiæde!
- 5 Men var end *Erik Hakons Søn*,
Holdt han dog mest ad *Skofte*,
Saa Øre-Tuderen i Løn
Fortrænger Helten ofte!
- 6 Thi gjorde *Erik* kort Besked,
Og flygted med sin Seier,
Paa Drage-Rygg i Spring han red
Til Drage-Gulvets Feier!
- 7 Paa *Blaatans* Grund i Bøgelæ
Guld-Grimen var tilrede,
Hos Odelsmand til Dannefæ
For Giæst er godt at bede!
- 8 I Drikke-Sal den Vinter kold
Fuldgodt har *Erik* skovet;
Thi hjem han kom med Hjelm og Skjold,
Til Odins Brud trolovet!
-
- 9 Berømt er Grev Erik om Lande
Af glimrende Seire, ei faa,
Han vandt, da han foer over Strande,
For Æren, ham følger, at naae!
- 10 Til *Gulland* da styred den Giæve
Og hærjed den fremmede Øe,
For Mild-Øie da maatte bæve
De brusende Hvirvler paa Sø!
- 11 De Hav-Kiør ved *Staure* han mødte,
Om Hornet den Herremand greb,
Til Stilhed dem alle han nødte
Og siden dem for sig han drev!
- 12 Paa Tungen saa mødtes da Sværde,
At Saar-Havets Maage blev glad,
Hun tryg sad paa Vikingers Hærde,
Der vanked fuldkostelig Brad!
- 13 Hvad Andet kan derom Man sige,
End *Erik* den Herre saa bold,
Til Nytte for *Norriges* Rige
Var dækket af Gudernes Skjold!
- 14 Den Herre, som Sværd lader lyne,
Han fløi som en Fugl over Strand,
Hvorfor? kom med Sværdet tilsyne
Til Sorg for Kong *Valdemars* Land!
- 15 Ja, vist skal Man sande i *Gaarde*,
At der kom en Kæmpe til Huus,
Med Hænder og Sværde fuldhaarde,
Aldeigiaborg sank i Grus!
- 16 Med Røg over Bølgerne røde
Sig hvirvled og Luen med Lyst,
Da Snekkerne fire blev øde
Af Koldbrand i Kæmpernes Bryst!
- 17 Fra *Danmark* de Kæmper udginge,
Dem fældte Grev *Erik* saa bold,
Hans Øie var mildt, men hans Klinge
Var bister paa Brynje og Skjold!

18 Han kløved den kneisende Bølge,
Han flakde og Folkenes Fred,
Og *Gotherne* kan det ei dølge,
Den *Normand* dem gjorde Fortred!

19 Saa foer mellem Kyster og Havne
Med Hæder den Herre saa bold,
For *Norge* at glæde og gavne,
Ham dækkede Gudernes Skiold!

Slaget i Hjøring-Vaag.

(Efter *Thord Kolbeensøn* og *Finn Halkieldsøn*.)

1 Der kom Nyt med Sønden-Vær:
Norge staaer i Fare,
Jomsborgs Kæmper hvæsse Sværd,
Hakon! tag dig vare!

2 Hurtig ruller Skib i Sø
Paa de *Danske* Kyster,
Orlogs-Snekken under Øe
Som et Bjerg sig bryster!

3 Der kom Bud fra *Jarlens* Gaard!
Nu er Freden ude,
Sanker brat, hvor Laxen gaaer,
Snekke, Kaag og Skude!

4 *Jarlen* seiler under Land,
Skjaldens Kvad ham følger,
Skibe myldre ud paa Stand
Tykt og tæt som Bølger!

5 *Hakon*, uforsagt i Hu,
Sætter Bølge-Ravne
Imod *Sigvalds* stærke Tru,
Høie Vikings Stavne!

6 Da fuldmangt et Aare-Blad
Skjalv paa bratte Bølge,
Medens uforfærdet sad
Jarlen med hans Følge!

7 *Dans* Havfruer blotted Bryst
Over Bølger kolde,
Dandsed frem nu til en Dyst
Med de Maager bolde!

8 Under *Møre* *Jarlen* dog
Gjorde klart paa Dække,
Barske Nordvind og forslog
Mangen Viking-Snekke!

9 Vinden blæste hvas og kold,
Vakt ved Bue-Strænge,
Giennemtrængde mangt et Skjold
Over Fyrre-Senge!

- 10 Uden Læ og uden Ly
Kneiste Klippe-Karlen,
Nøgen med det kolde Gny
Leged *Hlade-Jarlen!*
- 11 Sønder sprang i Norden-Vær
Rundt om Bryst og Skuldre
Pandseret for Pil og Sværd,
Alt som Klimper smuldre!
- 12 Jarlen kiæk paa Toften ned,
Over braadne Pander
Brustne Malle-Krave smed,
Stod som Klippe-Grander!
- 13 203 Næsvis Fisk i Middags-Stund,
Mens den Solskin slikker,
Nemt en Krog kan faae i Mund,
Saa den dybt ei stikker!
- 14 *Hugins* Mader og Man saae
Fange, som Man giækker,
Vende-Hvaler ikke faa,
Fem og tyve Snekker!
- 15 Dog til Hval vil meer end Krog,
Det fik Folk at føle,
Da i Land Man langsom drog
Vende-Hærens Kiøle!
-

Svolder-Slaget.

(Efter *Halfred Vanraadskjald* og *Haldor Hedning*.)

- 1 **O**lav alt til Sønder-Leden
Seilet var med Mod i Bryst,
Da en Hær med Had til Freden
Stævned ud fra *Svenske* Kyst,
Ti for Een til Drab paa Bølge
Havde *Erik* Lyst at følge,
Han da og i dyben Skaal
Skiænked Ravne bredfuldt Maal!
- 2 Sønderfra med Snekker mange
Drog Kong *Olav*, giæv og gild,
Talte mild i *Ægirs* Vange
Syv Gang ti og een dertil,
Fandt dog Fleer, hvor Kæmper blødte,
Høvdinger hinanden mødte,
Færre ham paa Kampens Dag
Krandse i Konge-Slag!
- 3 Dog, Man veed, paa *Ormen Lange*,
Hvor de gyldne Spyde sang,
Kæmper rask i Timer mange
Holdt de skarpe Sværd i Gang,
205 Men naar *Thrønde*-Jarlen vinked,
Trindt fra alle Sider blinked
Om hans eget, i den Færd,

Dannemænds og Gothers Sværd!

- 4 *Olav* foer paa Ormen Lange
Under gyldent Hoved-Bind
Did, hvor hærske Snekker mange
Mødtes brat til Vaaben-Thing;
Ormen skulde *Erik* arve,
Maatte først dog Pennen farve,
Hvormed Nornen venlig skrev
Ham det lange Skifte-Brev!
-
- 5 Sigtens *Olav* savned her
Mange *Thrøndske* Svende,
Dog ei Faa for Kongens Sværd
Maatte Ryggen vende!
To om Een er ingen Sag,
Her var *Tre* om Helten,
Vitterligt det blev den Dag:
Olav var af Vælten!
- 6 Ordet mig af Kæmper meldt
Mindes jeg med *Føie*,
Som det lød fra *Norges* Helt,
Med sin Død for *Øie*;
Normand, med sin Drot om Bord,
Gjør til Flugt ei Mine!
Leve det Stolkonge-Ord
Mellem Kæmper fine!
- 7 206 Bidhvas gik med freidigt Mod
Thorkild giennem Slaget,
Farvede sit Sværd i Blod,
Værged Bølge-Taget,
Stædtes der, til øde laae
Dragerne med *Tranen*,
Da han først paa Bølgen blaa
Svømmed bort med Svanen!
- 8 Vel en Høvding kiæk og brav
End med *Ormen* farer,
Stolt den skrider end paa Hav,
Under Kæmpe-Skarer;
Hvor den skrider med sit Guld
Og de høie Stavne,
Den Kong *Olavs* Helte-Kuld
Længe dog skal savne!
-
- 9 Skal om den Rovfugle-Mætter jeg kvæde,
Som om en Høvding, der end skuer Soel,
Eller skal jeg som hensovet begræde
Guldets Udskifter paa Konninge-Stol?
Vist ikkun veed jeg, hvad Alle tilstode,
Blodig var Kongen paa Bulderets Dag,
Meget at fritte, det gjør ingen Gode,
Tro kan i *Norge* Hver efter Behag.
-
- 10 Den Mand, som mig det meldte,
At Kongen lever end,
Var, mens han gik blandt Helte,
Den sanddru *Olavs* Ven;
207 Fra Slaget slap den Herre,
Det var den *Ædlings* Ord,
Man meget har, desværre,
Af Løgn og Tant paa Jord.

- 11 *Umueligt*, vil Man sige,
Og det gjør Trætten kort,
Fra Kæmpe-Skarer slige
Det var at komme bort,
Sin Skæbne at betvinge
Slet Ingen nemmet har,
Hvad *rimeligt* mon klinge,
Gjør dog ei Sagen klar!
- 12 Fra *Østen* Sagn er baaret,
Troværdig jeg det fandt,
Om Kongen, farlig saaret,
Som brat paa Hav forsvandt,
Fra *Syd* kom Sagn for Øre
Mig om hans *Giemmested*,
Paa Kiærling-Snak at høre,
Det kan ei godt jeg med!
-

Slaget ved Næs.

(Efter *Sighvat Thordsøn*.)

- 1 **O**lav paa den varme Dag,
Da hans Kors, de hvide,
Svedte Blod, det første Slag
Slog til Jarlens Kvide,
Uden Skaansel han fuldrap
Giæsted *Svenn* i Havnen,
Stunder fik hans Kæmper knap
Til at tøre Stavnen.
- 2 Mellem Stridens Ørne trindt
Ord mon gaae paa Vinge
Af, hvor klods da Karle-Klint
Jarlen slog for Bringe,
Ei saa frygted Norges Drot
For at fryse inde,
Dertil kiendte han for godt
Valens Norden-Vinde!
- 3 Dog, kun seent i Larmen vild
Kunde det sig vise,
Til hvad Side vennemild
Smiled Seirens Dise;
209Jarle-Svend og Konge-Mand
Gik med Liv i Hænde,
Værre sig ei stæde kan
Blodskye Unger-Svende!
- 4 Da i Heden glad jeg saae,
Under *Olavs* Mærke,
Kæmper over Skuldre slaee
Svale Brynje-Særke,
Og min sorte Lok, den Skielm,
Lykken maatte love,
Lumsk den under *Vælske* Hjelm
Loe ad Vind og Vove!

- 5 Stolt, jeg mener, var det Syn,
Da med Gylden-Stage
Over Bølgen foer som Lyn
Olavs Kæmper strage,
Da de *Gønduls* Spillemænd,
Mellem hvasse Egge,
Rask for *Olav* op til *Svenn*
Sprang fra Konge-Snekke!
- 6 Hilsen der og god de fik,
Men med Skede-Tunger,
Visen ei saa liflig gik,
Som naar Møen sjunger!
Skaalen var ei nær saa sød
Ved det Sømands-Gilde,
Som naar Hirdmænd Viin og Mjød
Rækker Møer milde!
- 7 210Der var Gny og Vaaben-Brag,
Vrede Folk om Borde,
Skjolde brast for Klinge-Slag,
Kæmpe-Skridt vi gjorde,
De Skibbrudnes Hob blev stor
Under Sværde-Næsset,
Mangen Bonde over Bord
Gik, med Saar forlæsset!
- 8 Dog, hvor *Odins* Fugle sang
I Kong *Olavs* Følge,
Ikke blot for Ravne sprang
Høit den røde Bølge,
Farve skifted i den Færd,
Mellem Kæmper bolde,
Malede med sløve Sværd,
Vore hvide Skjolde!
- 9 Det var *Svenn*, han kappe lod
Hurtig sorten Klampe,
Før den reiste, med ham stod
Snekken slemt i Stampe;
Medens vi for sorten Ravn
Gjorde Giæstebude,
Humped med skamferet Stavn
Bort den Ravne-Skude!

Berse Skjalds "Farvel" til Kong Olav.

(Efter ham selv.)

- 1 **K**ongen bad i Leiervold
Skjalden *vel* at *fare*,
Skjalden, ei for Æren kold,
Hurtig maatte svare!
- 2 Længe da at veie Ord
Gjorde ingen Gode,
Finhed smeed vi over Bord,
Da paa Grund vi stode!

- 3 Hvad man hører, lærer Man,
Lige gaaer for lige,
Gjerne Ord af fornem Mand
Hver vil eftersige.
- 4 *Svenn* og jeg saamangen Gang
Side gik om Side,
Hvor de skarpe Tunger sang
Høit om Kæmpe-Kvide!
- 5 Sigtens maatte gaae mig nær
Da min Vens Ulykke,
Som med Skam fra Herrefærd
Brat sig maatte rygge!
- 6 212End jeg sværger: ei paa Land,
Ei paa svalen Bølge,
Selv hans bedste Overmand
Lyster mig at følge!
- 7 Aldrig, Konge, falder jeg
Dig saa myg til Fode,
At jeg elsker, priser ei
Svenn, den hjertensgode!
- 8 Sving kun Sværd, sving om igjen!
Kald kun *Svenn* din Fiende!
Aldrig dog min Ungdoms-Ven
Ganger mig af Minde!
-

Sighvat Skjalds Svenske Reise.

(Efter ham selv.)

- 1 **T**iden gaaer og vi gaaer med,
Alleslags Man prøver,
Hirdmand, efter gammel Sædd,
Alskens Idræt øver!
- 2 Landet laae saa yndefuldt,
Nogen Tid tilbage,
Veiret godt og Vandet smult,
Lange Sommer-Dage!
- 3 Hesten svømmed da i Sø
Under Purpur-Dækken,
Sagte med os under Øe
Vugged Konge-Snekken!
- 4 Nu i Høst paa fire Been
Hesten med mig humper,
Over Stok og over Steen,
Vugger ei, men skumper!
- 5 Ogsaa dog i Snekke-Skov
Red jeg Bølge-Hesten,
Hvor med Takkel og med Tov
Vi var slemt i Blæsten!

- 6 Lige lystig allen Stund
Saae mig dog de Bolde,
Lige altid skal i Mund
Hirdmænd Tungen holde!
- 7 214Over Elv, over Fjeld,
Over Klipper i Kveld,
Gaaer min Vei,
Det er ei
Som at ride paa *Dannemarks* Sletter!
- 8 Hesten tramper saa tungt med Fod,
Gyngerne briste saa fage,
Midnat prøver nu Hovmands Mod,
Mørke saa mødes to Dage!
Klepperten tygger paa Mile i Mund,
Længes nu hardt efter Havren,
Alt fra den tidlige Morgenstund
Tære han maatte paa Davren,
Takten tramper han til min Sang:
Skara-Leden er lang og trang!
- 9 Heisa nu, i kort Galop!
Fruerne maae vide,
At tilbyes en Hovmands-Trop
Kommer, som kan ride,
Kappes skal alt Kiønt i By,
Derfor tør jeg borge,
Ud at skimte gennem Sky
Rytterne fra *Norge*!
-

Sarpsborg.

(Efter Sighvat.)

- 1 **S**kiønt betrukket er din Hald,
Drot, med Hirdmænd bolde:
Folk, som slibe Klinge smal,
Smal og tynd paa Skjolde!
- 2 Op ad Stolperne jeg saa,
Skued ned ad Vægge,
Klare Hatte, Kjortle graa
Hængde tæt i Række;
- 3 Bedre Boskab ingen Drot
Har i Ungdoms-Alder,
Et saa vel oppyntet Slot
Tyvefrit jeg kalder!
- 4 Hør mig, Hird, som tjener bold
Kongen over *Sarpen*!
Om min Reise, vaad og kold,
Slaaer jeg nu Mund-Harpen.
- 5 Kiendes skal i mine Spor,
Ei saa let var Gangen,
Som da vi paa Skøiter foer
Over Svane-Vangen!

Kong Knuds Norske Tog.

(Efter Thoraren Lovtunge.)

- 1 **D**et var Kong *Knud*,
Min kiære Ven,
Den Drot saa prud
For Danemænd,
Med Styrke stor,
Med Seil i Top
Fra *Lime-Fjord*
Han styred op.
- 2 Paa *Agde-Skiær*
Man hued ei
Den Herrefærd
Ad Svanevei,
Dog Gyldne Stavn
Tog Kæmpe-Skridt,
Og over Savn
Gik Synet vidt!
- 3 Der kronebred
Med *Knuds* Forlov,
Fra *Lister* skred
Den Maste-Skov,
Da Sværd blev flakt
Paa *Ægers* Grund,
Med Bord belagt
Blev *Egersund*!
- 4 217Forbi vi fløi,
Med Fred i Sind,
Hornalens Høi
Med Graahaars-Tind,
Ei gjorde mat
Os Bølgen steil,
End ei for *Stat*
Strøg Helten Seil!
- 5 Nei, Bølgen brat,
Trods Brag og Larm,
Aftørned mat
Paa Snekke-Barm,
Og skovfødt Hval
Bar *Knud* med Roes
Til Konge-Sal
I *Nidaros*!
- 6 Sin Frænde han,
Den rige Drot,
Gav *Norges* Land,
Med Bjerg og Slot;
Men Sønnen, rund,
Den grønne Sal:
Sangfugle-Lund
I Svane-Dal!
-

Erling Skjalgsøns Fald.

(Efter Sighvat.)

- 1 **P**aa høien Hald sad Ørnen tit,
Med Purpur-Fod,
For *Ærling* gik med Kæmpe-Skridt
Og aarelod;
Forvoven nu, det veed Enhver,
Den Helt uddrog i Herrefærd
Mod Kongen selv!
- 2 For Snekke-Hær og Overmagt
Ei frygted han,
Fuldtæt omringet, hardt belagt,
Holdt *Erling* Stand,
Med Kongen selv han lagde bi,
Da hørdes Døn paa Sværde-Sti,
Med Slag i Slag.
- 3 Ved *Tungenæs* Man leged ei
Paa Børneviis,
Dog baned *Olav* kiækt sig Vei,
Han vandt og Pris,
Da frem paa *Skeiden* gram han brød,
Og farved Tiljen rosenrød
Med Mande-Blod!
- 4 219Hvor *Jedder-Folk* i Dynge laae
Med dødbleg Kind,
Der vandrende Man *Olav* saae,
Med Harm i Sind,
Han farved Bord og Bølge rød,
Alt som en Bæk i Havet flød
Den dyre Saft!
- 5 Da alle Mand nu laae som Een
For *Olavs* Fod,
Kun *Erling*, som en Bautasteen,
Urokket stod,
Ja, langt fra Venner, længe saae
I Løfting ham Man ene staae
Paa øde *Skeid*!
- 6 Der stod den Kæmpe, haard som Flint
Mod Staal og Jern,
Mod bidhvas Bølge som en Klint,
Fra Rædsel fjern!
Af Spyd og Pile hørdes Gny,
Af *Erling* ei det mindste Kny,
End sige Suk!
- 7 Ei mæled han om Fred et Ord,
Men førde Strid,
Saa Magen sees i *Bukkefjord*
Knap nogentid;
Thi *Erling* staaer ei meer for Skud,
Han sank paa Sø for Hovedbrud
Og Øxeblad!

- 220Ja, som en Helt han sank til Jord,
8 End mindes godt
Ved *Udsteen* vist hans muntre Ord
Til *Norges* Drot:
Hos Ørne følger Neb med Klo.
Det viiste de og begge To
Ved *Tungenæs!*
- 9 Ved *Erlings* Fald, om Nogen vandt,
Det ei jeg veed,
Men Tabet stort vist Mange fandt,
Som *Norge* leed;
Lad *Herser* døe i Snesetal,
En bedre dog ei savnes skal,
End *Erling* var!
- 10 Fra Død ei frelser Kraft og Mod,
Det saae Man her,
Thi bedre ingen Mand forstod
At bruge Sværd,
End han, der i et Øieblik
Før han det vidste, faldt og fik
Sit Banesaar!
- 11 Saa hovedkulds sank *Horders* Værn
For *Olavs* Fod,
Men *Aslak* farved Huggejern
I Frænde-Blod,
Sig vogte skulde dog hver Mand,
Ei puste, hvor af Ildebrand,
Er meer end Nok!
- 12 221 De Svorne sveg, de Baarne ei,
Det gyldne Ord
Paa Modersmaal til os fandt Vei
Fra gamle Nord,
Det, *Aslak!* ei betænkte du,
At Frænde værst er Frænde nu,
Dit Hug har viist!
-

Stiklestad-Slaget.

(Efter Sighvat.)

- 1 **Ei** om Fred var længer Talen,
Da fra Bjergene i Nord,
Ned at vække Døn i Dalen,
Brynjeklædte Kæmper foer,
Under Hjelme gyldenklare,
Fylket tykt og tæt paa Rad,
Lod de huult i Klippen svare
Skjolde-Brag paa *Stiklestad!*
- 2 Større end blev Støi paa Valen,
Dengang *Thord* af Skjoldborg-Ly
Kæk udsprang i Kæmpe-Dalen,
Løfted Banner høit i Sky;
Hvor, trods Storm og striden Bølge,

Drotten min, som nu er bleg,
Turde godt sit Banner følge,
Fremmerst gaae i Hildes Leeg!

3 Ja, *Thord Foldsøn*, ædelmodig
Var, som Konge-Vennen, du,
Bane din blev kun saa blodig,
For du Fromhed kom ihu,
223Da du bar for *Olavs* Bringe
Banneret paa Gyldenstang,
Gjorde for de gylden Ringe
Fyldest med din Kæmpegang!

4 Oprørs-Mod blev sat paa Prøve,
Og bestod som Løv i Blæst,
Dengang *Norges* Gylden-Løve
Gik med Lyn sit Mærke næst.
I hans Blik stod Ormen Lange,
I hver Mine Herse-Drot,
Thrønderne fornam da bange,
Stirre tør ei Ondt paa Godt!

5 Rystende for Hevner-Sværdet,
Rødmed Pandser, Hjelm og Skjold,
Hvor med Staal et Folk forhærdet
Søgde Folke-Kongen bold!
Nem for Thrønderne at finde
Olav var i Herrefærd,
Under deres Hjerne-Hinde
Farved han sit Kæmpe-Sværd!

6 Dog, det maatte *Norges Løve*
Lære i den Herrefærd,
Finne-Konst formaaer at døve
Selv det bedste Helte-Sværd:
Trodsende paa Trylle-Kofte
Thore Drotten gik imod,
Olav hugged tit og ofte,
Staalet gled og *Hunden* stod!

7 224Sort det nu saae ud paa Valen,
Hunden beed og *Bjørnen* sank,
Lærde godt dog før sin Dalen
Staller hver at stande rank,
Skjalden maa det Lov ham give:
Fremmerst gik han, hvor det gjaldt,
Kongen næst han stod i Live,
Kongen næst han ogsaa faldt!

8 Aldrig før Man hørde Magen,
Under-Værk for Mande-Vid,
Natten kæmpede med Dagen
Og vandt Seir ved Middags-Tid,
Ingen Sky formørked Solen,
Dog den mistede sin Glands,
Varsled over Konge-Stolen
Om den Frommes Dødning-Dands!

9 *Dag* tog Flugten, men undvige
Vilde *Norges* Viser ei,
Over Torne til Guds Rige
Fremad gik hans Konge-Vei;
Sværd paa Val ei meer han svinger,
Kløvet blev hans Kæmpe-Skjold,
Men fra Val paa Engle-Vinger
Høit sig svang den Herre bold!

- 10 Derom sang ei Fugl paa Kviste,
Hvad Man saae nu hertillands,
At med Brasken paa det Sidste
Spurven gik af Trane-Dands;
225Slig en Helt i Kraft og Vælde,
Med saamangen Ædling god,
Skulde Stodder-Unger fælde,
Bade sig i Helte-Blod!
- 11 Dog, at Sild kan Hvalen trykke,
Naar i Tal de kun er Nok,
Det var Bonde-Hærens Lykke,
Mod Kong *Olavs* Faa i Flok;
Det betænkde ei den Bolde,
Derfor klage maa jeg her:
Alt for lidt han regned Skjolge,
Derfor sprang hans gyldne Sværd!
-

Sighvat Skjalds Undskyldning.

(Efter ham selv.)

- 1 **H**viden *Christ*, som Han har Magt,
Mig til Ilden dømme,
Om det var min Lyst og Agt
Fra min Drot at rømme,
Mangen Mand med mig det veed,
At hin bittre Morgen
Vandrede jeg langt af Leed
Syd til Romer-Borgen!
- 2 Sværdet, som mig Kongen gav,
Med det gyldne Hjalte,
Bytted jeg med Pilgrim-Stav,
Tykdes, *Rom* mig kaldte;
Medens Andre skar med Sværd
Bradd for Ulv paa Valen,
Stævned, træet af Herrefærd,
Jeg til Palme-Dalen!
- 3 Der, fra Bjerg i Morgen-Glands,
Saae jeg Dalen smile,
Medens her i Dødning-Dands
Rødmed Brynjer side,
Hørde seent, hvad under Sky
Selv jeg sidst gad melde,
Gjenlyd af det værste Gny
Mellem *Norges* Fjelde!
- 4 227Dengang i min Alders Vaar,
Ungdoms Blomster-Dage,
Fader min blev lagt paa Baar,
Norges var tilbage;
Men ak, nu med Haaret graat
Stander jeg alene,
Og al Norge for sin Drot
Har kun Bauta-Stene!

5 Harmefuldt ved Hirdmænds Leg
Hjertet hartad brister,
Og alt som et Lig saa bleg
Brat jeg mig bortlister,
For jeg mindes mig den Tid,
Da med os saa ofte
Olav, hæderkrandset, blid,
Legede paa Tofte!

6 Gik jeg i den snevre Dal,
Reed jeg over Bølgen sval,
I Kong *Olavs* Dage,
Syndes mig, i Gry og Kveld,
Et Høisæde paa hvert Fjeld
Løfte sig for *Brage*!

7 Vel endnu er Havet blaåt,
Men ei meer en Helgen-Drot
Er i Stavn at skue,
For mig nu hver Klippe staaer
Som en Væg i *Geirods-Gaard*,
Skummel Jette-Stue!

Hellig Olavs Skrin.

(Efter Thoraren Lovtunge.)

1 **S**at Sig til Sæde
Har Stol-Kongen ny,
Throner med Glæde
I Thrøndernes By,
Gid han med Ære
Kronen maa bære
Talrige Aar!

2 Stolen forleden
Kong *Olav* besad,
Før han drog heden
Til Englenes Stad,
Glæder end Byen,
Hvor ham til Skyen
Løftede *Svenn*!

3 Høit sig vel hæved
Den Helgen fra Jord,
Dog han nedsvæved
Til Sangernes Chor,
Tog, til vor Glæde,
Der imod Sæde,
Alt som Guds Søn!

4 229Her sig nu hviler
Den Helliges Been,
Livlig end smiler
Den Herre saa reen,
End paa den Døde
Stande i Grøde
Negle og Haar!

5 Stumt mellem Fjelde
Ei stander hans Skrin,
Lyd som af Bjelde,
Saa liflig og fiin,
Alt uden Ringer,
Klukkende klinger
Daglig i Chor!

6 Selv sig og tænder
Paa Altret i Løn
Lyset og brænder
Til Lyst for Guds Søn;
Det skal betyde:
Klar, uden Lyde,
Kongen sov hen!

7 Halte og Blinde
Nu veed det saa godt,
Hvor de skal finde
Den hellige Drot,
Til ham de krybe,
Fra ham de flyve,
Friske og froe!

8 230Konge! du bede
Da nu den Guds Mand,
At han hernede
Velsigner dit Land!
Over at raade
Har af Guds Naade
Fred han og Frugt!

9 Ja, af Guds Naade,
I løbende Aar,
Olav mon raade
For Huus og for Gaard,
Hvor du i Bøger
Bønner opsøger,
Læser i Chor!

Hellig-Olavs Gravskrift.

(Efter Sighvat.)

1 **O**lav sad ved Norges Roer
Femten Aar at regne,
Før han, isseprud, til Jord
Maatte træt nedsegne,
Dog, de Aar kun lidt forslaae
Naar, trods store Navne,
Norden aldrig Mage saae
Til den Drot, vi savne!

2 Hæren mønstred han, som vandt
Priis i tyve Dyster,
Forskiel paa sit Folk han fandt,
Saae dog ingen Kryster;
Gaaer til Høire, sagde han,

I, som *Christus* ære!
Gud den fromme Konge-Mand
Derfor naadig være!

232

Magnus den Godes Barndom.

(Efter Arner Jarleskjald.)

- 1 **F**ødt til at farve de bidhvasse Egge,
End før han fyldte sit ellefte Aar,
Styred *Ung-Magnus* den straalende Snekke,
Styred og Kæmper med Høvdinge-Kaar!
 - 2 Længer ei skulde ham *Garderig* dølgje,
Kæmper sprang lette med Brynje ombord,
Og som en Pil gennem kløvede Bølge
Kiølen med Kongen til *Sigtuna* foer.
-

233

Sighvats Frisprog.

(Efter ham selv.)

- 1 **D**er fødtes en Konning til Folke-Gavn
I *Norges* Land,
Hin *Gode* han kaldtes med Kiendings-Navn
Af Barn og Mand;
Han faldt, desværre, ved *Fitjegaard*,
Men neppe falder, mens Norge staaer,
Den Pind, han satte for Ran og Rov,
Thi Bønder mindes Kong *Hakons* Lov
Paa *Gulø* og saa paa *Frosten*!
- 2 Der kom to Konger, som *Olav* hed
I *Norges* Land,
Dem hylded Herser, saavidt jeg veed,
Og Menig-Mand,
Ei før de loved Enhver især
Hans Gods at frede med Rettens Sværd,
De gav og Love, de Konger to,
Der gjaldt saa vide, som Normænd boe,
Men *Lov* var for dem og *Løfte*!
- 3 234Tillad, Kong *Magnus*, jeg taler frit,
Ta'r Blad fra Mund!
Man siger ei saa om *Løfte* dit,
I *Ulvesund*.
Paa rigtig Ære har slet Forstand
Den Drot, som vredes paa fremsagt Mand,
Hvis Bønder lyve, saa løi og jeg,
Men høit de sige, du holder ei

O *Døgling*, hvad du har lovet.

- 4 Hvem raadte dig saa at rygge Ord,
Med Klap paa Sværd?
Husk, vænsæl vorder ei Drot i Nord
Ved troløs Færd!
Med Sværd i Belte og Kraft i Arm
Sit Ord Man ære, trods Hevn og Harm!
For skiørt er Staalet i Konge-Haand
Til tit at prøves paa Løfte-Baand,
Det lægge hver Drot paa Hjerte!
- 5 Hvi keiser Kongen i Bondens Gaard
Sig Slagtefæ?
Det Hærværk Høvding kun slet anstaaer
I Hjemmets Læ,
Det Raad Man aldrig, end ei bag Dør,
Gav unge Drotter i Norden før,
Og vogt dig, Konge! det hændes kan,
At Hirdmænd kiedes ved Rov og Ran,
Saa vel som de gamle Bønder!
- 6 235De stille Vande har dybest Grund,
Derfor, pas paa!
Naar *Thingmænd* høde med Haand paa Mund,
Da *til* de slaae;
Naar Gubber hviske, som nu i Ring,
De Ryggen krumme, som Kat til Spring,
Hvor under Sneen Man lugter Ild,
Seer brat Man Luen sig boltre vild,
Og høit monne Bjerge sprude!
- 7 Ja, hør nu, Konge, her af din *Ven*
Det værste Ord,
Der lyder om dig blandt gæve Mænd,
Om Land, om Bord!
Paa *Frimænds Odel* du kaster Krog,
Som Vodd Man trækker i fredlyst Vaag,
En *Dom* du smækker vel af paa Stand,
Dit *Nam* dog kalde de *Sønner Ran*,
Som drives fra Fædres Gaarde!

Magnus den Gode og Svenn Æstridsøn.

(Efter Thjodolph Skjald.)

- 1 **F**raadende den Søhund vild,
Som har Mund og Smag for Ild,
Satte Tand i Lue-Bul,
Gabed over Løftings-Guld,
Da du, under Takkel-Hvin,
Styred Orlogs-Flaade din
Fra *Stavanger*, til Man Syn
Paa Guldtoppen som et Lyn
Fik paa *Danmarks* Sletter!
- 2 Det er hvad jeg melde maae
Om hvordan, med Seil i Raa,

Og med hviden Bov paa Hæld,
Visund bar fra Norges Fjeld
Magnus over Kattegat,
Hvem og *Jyder* hylded brat,
For de saae hans Trækkenaal
Bar og blank af hamret Staal,
Under Gyldenfløiet!

- 3 Søn af *Ulv* til *Elven* drog,
Olavs Søn ham blidt modtog,
Svenn, med Haand paa Helgen-Skrin,
Loved Tro med Tale fin,
237Men hans Troskab dog bestod
Kortere end kiønt det lod,
Danske-Jarlen fandt forgodt
Sig at kalde *Danne-Drot*,
Det var meget ilde!
- 4 Hurtig nu mødtes med Hilsen huul
Kongens og Jarlens de høie Hjul,
Saadant et Bulder, som der blev nu
Gamle Kæmper ei kom ihu,
Godt i Vane med Vaabengny,
Hørde de dog en Tone ny,
Visen skal gaae derefter.
- 5 Til Vaaben brugdes Alt hvad der beed,
Den megen Travlhed til Mange sved,
Og hvem der loe, det var Ravnen,
Fra Stride-Klemmen fuldmangen Steen,
I Kreds af Spyde, til Skjolde-Meen
I Luft sig svang over Stavnen.
- 6 Nok aldrig spændtes med større lil
Den bløde Hør for den blanke Piil
Til haardere Ting at udrette;
Saa brugdes Buer den Søgnedag,
At Kæmper stode som under Tag
Af Pile-Rader fuldtætte!
- 7 Høit til Ære *Magnus* svang
Sig paa Bølge-Ravnen,
Ord der gaaer af Kongens Gang
Frem i Snekke-Stavnen,
238Følge-Svende fleer og fik
Kongen alt, som frem han gik,
Jarlen fik desfærre!
- 8 Neppe vorder mod i Hu
Selv den blødeste blandt Kvinder,
Naar til *Sogn* Man spørger nu
Tidende om Norges Fiender,
Og hvordan Kong *Magnus* glad
Snekker klared, syv paa Rad!
- 9 Udlærd blev han paa den Konst,
Det maa just hans Fiender sande,
Hvem han sinked, vist omsonst
Stræbe skal hos *Svenn* at lande,
Raaber Hoved end til Been,
Vorder Samlingen dog seen!
- 10 Vinger fik paa Hav i Gaar
Lispundsvære Kampe-Stene,
Voldte dybe Ulivs-Saar,
Gjorde Rum for Kæmper rene,
Vakte Bølgens Sang i Dag

Over strandet Kæmpe-Vrag!

- 11 *Sællands Mø* fik nemt at vide,
Hvem der bar det røde Skjold,
Dengang Flygtninger med Kvide
Hopped over Steen og Knold,
Stræbde, farlige at hinde,
Brat til *Ringsted* vel at vinde!
- 12 239 Glemme skal vist ei i Hast
Folk fra *Dane-Vange*,
At med *Magnus* de i Kast
Gav sig trende Gange!
Fyen er smukke Pigers Land,
Det sig kan betale
Der for Mænd at holde Stand,
Mod med Sværd afmale!
- 13 Hvor end Sværdet blev sat i Gang,
Lykken vendtes, som *Magnus* vilde,
Hvergang Ørnen fik Drikke-Gilde,
Tømmer fik jeg til Seiers-Sang!
Trønde-Kongen med Klippe-Mod
Sagtens nu, efter Seire trende,
Hvor at æske han haver Bod,
Buen høit maa for Alvor spænde!
-

240

Magnus den Godes Gravskrift.

(Efter *Odd Kikinaskjald*.)

For *Magnus* den Milde
I Norriges Land
Brast mangen en Kilde
Med rindende Vand,
Fuldmangen en Kæmpe,
Om Kinderne vaad,
Ei mægted at dæmpe
Den hulkende Graad!
Den Folkenes Hyrde,
Som rundhaandet gav,
Var tungeste Byrde
At bære til Grav,
Og kort var ei Kviden,
Som oftest uglad
Ved Bægeret siden
Hans Tjenerskab sad!

241

Harald Haardraade.

(Efter *Bølværk, Thiodolf og Andre*.)

- H**eftig rased Skjolde-Brand,
Hvor ved *Houg* du under Lide,
1 (Brander i Bulgare-Land!)
Broder stod som Helt ved Side!
Fylt du var kun femten Aar,
For at holdes selv ilive,
Fra hans Lig, med dybe Saar,
Neppe lod du dig løsrive!
-
- 2 I Toppen vaied
De sorte Flag,
Og vildt de svaied
I Bølge-Brag,
Da brynjet Snekke,
Paa Hav fuldprud,
Bar Kæmper kække
Med Gylden-Skrud!
- 3 Der stod den Høie
Med Helte-Kaar,
Slog op sit Øie,
Saae *Maglegaard*,
Hvor fagerbrystet
Fuldmangen Stavn
Blev kiærlig krystet
I Borge-Favn!
-
- 4 242Den unge Guld-Skifter med hørødt Sværd
Til *Morland* drog,
Og otti Borge i Herrefærd
Han der indtog,
Før som en Helt, over høien Sø,
Til *Sikel-Øe*
Han stævned og ypped en Leg fuldhaard
Til Keiserens Priis i *Maglegaard*!
-
- 5 *Agde-Konningen* saa prud
Fik hvad han attraa'de:
Konge-Daatteren til Brud,
Tønder Guld at raade!
Bedre Ladning, faur og fin,
Aldrig kom i Snekke,
End fra *Garderig* i din,
Drot, med Guld i Sække!
Hvor for Styret du stod rank,
Stormene sig reiste,
Men hvor Brændingerne sank,
Sigtun for dig kneiste!
-
- 6 Du stævned fra *Norge* alt næste Aar
Og savned ei glimrende Følge,
Paa stavnhøie Snekker, da Saar paa Saar
Fik Meer end den brummende Bølge;
Ei stode de *Danske* saa godt paa Land,
Som du paa de gyngende Planker,
Da, Herremand paa den sortladne Strand,
Ved *Jylland* du lagde for Anker!
-
- 7 243Til dine Orlogs-Planker
De *Danske* Mø'r i Kveld
Af Ost dig skar et Anker,
Du kom i deres Giæld;

Men da i Morgen-Stunden
De Møer fik at see,
At Jernet laae paa Bunden,
De glemde flux at lee!

- 8 Da giennem *Horneskoven*,
Du Drot fra *Filefjeld*,
Bagbundet drev til Voven
Den Mø, som loe i Kveld,
Ei tørt blev hendes Øie,
Før *Dottes* Fader huld
Dig lærde at fornøie
Med Sølv og røden Guld!

-
- 9 Det var Kong *Svenn*, saa brav en Mand,
Som under *Midgaard* fødes kan,
Han *Dovres* Drot bød op paa Kyst
Til Vaaben-Tag og Kæmpe-Dyst,
Men *Harald* svared uforsagt:
Om *Danmarks* grønne Skove
Jeg kæmper med din hele Magt,
Men kun paa blanken Vove!

- 10 Fuldklar Beskeed mig og er bragt
Om *Svenn*, som gjorde paa *Normænd* Jagt,
Og om den anden høibaarne Drot,
Hvis hele Bytte blev hurtig flot,
244Fuld mangan Snekke saa overbrat
Udlosset da blev i *Kattegat*!

-
- 11 Sidde skal paa Naale nu,
Eller staae paa Pinde,
Tjener hver, som har i Hu
Herregunst at vinde;
Bukker Hirdmand sig til Jord,
Det er intet Under,
"Ja" og intet andet Ord
Giælder nuomstunder!

Englands-Toget.

Ulf Staller.

- 1 **H**os Kong *Harald* Staller-Navn,
Mener jeg, kun bære
Folk, som tør i høien Stavn
Søge Gods og Ære;
Før een *Thingmand* To gjør skye
Af os gamle Svende,
Lære om jeg maa paany,
Kæmpe-Kaaben vende!

Trold-Hexen.

- 2 *Harald*, han drager i Herrefærd,
Ham følger saa faver en Flaade,
Valravn, han sidder paa Snekke hver,
Og fryder sig over al Maade,
Gilde han venter og vælger Rov,

Det maa jeg lide, nu gaaer min Plov!
Jeg gaaer med og holder paa,
Jeg gaaer med og holder paa.

- 3 Hvor Hanen galer
Paa Hjelme-Tind,
Man Skjoldte maler
Med Purpur-Skin,
246Min Ulv jeg føder
Med Kæmpe-Kiød,
Det brat udbreder
Den samme Lød!
Af Troid-Brud gram
Faaer *Harald* Skam,
Det seer jeg nok,
Det seer jeg nok!

Kong Harald.

- 4 Mig lærde *Hilde*:
I Vaabengny
Det klæder ilde
At søge Ly
Bag Skjold for de hvinende Klinger,
Men kiønt at bære
Sin Kæmpe-Hat,
Hvor Staal mon skiære
Paa Kiød sig mat,
Mens Skjoldet i Luften springer!

Thjodolf.

- 5 For Lykken raader al Magtens Gud,
Men det vil jeg love og holde:
Skal her end falde min Høvding prud,
Ei svigter jeg Sønnerne bolde;
De Kongebaarne med Kæmpe-Sind
Vel glemme ei Fader at hævne,
Paa Ørne-Vinger i Maane-Skin
Til Valen vi da skal stævne!

247*Arner Jarleskjald.*

- 6 Med udækket Barm,
Men dog med ubævende Hjerte,
Med fnysende Harm
Han rysted sin gnistrende Kierte;
Sig egned den Færd
For Hersernes Mester tilvisse,
Med lynende Sværd
Han skrev det paa Kæmpernes Isse!

Thjodolf.

- 7 Ilde fylket er den Hær,
Som sit Hoved savner!
Haralds sidste Ledingsfærd
Normænd aldrig gavner,
Ak, vor Konning, stemmet saa
Blev paa Val din Aande,
At vi alle, hvor vi staae,
Stædte er i Vaande!

Harald Haardraades Skriftemaal.

(Efter ham selv.)

Elleve, og To endnu;
Om jeg kommer ret ihu,
Segnende ved Eggedaad,
Døde paa mit gode Raad!
I det Grove falder vel
Stundum Skiemten med mit Held,
Ligefuldt mig lyster end
Ondt at giælde godt igien,
Ræv med Ræv at fange!

249

Olav Kyrre.

(Efter Steen Herdisesøn.)

1 Der sidder en Herre i Kjøbing fiin,
Hvor høit sig hæver *Sanct Olavs* Skrin,
Det mægter den Høvding saa prud fuldvel
Mod *Svenn* at værne om Dal og Fjeld!
Gjør Ulve-Sønnen paa Riget Krav,
Hvor *Norges* Helgen er lagt i Grav,
Det nytter ikke, den Helgen god
Det bedre under sit eget Blod!

2 Jeg de gamle Kongers Søn
Høit i Sang mon love,
Gavmild han i Lys og Løn
Skifter Guld til Hove,
Klinge prud og Snekke fiin
Skæenker han paa Borge,
Hvem kan slig en Konge sin
Nævne uden *Norge*!

3 250Rig er han til Folke-Gavn,
Rund til Alles Glæde,
Som i Kæmpers Fødestavn
Hirdmands-Bænken klæde;
Paa Rundhaanden seer Man godt,
Født er i Fuldmaane
Normænds Fader, *Norges* Drot,
For hvem *Angler* daane!

4 Ham af Hænder glider glat,
Som han ei det vidste,
Brynje-Særk og Hjelme-Hat,
Nøk har han at miste;
Glimrende fra Taa til Top,
Skifting, hvo ei skjønner:
Drot, der saa ham klæder op,
Kongelig belønner!

- 5 Med Guld-Nøgel til hver Barm
Olav Vei har fundet,
Dæmpet Nid og stillet Harm,
Alles Hjerter vundet!
Høit det lyde trindt om Land:
Knap paa Konge-Stolen
Mage til den Høvedsmand
Findes under Solen!
-

251

Magnus Barfods Elskov.

(Efter ham selv.)

- 1 **H**vor Sværdene skiære den Brynje haard
Som bløden Lin,
Hvor Ravnene drikke af Kæmpe-Saar
Den røde Vin,
Der løfter en Pige
Sit blanke Skjold,
Der værger sit Rige
En Mø saa bold,
Der skinner *Mathilde* i Sønderleed
Med Haar som Guld,
Den faureste Mø under Soel jeg veed,
Saa væn, saa huld,
At for hende giøres mig Kinden bleg
Og Lysten forgaaer mig til Vaabenleg,
Og rolig jeg kan ei sove!
Slet Intet jeg veed, er i Verden til
Som overgaaer,
Saa fager, livsalig en Pigelil,
Som jeg attraaer,
Mens Timerne skride
Fuldseent i Vang
Og Længselens Kvide
Giør Dagen lang!
- 2 252Fra Thinge jeg Sorgen med mig hjembær
Til høien Hald,
Thi aldrig vel Møen, som jeg har kiær,
Jeg møde skal,
Og Pigen saa væn, min Hu staaer paa
Ret aldrig i Verden jeg favne maa,
Det volde Uvenner fuldgramme!
- 3 Dog glemmes ei skal
Hvad den Pige saa skøn
Om elskende Skjald
Haver hvisket i Løn,
Derom sang en Fugl i det Fjerne:
Mig kaarede hun
Med Rosensmund,
Som jeg hørde mere end gierne!
Den Liljevaand,
Forgylt om Haand,
Ei her under Purpur jeg skuer,
De Kiærligheds Ord,
Det vides i Nord,

Dog meer end det Meste mig huer!

253

Sigurd Jorsalfar.

(Efter *Einer Skulesøn.*)

1 **D**rotten prud, som Skjalden maa
Prise høit og love,
Pløiede, med Seil i Raa,
Græklands-Havets Vove,
Indtil Anker-Grund han fandt
Under *Akre-Borgen*,
Hvor for ham og hans oprandt
En livsalig Morgen!

2 Helten, under Luftkastel
Aabenbar den Bedste,
Naaed nu med Priis det Held
Jorsalheim at giæste,
Han, som røden Guld forsmaaer,
Fandt med Heltefølge
Glands, som Guldets overgaaer:
Jordans klare Bølge!

3 Korset bar og Kæmpen godt
Det blev spurgt herhjemme:
Saide sank for *Norges* Drot,
Det gaaer seent ad Glemme;
Blider brummed, Taarne sank,
Gab der blev paa Muren,
Klippe-Kongen granerank
Fulgde Kæmpe-Luren!

254

Kong Sigurd til sin Broderkone.

(Efter ham selv.)

1 **A**arle Skjalden rask i Hu,
Derfor dog ei træt endnu,
Trodsed Odins-Blæsten,
Skjoldet bar paa Val han da,
Hvidt dertil og rødt derfra,
Raade Gud for Resten!

2 Ja, for Seier som for Slag,
Raader Gud den Dag i Dag,
Men hvor Blaamænd bygge,
Sikker var jeg paa min Haand,
Slog paa Munden, Lilievaand!
Manden din med Lykke!

Til Johan Bylov paa Sanderum-Gaard.

(Med Bjovulfs-Drape.)

1 **F**or hver en Stamme
Paa Midtgaards Bold,
Med Runer ramme
Paa Norners Skjold,
Er Stadet hegnet,
Og Dommen tegnet,
Og Tiden fat!

2 Paa Folke-Gaader
Vel giættes kan,
Men ret dem raader
Dog ingen Mand,
Før Norne-Skriften
I Livs-Bedriften
Er fuldt udtrykt.

3 Heel mangen Sage
I Hjemmet glemt,
Fra gamle Dage,
Har *Angul* gjemt:
Om *Gother* bolde,
Om Dane-Skjolde
Og Svea-Riis!

4 256 Ei *Gother* finde,
I Hjemmet trindt,
Nu *Bjovulfs* Minde
Paa *Hrone-Klint*,
Men see kun Stadet
I Kæmpe-Kvadet
Fra *Anguls* Øe!

5 Paa *Anguls* Tunge
Laae Kvad i Lag,
Vel værd at sjunge
Til Domme-Dag;
Men reent at glemme
Sin Skjalde-Stemme
Blev *Anguls* Lodd!

6 Om Gud for Oven,
Om *Gothe*-Daad
Paa Saga-Voven,
Om *Skjoldung*-Graad,
For hvem mon sjunge
Da *Anguls* Tunge,
I Hjemmet glemt?

7 For *Skjoldung-Folket*,
Hvem Nornen skrev,
Alt halv udtolket,
Et Vente-Brev:
Et Arve-Skiøde
Paa hvad de Døde

Mon falde fra!

- 8 257Os Gøther giæste,
Naar Jetter døde,
Med Saga-Fæste
Fra *Nykke-Sø*;
Hvad *Drauger* miste,
Naar Høie briste,
Er Dannefæ!
- 9 Det tit sig hænder
I *Bøge-Lund*,
At *Grændels* Frænder
I Aften-Stund
Mon *Daner* daare
Til Søvn at kaare
For Natte-Vagt;
- 10 Men aldrig Øie
Dog fattes maa
For *Kæmpe-Høie*,
Med Luer blaa,
For Saga-Stave
Paa Skatte-Grave,
Og *Vætte-Lys*!
- 11 Thi lyste Flammen
Fra *Bjovulfs* Grav
Til *Skjoldung-Stammen*,
Alt over Hav:
En Skat den meldte,
I Støv af Helte
Man jordede her!
- 12 258Skjøndt Øie lukdes,
Som Luen saae,
Ei Flammen slukdes,
Hvor Gullet laae,
Og altid Øie
For Blus paa Høie
Der blev i Lund.
- 13 Naar Danmark eier
Ei meer en Slægt,
Som Gullet veier
Paa Oldtids Vægt;
Er Landet øde,
Er plat uddøde
Dets Adels-Mænd!
- 14 Ei Mark og Skove
Jeg Ondt vil spaae,
Men heller love
Den *Ridder blaa*,
Som flink holdt Øie
Med *Kæmpe-Høie*,
Da *Suhm* nedsank!
- 15 Ja *Saga* tegner
Den *Ridder hvid*,
Som *Kaasisk* regner
I Kræmmer-Tid,
Paa *Skjoldet* gjerne
Med *Storkors-Stjerne*
Af *Danne-Brog*!
- 16 259Som Een for Mange

Af Adels-Kuld,
I Dane-Vange
Han skifted Guld,
Kun for at vinde
I Dans Kiær-Minde
En Broder-Lodd!

17 Naar *Danmarks Skole*,
Ved Kæmpe-Tog,
Faaer Lære-Stole
For hvert et Sprog,
Som Aander førde,
Som Hjerter rørde,
Fra Pol til Pol;

18 Med Konge-Fædres
Da skal Dit Navn,
O *Bylow!* hædres
I Saga-Stavn,
Hver Folke-Tunge
Om Daaden sjunge,
Som Du har deelt!

19 Ei, naar det dages
I Dane-Vang,
Skal heller vrages,
Hvad her jeg sang,
Paa Moders-Maalet,
Om Gothe-Staalet
Og Dannefæ;

20 260Da skal Dig regnes
Og det til Roes,
At Dig tilegnes,
Som Ridder-Gods,
Hvad her fra Baalet,
Paa Moders-Maalet,
Blev heldig frelst!

21 Da og gjentage
Man skal i Bog,
At i de Dage,
Jeg kaldtes Pog,
Da man mig viste
Til Daare-Kiste,
Med Skrift og Sang;

22 Med Gunst og Gave
Mig *Bylow* tvang,
Til ret at stave
Den stolte Sang,
Og eftersjunge,
Hvad *Anguls* Tunge
Som *Brage* kvad!

Gisselfeld.

(Sølvbryllups-Dagen den 30te November.)

- 1 **H**il dig, Borg fra bedre Dage!
Givet blevst du Gud i Vold!
Derfor dine høie Tage,
Under Daners gamle Skjold,
Medens, offrede til Døden,
Slotte styrted trindt om Øe,
Skinner end i Aften-Røden
Over Bøg og blanken Søe!
- 2 End det gamle Brude-Belte
Yndig blaaner om dit Liv,
Siger: det var Søn af Helte,
Som dig fæstede til Viv!
Tusindfarvet, skiønt omslynger
Blomster-Krandsen dine Haar,
Klarlig dig dens Duft forynger,
I et blidt Sølvbryllups-Aar!
- 3 Taarnet blevst du over Voven,
Fast, med Svar i Skjoldmø-Bryst
Paa hvad høit der lød i Skoven,
Som for Alvor, saa for Lyst;
Blev nu hæs din klare Stemme?
Blev du døv for Gammens Lyd?
Vil i Dag dig selv du glemme:
Nægte Svar til Høitids-Fryd?
- 4 262Dem, som dit *Sølvbryllup* gjorde,
Som foryngede din Glands,
Saa igjen du kom til Orde,
Gienfødt under Blomster-Krands,
Vil paa *Deres* du ei svare
Renter af din store Giæld,
Ei med Blomst og Klang bevare
Deres Gunst for *Gisselfeld!*
- 5 Jo, du venlige Kiærminde,
Kyst, i fem og tyve Aar,
Af en ædel Mand og Kvinde,
Ømt i Sommer, som i Vaar,
Selv naar deres Lokker graane,
Naar, gid seent! De see dig ei,
Dem til Ære vilst du blaane
Sødt ved *Daners Adel-Vei!*
- 6 Ak! de Kiære er ei hiemme!
Du forstummer kun af Sorg,
Tænker: De kan ei din Stemme
Høre til *Augustenborg!*
Over Bølger, som alt isne,
Blomster sende tørst du ei:
Frygter for, de skal henvisne
Paa den lange Vinter-Vei!
- 7 Arme Borg! din Sorg mig tvinger
Taaren halvt i Øiet frem;
Jeg dig laaner Røst og Vinger,
Far i Herrens Navn med dem
263Bedre Røst der er i Skoven,
Vingerne er og kun smaa;
Flagre kan du over Voven
Dog med Nyn, og Maalet naae!
- 8 Gjør dig klar! det er alt silde,
Far kun, som du for mig staaer,
Skabt til deilig at afbilde
Blomstrende Sølvbryllups-Aar:

Med *Peer Oxes* gamle Have,
Og med *Danneskjolds* den Ny,
Svane-Søe og Borge-Grave,
Bakke, Bøg og Kirke-Bye!

9 Glem ei dem, du skiænked Glæde,
Og hvis Skiønsomhed du vandt!
Naar de alle er tilstæde,
Staaer og jeg der midt iblandt,
Slaae en Bugt! tag *Hjalmars-Bøgen*,
Fuglen med, som sang deri!
Snap en Fjer af Kiæmpe-Høgen,
Mens du iler ham forbi!

10 Minder vaagne skal til Glæde,
Naar du for de Ædle staaer,
De igjen med Stammer spæde
Spøge i din Urte-Gaard!
Ja, *Dem* Mindet skal foryngre,
Saa de føle, Haand i Haand,
Rosen-Kiæderne indslyngre
Sødt sig i Kiærminde-Baand!

11 264Gløde skal de Ædles Kinder,
Høit det rørte Hjerte slaae,
Medens Perle-Dugg nedrinder
Over Blomsten himmelblaa,
Medens *Christian* og *Lovise*
Speile sig i Perlen fiin;
Medens Alle *Herren* prise:
Hver for Hjelm og Perle sin!

12 Ahne *Sagas* Mester-Værker
Skal *De* hvor, i nyfødt Glands,
Om de gamle Skjolde-Mærker
Slynger sig en Rosen-Krands;
Lydt velsigne den Kiær-Minde,
Som skal knytte Old til Old,
Fastere hvert Aar forbinde
Oldenborg og *Danneskjold*!

Ved min Moders Grav.

1 **S**aa er nu brudt din Vandringsstav,
Dit Timeglas udrundet!
Saa har du i den mørke Grav
Din sidste Bolig fundet!
Saa har jeg da, o Hjertestød!
En Moder kun i Gravens Skjød!

2 Saa holdt nu Hjertet op at slaae,
Hvorunder jeg har hvilet!
Ei meer i Moder-Øine blaae
Jeg skuer Taare-Smilet!
I dybe Suk fra klemte Bryst
Hendøde, kvalt, min Moders Røst!

3 Nu hun er lagt i Ormegaard,
Nu er den Læbe tavnet,
Som kjærlig i de spæde Aar
Mig lærde Fader-Navnet,

- Mig lærde paa den mørke Jord
At finde Lys i Herrens Ord!
- 4 Mens Bølgen under *Hrone-Klint*
Sin Havfru-Sang istemmer,
Snart, med din Kistes sidste Splint,
Hensmuldre dine Lemmer,
Ja, dele nu alt bange Kaar
Med *Præstøe-Pyntens* Kirkegaard!
- 5 266Ak! Moder kjær! ak! fra Din Grav
Det Ord med sælsom Vælde
Udfarer over Bugt og Hav,
Vil Manges Moder gjælde;
Vil tone som en Klagesang
Ved Dronning-Liig i Dane-Vang!
- 6 Ja, gamle *Dagmar Danebod!*
Du ogsaa var en Præste-Kvinde,
Med Taare-Smil og Adels-Blod,
Med Skjoldmø-Hegn om bly Kjærminde;
Du mangt et Hjertestød forvandt,
Og seent dit Timeglas udrandt!
- 7 Men, ak, tilsidst det dog udrandt,
Og knækket er nu Vandringsstaven,
Det sidste Herberg Du og fandt
I Ormegaarden, Dødning-Haven;
I dybe Suk, fra klemte Bryst,
Hendøde, kvalt, din søde Røst!
- 8 Dog, Øie! Tak end i Din Grav,
For hvad Du har udstraaleet!
Tak, Læber, som dog, før I tav,
Mig lærde Moders-Maalet!
Tak, Du, som fødte mig til Daab,
Indpræntede mig Livets Haab!
- 9 Min *Frelser lever, og jeg veed,*
Han vil til Støv nedtræde,
Hvor dybt end Ormetand mig beed,
Skal jeg ham see med Glæde!
O! dybt det Ord Du prænted ind,
Paa Moders-Maal i Barne-Sind!
- 10 267Det *Livets Ord* jeg bygger paa,
Trods Orme, Vind og Vove:
Af Muld skal Dødninger opstaae
Og Frelseren høilove,
Naar Luren drøner saa i Sky,
At Stjerner falde, Bjerger flye!
- 11 Naar Herren under Hovedguld
Fra Himlen aabenbares,
For i sit hele Helgen-Kuld
Paa Jorden at forklares,
Alt, hvad med Ham var Eet i Aand,
Opstaaer i Lysets Klædebon!
- 12 Det er et Haab, o Moder fiin!
Som Hjertet kan husvale,
Et Varsel er det Jordeliin,
Du lagdes med i Dvale,
For Straale-Kjortlen let og prud,
Du bæere skal som Christi Brud!
- 13 Dit *Taaresmiil* ei sank i Grav,

- Din Afkom det skal arve;
Min spæde Søn Du mild det gav,
Med Hjertets Regnbue-Farve;
Det følge ham, og Ætten hans,
Til det opgaaer i Soleglands!
- 14 Saa er Din *Røst* ei heller død,
Hvor Hjerte raader Tunge,
Din Æt med den i Lyst og Nød
Skal tale, bede, sjunge!
Dit Hjertesuk, med Psalmeklang,
Forklares skal i Jubelklang!
- 15 268O, Moder! løst fra Sotteseng,
Igjen hos Fader hjemme,
Du aander paa min Harpestreng,
Det kan jeg grandt benemme;
Det toner over Bugt og Hav
Om alle *Danskes* Moder-Grav!
- 16 Ja, Olde-Moder favr og fiin!
I Dødens Skyggedale
Du lagdes med dit Jorde-Liin
Kun og i Vinter-Dvale;
Til Venne-Fryd og Fiende-Skam
Du stiger snart i Svaneham!
- 17 Naar Lynet knitrer, Luren gaaer,
Forkynder Herrens Komme,
Af Graven Du med Fryd opstaaer,
At høre Herrens Domme,
Og, ret oplyst af *Sandheds Aand*,
Iføre *Lysets* Klædebon!
- 18 Vel faldt Dit Maal paa Sotteseng,
Men sank dog ei i Graven,
Det gjenlød i Din Psalterstreng,
Laae skjult i Rime-Staven,
Der fandtes det af ham, Du blid
Gav Taare-Smiil i Nødens Tid!
- 19 Det klinger nu paa Kirkegaard
Fra Sønnesønnens Tunge,
Som gladelig, naar Du opstaaer,
Skal Svane-Psalmen sjunge,
Paa gammelt Dansk, til over Sky
Han nemmer i Guds Huus det Nye!
- 20 269Saa priis, min Sjæl, den Herres Navn,
Som *endte Dødens Dage*,
Som kom fra Graven, os til Gavn,
Med Lys og Liv tilbage,
Som med sit Ord, før vi det veed,
Opvækker Støv til Herlighed!
- 21 Omsvævet af min Moders Aand,
Jeg føler det med Glæde,
At hvad der er i Herrens Haand,
Er altid nær tilstede,
Med Livets Haab, med Lys og Trøst,
Hvor Hjertet slaaber i Christen-Bryst.
- 22 O, *Moder-Støv* og *Moder-Aand*,
Mit Hjertes Tak *Du* have,
Som lærde mig i Ledebaand,
Paa Herrens Ord at stave,
At stave, grunde, bygge paa

Ved Grev Danneskjolds Død

(paa hans Fødselsdag 11te Juni.)

- 1 **G***litnir* med de gyldne Suler,
Og det blanke Sølv-Tag;
Borg, som er, hvad Navnet skjuler,
Efter-Skin af *Balders-Hag!*
Ak! hvi er din Glands forsvundet!
Har mod dig nu *Loke* fundet
Uraad, som mod *Breidablik?*
- 2 Alle Skovens gode Vætter,
Svævende om *Gissel-Borg!*
Hvor er han, som jævned Trætter,
Lindred Gude-Folkets Sorg?
Hvi omleire Nattens Skygger
Borgen, hvor *Forsete* bygger
I et venligt Aften-Skiær?
- 3 Har maaskee paa vilde Veie
Hovedør jeg Tiden spildt?
Har mig Løgn om *Glitners* Leie
Falske Lygtemænd indbildt?
Hvor af Skygger jeg omsvæves,
Søger jeg maaskee forgiæves
Kun hvad intet Øie saae!
- 4 271Nei, ved Faklen, som jeg følger:
Minde-Blus paa Adel-Vei,
Lygte-Mænd paa Mark og Bølger
Mig, jeg veed, forvilde ei;
Her er Borgen, skiøndt den blegner,
Her er *Glitner*, skiøndt det tegner
Ei til Glands paa *Gissel-Feld.*
- 5 Er maaskee da, mens jeg blunded,
Et Aartusinde henglidt,
Saa jeg vel har Borgen fundet,
Men ei hvad den kaldte Sit,
Saa ei meer deraf tilbage
Pilegrim fra gamle Dage
Vente kan at finde her?
- 6 Har da Timen, som nu skrider,
End maaskee det gamle Navn,
Søger dog jeg gamle Tider
Kun forgieves i dens Favn,
Som naar titelfagre Bøger
Skiænker os af hvad vi søger
Skygger kun i tomme Ord.
- 7 Intet Under da, at lukket
Er i Laas nu Port og Dør,
Intet Under, at nu slukket
Er hvert Lys, som brændte før,
At i Lunden og i Borgen

Hverken Aften eller Morgen
Har den gamle Fødsels-Dag!

- 8 272Aser vel, hvis fulde Alder
Er det store Maane-Aar,
Synke først, naar Asken falder,
Knust ved Solens Bane-Saar;
Men naar Aarene dem tyngte,
Og dem Æblerne foryngte,
Skifte dog de Fødsels-Dag.
- 9 Saa i hver en Adel-Stamme,
Spiret op til Folke-Gavn,
Aanden altid er den samme,
Levende i Stamme-Navn;
Tit den dog, for Alders Tyngte,
Maa i Ætten sig foryngte,
Skifte Støv og Fødsels-Dag!
- 10 Skal da Hammeren jeg røre,
Banke paa den gamle Borg,
For af Portneren at høre
Skogger-Latter ved min Sorg,
Drilles diærvt, fordi jeg mindes
Levende hvad meer ei findes
Udenfor mit Hjertes Vraa!
- 11 Skal jeg stimes med den Kaade,
Pukke paa saamangt et Navn,
At jeg vorder ham en Gaade,
Som en *Odins* Natte-Ravn;
Saa man leder, til der findes
Navn paa mig og hvad jeg mindes
I en mølædt Saga Bog?
- 12 273Boer *Forsete* kun paa Borgen,
Tvivler han da end i Kveld,
Troe han sikkert dog i Morgen,
Naar ham lædsker *Mimers* Væld;
Thi, skjøndt Aser og kan glemme,
Stærkt i dem er Mindets Stemme,
Det er *deres* Moders-Maal!
- 13 Saa i hver en ædel Stamme,
I hvor tit den skifter Blad,
Marven altid er den samme,
Mindes altid Roden glad;
Det er nordisk Adels-Prøve,
Altid man en *Gylden-Løve*
Skue maa i *Dane-Skjold*!
- 14 Hvorfor mon da Haanden tøver,
Hvi mon den tilbage foer?
Ak, den Tanke mig bedrøver,
Om en Thurs i Taarnet boer;
Thi hvor end *Forsete* bygger,
Kan vel der de sorte Skygger
Skjule *Glitners* Sølv-Tag!
- 15 Trindt den samme Overflade,
Ved hvert Skridt bekiendte Spor,
Samme Bark og samme Blade,
Urte-Bed og Blomster-Flor,
Finde kan jeg alle Dele,
Savner dog i dem det Hele,
Som ved Skyggen af en Ven!

- 16 274 Det er Fimbul-Vinters Mærke,
Det er Thurse-Vældens Spor,
Som med Koglerier stærke
Kan fortrylle Alt af Jord,
Skygger hærde saa og stive,
At de eens maae altid blive,
Og forlyste *Ymers* Æt.
- 17 Stille! Taagen sig nu letter;
Nattergalen slaaer i Lund,
Lys og Liflighed forjætter,
Ei af *Ymers* Slægt er *Hun*,
Som fra Salen hist nedtræder
Favr og fiin i *Sørge*-Klæder,
Vist er det *Forsetes* Viv!
- 18 Ja, i Sandhed, det er Hende,
Tankefuld, med Graad paa Kind,
Hun er god, ja god at kjende,
Mild og from, skiøndt syg i Sind;
Speile sig i Taarer blide
Døttrene ved hendes Side,
Der er Hjertens-Deilighed!
- 19 Ikke vil jeg *Disen* følge
Til den dunkle *Aske*-Lund,
Hvor den mørke *Taare*-Bølge
Ruller strid i *Midnats*-Stund,
Vente vil jeg, til *Hun* vender
Hid igien, hvor *Faklen* brænder,
Som er tændt ved *Solens* Ild!
- 20 275 See, *Hun* kommer, hendes Taarer
Vidne, som en *Perle*-Flod,
At i *Hendes* Hjerte-Aarer
Rinde ægte *Dise*-Blod,
Lyse Tanker Øiet klarer,
Hendes Blik det aabenbarer
At af *Kiød* er *Aanden* ei!
- 21 Saa med sine Døttre vanker
Freia, from og længselsfuld,
Mild imellem mørke Tanker,
Græder høit, men græder Guld,
Seer fra *Broen*, som forbinder
Var og *Vorder*, Haab og Minder,
Morgen-Stjernens favre *Skin*!
- 22 Spørg ei, hvad er skedt paa *Borgen*!
Hvo som har *Forsete* kiær,
Følge, stue, dele *Sorgen*,
Han er mange Taarer værd;
Thi aftørret har Han mange,
Vakt for *Hulken* Fryde-Sange,
Jævnet *Trætter*, dæmpet *Kiv*!
- 23 Død er Han dog ingenlunde,
Lever vist i mange Led,
Ei, før *Asken* gaaer til Grunde,
Tabe sig *Hans* *Asa*-Fjed!
Hvor Han blunder, skal man skrive:
Salig, hvo som helst vil give!
Salig, hvo som stifter *Fred*!
- 24 276 Ja, skiøndt *Sørge*-Fanen svæver
Over *Glitners* Sølver-Tag,
Og skiøndt *Harpe*-Strængen bæver

Paa den dunkle Fødsels-Dag;
Dog med Svane-Røst og Vinge
Over Hallen høit sig svinge:
Længe leve Daneskjold!

- 25 Længe leve Han i Minder
Om de ægte Adelsmænd,
I hvem Asa-Blodet rinder!
Gid Han fødes tit igjen!
Og hver Gang man Ham opkalder,
Krones Han, i Kraftens Alder,
Med en klar Sølvbryllups-Krands!

-
- 26 Dog, forgiæves overspænder
Jeg den gamle Mythe-Stræng;
Alt den brast i mine Hænder,
Ved den sorte Bue-Seng,
Og gjør jeg end Vold paa Sorgen,
Hulkes dog der trindt i Borgen:
Død er vores Danneskjold!

- 27 Men, I Ædle! som ved Baaren
Staae i Hjertets Sørge-Dragt!
Ei vil jeg forhindre Taaren,
Som kun *Een* har i sin Magt.
Kun, hvad mueligt var, jeg vilde:
Eders Sorg et Gran formilde
Ved det gamle Harpe-Slag.

- 28 277Og jeg vilde, hvad jeg skulde,
Sanddru kvæde Ham til Lov,
Som ei Mage over Mulde
Har for mig i Dane-Skov;
Hvem, næst Drotten over Lunden,
Skyldig mest jeg er i Grunden,
Skyldig meer end Sølv og Guld!

- 29 Og maaskee, naar Jorden skiuler
Øinene, som græde nu,
Sangen om de gyldne Suler
Kommers kan paa Mark ihu;
Da en Taare vist skal rinde
End paa Ædles Kind til Minde
Om Forsete-Danneskjold!

Saxos Minde.

- 1 **Ø**m over ældgamle *Dannemarks Ære*,
Absalons Saxo! det var du som Faa,
Meer end *Stærk-Odder* og *Frodernes Hære*
Du den udbredte paa Bølgerne blaa:
Du den udbredte med Heltenes Minde,
Som i dit vingede Ord
Vidt over Tidernes Strømme henfoer,
Stræber end Prisen og Kronen at vinde!

- 2 *Dannemarks Længsel* er *Dannemarks Ære*,
Dyb som det bølgende, sortladne Hav,
Ja, som det Hav, hvorpaa Folkenes Hære
Drev deres Idræt, og fandt deres Grav;

- Derfor, i Heltenes Række, den følger,
Altid paa Land og paa Søe,
Stjernen, som vinker til Kiærligheds Øe,
Evigheds-Strømmen i Tidernes Bølger!
- 3 Dannemands Længsel er Dannemands-Kiende,
Aldrig den stilles ved timeligt Held,
Hvad den begjærer, maa aldrig faae Ende,
Maa være Livets og Kiærligheds Væld;
Den er oprundet af Paradis-Minde;
Derfor, i Lys og i Løn
Dana sig teer for hver heltelig Søn
Som en vidunderlig *Paradis-Kvinde!*
- 4 279Altid naar *Hadding* i Høielofts Stuen
Slynger om *Ragnild* i Dvale sin Arm,
Pludselig øiner han *Kvinden* ved Gruen,
Stirrer paa Blomsterne i hendes Barm,
Synker med hende i Dybet saa saare,
Giennem den taagende Dal,
Skyggernes Rige og Valfaders Sal,
Hvor kun med Blænd-Værk sig Kæmperne daare!
- 5 Soelklare Vange forlyste hans Øie,
Vinter-Grønt er ham en ønskelig Krands;
Kvinden dog lærer ham: ret kun *forløie*
Duftende Blomster og levende Glands,
Standser kun med ham ved Paradis-Haven,
Hvor, med et Nattergal-Slag
Liflig bebudes den evige Dag,
Vidnes om Liv, som ei gjækker bag Graven!
- 6 Derfor maa Dannemarks Helte og finde:
Lidt er *Beundring* i Liv og i Død;
Kiærligheds Kys og et levende Minde
Er hvad dem huger i Lyst og i Nød:
Derfor langt stoltere Helte Man finder,
Men aldrig Helte paa Jord,
Om de fra *Hellas* til *Ishavet* foer,
Fandt saa høimodige, kiærlige *Kvinder!*
- 7 Derfor har *Røgnvald*, den Helt over Bjerge,
Thjodolf af *Hvine* til Skjald for sin Æt,
Bauta-Steen prud, som mod Glemsel kan væрге,
Ristet med galdrende Runer fuldtæt;
280Hvem der fik Øie for hvad de betegne
Seer, ved Valkyriers Kvad,
Steendøde Kæmper opstande paa Rad,
Og som Einherier strides og segne!
- 8 Ingen som *Brage* kan sjunge paa Vale,
Skjolde-Brag svarer til Sværd-Tunge-Slag,
Ingen som *Snorro* kan Kæmper afmale,
Ret som de færdes ved Nat og ved Dag,
Ret som de stode paa *Ormen hin Lange*,
Og som de sad over Bord,
Skifted saa mangent et skjemtefuld Ord,
Beiled og lytted, til Skjaldenes Sange!
- 9 Ei kan en *Skjoldunge-Drape* vi samle,
Der sig tør ligne ved *Ynglinge-Tal*:
Lidt kun er *Hjarne* mod *Brage hin Gamle*,
Naaer ham til Skuldrene neppe, som Skjald;
Men naar han kvæder om *Dannemarks Frode*,
Da er det Kiærligheds Sang:
Hjerte, som banker mod Hjerte med Klang;
Da er *udødelig* for ham den *Gode!*

- 10 *Brage i Valhald selv Adelsteen bænker,*
Hjertet i Norge kun føler hans *Savn*;
Hjarne en Bolig i Hjerterne skjænker
Hver, som blandt Daner vandt *Fredegods* Navn!
Dannemark skjænker hans Minde Sang-Kronen,
Bærer i Hjertet om Land
Frode saalænge, til selv over Strand
Atter, i Sønnen, han stiger paa Thronen!
- 11 281*Saxo*, du fødte, det var ikke Skvalder,
Hvad liden Fugl mellem Bøgene sang!
Tak for de Toner fra Heltenes Alder,
Som sig i dig over Bølgerne svang!
Ja, for Din Kjærlighed takket du være!
Altid skal Priis efter Spot
Times den Mand, der har sørget saa godt
For de Ufødte til Fædrenes Ære!
- 12 Tak for den Aske fra *Brand-Old* du gjemde,
Gav os i Urnerne, som du den fandt!
Dannemark vel, i sin Dvale-Tid, glemde,
At det er Guld-Støv, med Perler iblandt,
Men naar af Asken *den Gamle* sig hæver,
Smykket med Perler og Guld,
Og med de Blomster, hun fandt under Muld,
Tone skal sødt, hvad i Harpen nu bæver!
- 13 Tak for hver Levning af *Høi-Oldens* Kæmper,
Frodes *Stærk-Odder*, hidført over Strand!
Tak for Du skarred med List og med Læmpe!
Tak for hans Tunge, og Tak for hans Tand!
Tak for hvert Ledd og hver Lem af den Bolde!
Glipped det end for din Haand,
Hvad kun kan lykkes for Tidernes Aand,
Du gav til Sankning dog Tøi som kan holde!
- 14 Vel os fortælle de skruttede Dværge:
Kæmper mod dem er kun Puslinger smaa,
Tuerne vorde de høieste Bjerge,
Naar de kun sige, det synes dem saa;
282Men, kommer Dag, kommer Glands i vort Øie,
Gjæster os Aanden paa Nye,
See dine Kæmper vi kneise i Sky,
Stige med Glæde paa Skuldrene høie!
- 15 Tak for dit Billed af *Ylfinge*-Trætten!
Skinner det ikke, er Skylden ei din;
Men om end Ulven er synligst i Ætten,
Skimtes dog *Skjoldunge-Datteren* fiin;
Tone skal Kvad, end i kommende Dage,
Liflig om *Villum* og *Svenn*,
Deilig vemodig om *Knud* og hans Mænd,
Og om Kong *Valdemars* Fader med Klage!
- 16 Han som slog Harpen for *Erik hin Milde*,
Slog den før Daner i Hytte og Hald,
Tonerne bølgede, dybe, men vilde,
Endte i stormende, brusende Fald;
Sværd-Tid og Ulv-Tid paa Marken de fødte:
Favnetag, Tempel og Slot
Fandtes til Blodbad ei længer for godt,
Frænder hinanden og Odelen ødte!
- 17 Tak for den Skildring af *Valdemars* Dage,
Du udarbeided, fuldsikker paa Haand!
Klart den os viser, at Meget tilbage
End var paa Marken af Fædrenes Aand:

*Meget hos Faa, men kun Lidt hos de Fleste;
Meget hos Axel og Dig,
Lidt kun i Folket til Sørøver-Krig,
Saa den med Eder hensov for det Meste.*

- 18 283Langt er det Sagn om de *Vendiske* Krige,
Længere vist, end det huger Enhver,
Tungere falder din Tale tillige,
Hjarne ei kvæder om Vikinge-Færd;
Dog ei det Mindste Du nænner at glemme,
Dertil var *Axel* for kjær:
Ord af hans Læber og Slag af hans Sværd,
Alle tilhobe Du skjænked Din Stemme!
- 19 Dog, intet Under, du elsked den Bolde
(Sildefødt Søn af det ædelste Kuld)
Vilde hans Navn paa de svømmende Skjolde
Riste med storladne Runer i Guld;
Strid paa sin Snekke, og øm i sin Kirke,
Han jo, med Sværd og med Stav,
Heltenes Minde og Heltenes Grav
Stræbde at skjænke et nyt *Danne-Virke!*
- 20 Stod, som for dig, os kun Helten for Øie,
Kraftig og kjærlig, oprigtig og klog,
Deel vi vel tog i hvad han maatte døie,
Fandt, han var stor paa de smaalige Tog;
Saae det med Sorg, at hans Redskab var ringe,
Saae det paa *Vendernes* Spor:
Æren var liden, men Seiren var stor;
Rovdyr det gjaldt om til Freden at tvinge!
- 21 Tak da, du Kjære! for Alt hvad Du skjænked,
For hvad du selv kaldte *Absalons* Værk!
Tak, fordi ham mellem Helte Du bænked,
Som var for Danmark en Støtte fuldstærk,
284Ham, ved hvis Aande det saa blev omgjærdet,
At i den søvnige Old
Marken og Mindet dog sov under Skjold!
Hil være *Axel* med Staven og Sværdet!

Nattergalen.

- 1 **D**er bygger en Fugl i Dane-Vang,
Den haver ei pralende Fjere;
Men smeltende sød er Fuglens Sang,
Og det er for Hjertet langt mere;
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Ø:
Lad Fuglen ei døe!
- 2 Den sidder som helst paa Bøg og Ell,
Hvor Kvisten sig bøier mod Jorden,
Der sjunger den sødt i Gry og Kveld,
Mens Natten er Skumring i Norden,
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Ø:
Lad Fuglen ei døe!
- 3 Nu tier i Lund den Fugl saa kvær,
Og mindes vel neppelig Sangen,
Nu hænger med Næb den Fugl saa kiær,
Og hopper urolig i Vangen;

- Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 4 Den leder om Korn i Ager-Reen;
Og søger i Vipperne Trøsten,
Den hakker sig mat i Muld og Steen,
Og længes saa hart efter Høsten;
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 5 286O vogte dig vel, du Fattig-Fugl!
I Renen gak aldrig til Sæde!
I Bøgenes Ly er bedre Skjul,
O, hvil, hvor du agter at kvæde!
Forgiæves kun ellers vi sukke paa Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 6 Her lusker i Kveld en Jæger vild,
Hans Tanker de ere fuldhule,
Han sætter sit Garn i Renen snild,
Og lokker de sjungende Fugle;
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 7 Der er ingen Røst i Verden til,
At han den jo kan efterabe,
Thi Mester han er i Kogle-Spil,
I Toner af Luften at skabe;
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 8 O, vogt dig for ham, du Fugl saa kjær!
Og bliv fra de bølgende Agre!
Til Nattergal-Fangst er Skytten nær,
Med Toner fuld sledske og fagre;
Thi sukker hvert Hjerte paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 9 Er Kroen og tom, er Vingen svag,
O, flyv dog tilbage til Skoven,
Hvor nylig du sang: endnu i Dag
Der sidder en Herre for Oven,
Han hører, naar Hjerterne sukke paa Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 10 287Er blevet for høi dig Bøgen nu,
Hvor ellers du lysted at bygge,
Saa sæt dig kun lavt i Lund paa Hu,
I Bøgenes blommede Skygge;
For høit har til Himlen ei Sukket fra Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 11 Kjærminden saa væn i Kjortel blaa,
Hvortil hun ei Traad haver spundet,
Da hvisker i Løn: de Fugle smaa
Har Føde i Skoven og fundet,
Og Hjertet end sukker paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 12 Alt Leerne klang fuldlydt i Eng,
Det Blomsterne maatte undgjælde,
Hver Dyne saa blød i Fugle-Seng
Den maatte nu Fjerene fælde;
Men Hjertet end sukker paa Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!
- 13 Snart raser i Vang den Meie-Reed,

Saa Vipper og Ax monne bæve,
Paa mangen en Vei, som Faa kun veed,
Da flygtige Kierner omsvæve,
De regne da ned, hvor der sukkes paa Øe:
Lad Fuglen ei døe!

- 14 Da Fuglen, som før, paa Bøg og Ell,
Skal mellem Kjærminderne sjunge
Og lytte skal *Dan*, i Gry og Kveld,
Til Slaget af Nattergal-Tunge,
Og sukke til Himlen, fra Bøgenes Øe:
Lad Fuglen ei døe!!

Jule-Træet.

- 1 **D**er stander et Træ paa Norges Fjeld,
Det groer og paa Dannemarks Sletter,
Med Lys det smykkes til Jule-Kveld,
Som Hugen, jeg har, mig forjætter!
- 2 Vi takke maae Gud for Vinter-Grønt,
Naar Bjelder i Skoven kun lyde,
For Hjertet er det dog aldrig kiønt,
Naar meer det ei har at betyde!
- 3 Vi støbe af Vox de Kjerter smaa,
Og sætte dem vittig paa Naale,
Dog, selv naar Konsten vi bedst forstaae,
Ei støbes den *levende* Straale!
- 4 Vi Fugle os gjør med Fjeder-Ham,
Og Røster de faae efter *Haanden*,
Men Fugl i Haand er dog alt for tam,
Og Luft er kun lidt imod Aanden!
- 5 Hvo Hjerte kun har for Skue-Spil,
Med Skinnet vel lader sig nøie,
Men Meer hos *Dana* staaer Hugen til
End hvad der kun stikker i Øie!
- 6 Saa komme da med, hvo dybt i Bryst
End savner den levende Glæde!
Vi did vil reise, hvor Liv og Lyst
I straalende Glands er tilstæde!
- 7 289Det deilige Land i Øster-Leed
Vel dybt sig bag Taagerne dølger,
Dog did, o Venner! en Vei jeg veed,
Alt over de brusende Bølger.
- 8 Der ligger et Skib i Isse-Fjord,
I Læ under venlige Skove,
En Styr-Mand haver det Skib ombord,
Hvis Liv kommer aldrig i Vove!
- 9 Der vaier i Stavn et deiligt Flag,
Som *Dannebrog* er det at skue,
Men Korset hæver sig, Nat og Dag,
I Glands af saa lønlig en Lue!
- 10 Den Snekke har Bør mod Vind og Strøm,

- Hvor Styr-Manden lyster at fare,
Saa her opfyldes den gamle Drøm
Om Dværgenes Skib aabenbare!
- 11 Den Snekke har Rum til Folk i Flok,
Saamange som helst det skal være,
Men skjønt den aldrig fik Byrde Nok,
Kun *Smaafolk* den lyster at bære!
- 12 Hver Kæmpe derfor, som vil ombord,
Tiltales fra Oven saa fage:
Du kanst vel vade, du est saa stor,
Han springer i Vand til sin Hage;
- 13 Men kommer et Barn i Lede-Baand,
Da toner saa kjærlig en Stemme:
Kom, sæt, du Lille, dig paa min Haand,
I Paradis haver du hjemme!
- 14 290Saa komme da, hvo til Moder-Bryst
Veemodig sig ønsker tilbage,
For ret at bruge, med Liv og Lyst,
De smilende, deilige Dage!
- 15 Vi Frænder af Muld maae vel forstaae,
Kun Drøm er vor Storhed i Aanden,
Saa vaagne maae vi, og vorde smaa,
Om voxe vi vil efterhaanden!
- 16 Saa lærde os Han, der selv var stor,
Ja, større end Støv kan udtrykke,
Og Selv stadfæsted Han klart sit Ord,
Da lille Han blev os til Lykke!
- 17 Da lille Han blev, da fik vi *Jul*,
Ja, da blev der Glæde paa Jorden,
Da Stolthed tabde sit Skalke-Skjul,
Det fælde selv Kæmper i Norden!
- 18 Sig skjuler det Smaa i store Ord,
Men maa jo sin Daarskab begræde,
Da Han, som Ordet gjør evig stor,
Sig skjulde i Ringhedens Klæde!
- 19 Saa komme da med, hvo *Jul* har kjær,
Og ønsker den *Største* at ligne!
Os *Aanden* vinker til Pilgrims-Færd,
De Smaa vil Han alle velsigne!
- 20 Han fører os frit paa Snekke sin,
Alt over den brusende Bølge,
Og Nok han haver af Brød og Viin
Til hele det fattige Følge!
- 21 291Han fører os frit til *Jøde-Land*,
Og lærer os deilige Sange,
Der Fjeder-Hamme vi faae paa Stand,
Saa aldrig kan *Tyrken* os fange!
- 22 Saa fare vi fort til *Bethlehem*,
Langt borte fra Hedninge-Vrimlen,
Der i Paulunet vi gaae til *Sem*,
Og see med hans Øie til Himlen!
- 23 Da sender os Gud et *Jule-Træ*,
Som selv sig rodfæster i Jorden,
Og brat vi sande, med bøiet Knæ,
At Østen er bedre end Norden!

- 24 Her stander, for Gran, en Palme skøn,
Omkrandset af Roser og Ranker,
Den er saa faver, saa liflig grøn,
Som Bøgen i Dannemænds Tanker!
- 25 Der sidder et Lys paa hvert et Blad,
Det sidder slet ikke paa Naale,
Man paa den Klarhed kan see sig glad,
Thi det er en *levende* Straale!
- 26 Der sidder en Fugl paa hvert et Blad,
I Paradis have de hjemme,
Dem Hjertet hører saa barneglad,
De sjunge med Menneske-Stemme!
- 27 De sjunge Hans Priis, som over Sky
Udkvæder den evige Psalme,
Som naadig planted, til Vext paa Ny,
I Støvet en Paradis-Palme!
- 28 292Saa sjunge de Lys i Fugle-Ham,
Og Hjerterne hoppe saa glade;
Med Ære dækket er Støvets Skam,
Med Palmens de straalende Blade!
- 29 Saa kom da hver Søn af *Fredegod*,
Hvem Sandhedens Lov er den bedste!
Saa kom hver Daatter af *Dannebod*,
Som Tro vil til Kiærlighed fæste!
- 30 Saa sætte vi ud fra Land saa brat:
Farvel nu, I trykkende Byrder!
Vi helligholde en Jule-Nat
Med *Bethlehems* troende Hyrder!!

293

Sagas Priis.

Fama superstes erit, nec in ullum decidit ævum

Qvod perfecta suo patravit tempore virtus.

Biarkemaal.

..... og saaledes faldt der, samme Aften, mange besynderlige Taler over Bord, og mange livsalige Ord af Kongens Mund, og det var intet Under, aldenstund man veed, det var i alle Maader Folk af Vælgten, som her sad til Høibords, og *Rolf* var navnkundig trindt om Land for sine dybe Betænkninger, alt som for Venlighed og skjemtfulde Taler. Det gaaer og gjerne saa med alle klare milde Øine, at de spille fagrest Timen før de briste, og lyse saa at sige, Fred over Vennelag, som Solen, naar hun daler, og siger Mark og Skov og alle Smaafugle venlig Godnat. Da vil Somme sige, det omsider kom paa Tale, hvem Konger og Kjæmper vel maatte ønske helst at roses af, og Hver sagde Sit, som ham syntes. *Bjarke* vilde roses af de *Kjækkeste*, *Hjalte* af de *Kjønneste*, *Hjartvar* af de *Klogeste*, men da det kom til *Rolf*, sagde han: jeg tænker dog, det var os Alle kjærest at roses af den *Længstlevende*. Ja, sagde *Hjartvar*, med Skjælmen bag Øret, det er i Grunden ogsaa mine Ord; men det sagde Alle med een Mund, at Kongens Svar bar Prisen, som det pleiede. *Vigge* var den Eneste, som ingen Ting sagde, men sad med begge Albuerne paa Bordet og stirrede paa Kongen. 294Nu *Vigge*, sagde *Rolf*, hvad grunder du paa? Jeg, sagde *Vigge*, som gjerne havde for Skik at rende med Gammen og slaae Alvor paa, jeg grunder paa Kongens gode Egebord, thi det tænker jeg, kan vare mig ud, og meer til. Ja, det kan nok være, sagde *Rolf*, men hvad kommer saa det vor Snak ved? Vel ikke synderligt, sagde *Vigge*, som jeg da ikke heller har nødig at bryde mit Hoved med, hvem jeg helst vil roses af, naar jeg ikke længer kan rose mig selv, men det faldt mig dog, i den Anledning ind, hvem der vel skulde sidde sidst tilbords herinde, og hvad de Godtfolk vilde føre paa Tale? Saamæn, sagde *Rolf*, det var ikke saa dumt, men tænker Du da, de vil tale om os? Det var hvad jeg gad vidst, sagde *Vigge*, og Kongen kunde hjælpe mig godt paa

Spor, naar han vilde sige mig, *hvem* der bliver den *Længstlevende*. Af os vel Du, sagde *Rolf*, og af alle den, der har meest at gjøre, og sig dog aldrig forhaster. Ja, sagde *Vigge*, dovne kan jeg som den Bedste, naar jeg maae faae Lov, men endda er jeg lige klog, og om jeg ogsaa først døde af Annesot, var det dog kun en tynd Lykke at roses sidst af mig; men hvem af Guderne mon lever længst? *Thor*, sagde *Bjarke*, thi ham er der Tømmer i, som kan holde. Nei, sagde *Hjartvar*, dertil siger *Rolf* er han for hastig, og dertil siger jeg, er *Loke* for klog. Da skulde jeg dog mene, sagde *Bjarke*, at Ærlighed varer længst. Det er som den bruges til, sagde *Hjartvar*, men hvad der snoer sig bedst, det slider mindst. Ja saa, sagde *Bjarke*, saa vil jeg dog heller nøies med at roses af den Kjækkeste, end af den Længstlevende. Siig ikke det, sagde *Rolf*, thi naar Trædsk hitter Viis, er han om en Hals, og saa gaaer det *Loke* med *Heimdal!* 295 End du *Vigge*, hvem mener du, lever længst? Det gjør vel *Balder*, sagde *Vigge*, han staaer jo først op, naar de Andre gaae til Sengs. Nei, sagde *Rolf*, han lever nok sidst, men han dør længst! Det er jo ogsaa sandt, sagde *Vigge*, men hvem lever da længst? Det gjør vel *Saga*, tænker jeg, sagde *Rolf*, som de Gamle sang:

Død under Muld
Synker Æt som Guld,
Nidinger frygte!
Godt Navn og Rygte
Aldrig uddøer!
Død under Muld
Synker Æt som Guld,
Synker En og Hver,
Paa en Eneste nær,
Kun *Efter-Mæle*
Kan Ingen kvæle
Hun aldrig dør!

Ære med Kongens Ord, raabde alle med een Mund, men dog kunde *Hjartvar* ei bare sig for at smidske i Skiægget, og da Kong *Rolf* det saae, sagde han: lad os høre, Svoger Huul! hvad du har bag Øret? Det faldt mig ind, sagde *Hjartvar*, at hvor godt det Kvad end klinger i alle gjæve Kongers Øren, saa kommer det dog paa en Prøve an, om det vil holde Stik, og da nu Ingen af os lever længe nok til at gjøre den Prøve, kunde man vel sige, at een Fugl i Haanden er bedre end ti i Luften; men derfor siger jeg ligefuldt af Hjertens Grund, Ære med Kongens Ord, thi det er vist, at saalænge man nævner *Rolf*, skal de berømmes, og Ingen under vist ham et *længere Efter-Mæle* end jeg. Det gik glat, sagde 296 *Bjarke*, men, Kongens Ord i Ære, og mine ikke bag Døren, jeg saae dog helst, at *Brage* kom til at leve længst; thi naar han er borte, bliver dog vort *Efter-Mæle*, paa en Maade, Kiærling-Snak, og det kan man dog knap kalde godt Navn og Rygte. Ja, min kjære Norske Bjørn! sagde *Hjalte*, der seer du Frugterne af Kvinde-Had, thi nu er du nok bange for, at *Saga* skal bruge Mund med dine Næver, naar de er bundet; men tag du dig derfor i Agt, og kys Riset i Tide; thi *Rolf* faaer sikkert Ret. *Kysse*, sagde *Bjarke*, nei, det overlader jeg til dig, men varst du ikke saa brav en Karl for Resten, skulde jeg snart vise dig, jeg dog endnu har Hænder paa Skaftet. Dog neppe til at lukke *Sagas* Mund, sagde *Hjalte*, thi her slaaer det til, som man siger, at der skal lange Arme til at lukke alles Mund; men det er ellers ligemeget, jeg skal da ogsaa, for Venskabs Skyld, kysse to Gange, og bede *Saga* lade vort *Eftermæle* flyde sammen, saa det Ene kan bøde paa det Andet. Det er et Ord, sagde *Bjarke*, og Skam faae den, os skiller ad, naar vi ei meer, med Ryg mod Ryg, kan selv sørge for at holde Stalbroderskabet vedlige; men, som sagt, jeg saae dog helst, at *Brage* kunde blive ved at føre Ordet, og hvad siger Kongen dertil? Han siger, sagde *Rolf*, det er vel tungt at skille dem ad, som gjerne tilsammen ville være; men naar alle Kæmper ere døde, og Drapen udsjunget, da er *Brages* Tid forbi, og han maae love, *Saga* lever, ellers fik *han* intet *Eftermæle*. Men, sagde *Vigge*, saa lever jo dog *Brage* ogsaa i sit *Efter-Mæle*! Ja, med *Saga*, sagde *Rolf*, som vi alle, saamange hun, naar Ondt er borte, og *Balder* opstaaer, og Jord, eviggrøn, opblomstrer af Bølgen, end lyster at mindes. Det er en Lyst, sagde *Vigge*, og det 297 mærke alle *Rolfs* Mænd, at naar vi sjunge *Bjarke-Maal*, skal Omkvædet være:

Fru *Efter-Mæle*
Kan Ingen kvæle,
Hun aldrig dør!

1 *Skjoldung-Kragens* Ord i Ære!
De, saalænge Verden staaer,
Mellem Helte Prisen bære,
Som i Leire-Kongens Gaard!
Kæmper tidt i Hug de rinde,
Under *Brages* Harpe-Slag!
Tidt oplive deres Minde
Dane-Kongers Fødsels-Dag!

2 Blænd-Værk kun er Roes af *Brage*,
I hvor liflig den saa klang,

Naar ei *Saga* vil gjentage
Omkvæds-Rimet af hans Sang!
Derfor, laan mig, *Skalda-Spilder!*
Harpen, du, paa sanddru Viis,
Slog ved *Hakons* Grav og Gilder!
Tone skal den *Sagas* Priis.

3 *Hav-Fru!* du som bly dig hæved
Op af Dybet, første Gang,
Da kun Harpe-Strænge bæved,
Og da Morgen-Stjerner sang,
Du, som da, i Morgen-Røden,
Drak af *Nornens* Gylden-Skaal,
Kilde-Vand, som trodser Døden,
Nemmed *Odins Havamaal!*

4 298 Du, som bleget uden Brøde,
Du, som blev med Æren graae,
Du, med hvem de Dvale-Døde
Skal forklarede opstaae,
Du, som Livets Strøm kun følger,
Smiler, naar dig overgaaer
Skum af Øieblikkets Bølger,
Som forsølver kun dit Haar!

5 Du, som altid Solen følger,
Og i Aften-Rødens Skiær,
Gyngende paa gyldne Bølger,
Maler af dens Herre-Færd,
Du, som, naar du dybest dukker,
Hæver dig ved *Gladhjems* Kyst,
Hvor det jubler, som nu sukker,
Sukker dybt i Helte-Bryst!

6 Du, som lindrer Støvets Vaande,
Naar det stunder til sin Grav!
Saga, født, ved Herrens Aande,
Af det sære *Middel-Hav*,
Hvor kun Tanke-Snekker seile,
Hvor hver kraftig Aand paa Jord
Vade over *Mimers Veile*—*Mimer*, det Angelsachsiske meamor og Latinske memor,
hukommelig, og saaledes er hele *Nordens Mythologie* en levende Anskuelse af det
Aandelige hos Mennesket, og dets Helte-Kamp med det Kiødelige i Tidens Løb.
Maa til Things som, *Asa-Thor!*

7 299 Du, som vandre skal med Solen,
Aabenbare skjulte Raad,
Dømme frit, paa Dronning-Stolen,
Alle Drotters Færd og Daad,
Ja, med Klippen til din Tavle,
Og med Kridt af *Mimers* Klint,
Riste ret med Hænder travle,
Om hver Trolld end sprang i Flint!

8 O, hvor boe de milde *Vaner*,
Som har kjær din Runestav,
Vil med Lyst de tamme *Svaner*
Spænde for din Karm af Rav,
Svanerne, som alle Dage
Svømmed under *Ygdrasil*,
Skal til *Asgaard* Karmen drage
Under Sang som Klokke-Spil!

9 Ak, ei *Paven* blot og *Tyrken*
Ønske før dig lagt paa Baal,
Saa, hvem Sandheds Røst i Ørken
Laane vil sit Tunge-Maal,

- Afkald maa paa Rosen give,
Som de Fleste beile til,
For udødelig at blive
Sætte Livets Lyst paa Spil!
- 10 Sikkert dog ensteds paa Jorden
Folke-Hjertet for dig slog,
Ja, det slog for dig i *Norden*,
Moders-Maalet du indtog,
300Saa, før Tungen du kan miste,
Mangle Hjem ved *Østersøe*
Først maa Nordens Hjerte briste,
Alle *Asgaards* Kæmper døe!
- 11 Her, hvor du, fra *Humbles* Dage,
Dandset har paa Tilje blaa,
Hvor til Sky dig løfted *Brage*,
Saa du blevst med Æren graa,
Hvor dig hylded *Skjold* og *Frode!*
Rolf dig saae i al din Glands,
Hvor du Drotter fredegode
Kroned med Kiærminde-Krands!
- 12 Her, hvor *Snorro* var din Staller,
Her, hvor *Saxo* var din Præst,
Som, i Salen af Koraller,
Ordned dig en Folke-Fest;
Her, hvor du kan Drotter dømme,
Retviis, til et evigt Navn,
Her, paa *Nordens* Folke-Strømme,
Her har du din *Fredrigs-Havn!*
- 13 Her, som Havfru, du og spaa'de
Altid *Danmark Atter-Dag:*
Dag paa Ny, af Himlens Naade,
Snekker ny for gamle Vrag;
Du i Dybet saae *Margrethe*,
Perlen skabt for Dane-Land,
Bølge-Varslet og udbredte
Du om *Fjerde Christian!*
- 14 301Altid vore Konge-Stammer
Elsked dig af Hjertens Grund,
Derfor dine Alter-Flammer
Blusse end i Bøge-Lund;
Drotter fra de sidste Dage
Komme skal du glad i Hu,
Som af dig vor *Skjold* og *Krage*
Mindes levende endnu!
- 15 Ja, du mindes det, med Glæde
Over *Danmarks* gode Kaar,
At i dette Ny og Næde
Fylder alt trehundred Aar
Første Fredriks Konge-Stamme,
Fredegod i *Axel-Stad* *Det var 1524, den 16 Jan., Kong *Frederik I* holdt sit Indtog i
Kiøbenhavn, og samme Aar udkom det første Danske Ny Testamente: *den hellige*
Historie, der paa ingen Throne fandt saa gode Venner, som paa den Kong *Frederik*
grundede. *De staae og falde med hinanden!!*
Nærer end din Alter-Flamme
Tager mild fra Mund dig Blad!
- 16 Ja, den Herre-Stamme vidste,
Som *Rolf Krage*, det er bedst
Ret at roses paa det *Sidste*,
Paa den store Jubel-Fest;
Derfor valgte den at knæle

Dybt i *Sagas* Helligdom,
Og med Sandheds Eftermæle
Første Fredrik til os kom!

17 302 Længe leve *Han*, som fylder
Stammens *Trilling-Jubelaar*,
Indtil Aften-Soel forgylder
Krone-Skjoldet i hans Gaard!
Leve Frederik den Sjette,
Sagakjær til Dane-Gavn!
Ingen Alder skal udslette
Minde-Runen ved hans Navn!

18 Haardt I sove, gamle Daner!
I den lange Vinter-Nat,
Drømme knap om *Sagas Svaner*,
Dog I vaagne skal nu brat;
Høit skal Morgen-Hanen gale,
Ryste Vingerne med Gny,
Naar i hellig Morgensvale
Solen sprænger sorten Sky!

19 Da skal *Saga* atter finde
Af den gamle Slægt et Kuld,
Glødende ved Fædres Minde,
Hævende sig over Muld!
Ja, det Kuld af ægte Daner,
Ammet op ved Bølge-Barm,
Urdur-Søens tamme Svaner
Spænde skal for *Sagas* Karm!

303

Anmærkninger.

Sværdet Tirfing.

Denne Fortælling efter *Hervors* Saga (trykt i *Idunna*, Nyaarsgave for 1811) var den Første, hvori jeg stræbde at opfriske et oldnordisk Sagn, en Bestræbelse jeg ingenlunde anseer for spildt, skjøndt andre Sysler har hindret mig i at fortsætte den med Eftertryk, og da Sagnet selv er poetisk, har jeg længe ærgret mig lidt over den Stivhed, jeg gav det, ved en urimelig Efterligning af den gamle *Sagastil*. Ikke som om denne Stil i sig selv nu var mig mindre kjær og beundringsværdig end for tredive Aar siden, men fordi jeg snart følte og stedse klarere indsaae at saadanne Efterligninger af en meer eller mindre fremmed Stil, selv naar de lykkes allerbedst, er stive og døde, medens Alt hvad der falder os naturligt er livligt og flydende og derfor, med alle dets Feil, naturlige Læsere langt lettere og behageligere end det bedste Mosaik. Uagtet jeg derfor ingenlunde vil rose *min* fortællende Stil, som kunde behøvet megen Uddannelse og har næsten slet ingen faaet, troer jeg dog, Sagnet har vundet ved at oversættes deri, og jeg tør haabe Læseren vil i det Mindste finde Saameget vundet ved Omskrivningen, som der nu findes mere af det gamle, i sit Slags udmærkede Kvad om "Gaade-Kampen" mellem *Odin* (som Gjæst) og Kong *Hedrik*.

Vil Man ellers vide mine Tanker om *Hervor*-Sagnets mythiske Værd, da maa det søges andensteds,* *Nordens Mythologi* (1832) S. 606. men det gaaer naturligviis med det *Nordiske* som med det *Græske* og ethvert andet *Billed-Sprog*, at det maa finde sig 304i at udtrykke allehaande efter Tid og Omstændigheder, og her spilles da paa Ligheden mellem det forhexede *Tirfing*, der altid maatte lædskes med Mandeblood, og den *Tydske Critik*, ei mindre dødsvanger i *Aandens* Rige, en Lignelse, der kun alt for godt lod sig giennemføre.

Pillegrimen og Korstoget.

Disse Smaastykker (ogsaa fra 1810) skulde kun været Forspil til en Poetisk Fremstilling af det store "Korstog," som dengang svævede saare tiltrækkende for mig; men skjøndt Man af min Haandbog i "Middelalderens Historie" kan see, jeg ingenlunde har tabt Begejstringen for dette Christenhedens "Trojanske Tog", saa staaer dog nu ethvert Kunstværk til Dets Ære for mig ligesom "Tassos Jerusalem" eller en "Iliade efter Homer." En ganske anden Sag er det med *Kæmpeviser* eller "Kvidder" om de enkelte store og forunderlige Bedrifter, som i mine Øine vilde være en stor Vinding, og som jeg i en ny Udgave af mine "Krønike-Rim" sagtens prøver min Lykke med, da Slægtens Størværk aldrig kan blive enten Smaa eller Store for kiært og anskueligt.

Nødskrig fra Kæmpehøien.

Dette Navn har jeg givet hvad der, i Følge med "Prøverne af Saxo og Snorro" kaldtes "Mindesang paa Fædres Gravhøi," deels fordi det ligner et *Skrig* mere end en *Sang*, og deels fordi det var mig selv langt meer nødvendigt end det var Fædrenes Ihukommelse nyttigt. Hvor treven jeg nemlig end har været til at troe det, kan jeg dog nu ikke længer dølgge for mig selv, at Oversættelsen af "Saxo og Snorro" hidtil har været saagodtsom 305overflødig, og vil neppe nogensinde gjøre Gavn Nok til at opveie de syv Aar, jeg næsten udelukkende anvendte og de Kræfter jeg tilsatte paa den og *Bjovulfs-Drapen*. Det var nemlig ingenlunde, som jeg meende, en stor Steen jeg væltede fra Kæmpe-Begravelsen og aabnede den dermed til ærefuld Opstandelse, nei, dertil hørde det levende, *mundtlige Ord* paa Modersmaalet, som ene kan vælte Stenen fra Hjertekulen, hvor Kæmpe-Aanden ligger begravet, saa her var det ganske simpelt mig selv, der sank ned i Kæmpehøien, ligesom "Asmund," drevet af det samme Sværmeri om Fostbroderskab i "Liv og Død," og lønnet derfor, ligesom han, saa det gjaldt mig selv hvad jeg sang i hans Navn:

- 1 Hvad Under, at bleg jeg er vorden om Kind,
I Grube, i Gru og i Kvalme,
For Gravlandets giftige dræbende Vind
Maae Ungdommens Roser vel falme,
Ja, mellem de Døde, i Gravmulmen skjult,
Hvert levende Øie maa vel vorde huult!
- 2 I feireste Huus er ei Fryd eller Mag
For Menneske-Afkom at finde,
Naar alt som den eenlige Spurv under Tag
I Tomhed Man sidder derinde,
Nei, ynkelig faren og stædt er den Mand,
Som vanker forladt i de Levendes Land!
- 3 Men jeg sad i Dybet, saa øde, saa tyst,
I Hulen, i Mulm og i Mørke,
Hvor Kvalmen saa lummer ompændte mit Bryst,
Og Ligluft fortæred min Styrke,
Der ene jeg sad, uden Haab eller Trøst,
Med Lyset berøvet al Øinenes Lyst!
- 4 306Desuden jeg havde en Kamp at bestaae,
En Dødskamp med isnende Kulde,
Det svart er i Kreds med de Døde at gaae,
Naar op de sig reise af Mulde,
Med *Asvid*, som reiste af Støvet sig brat,
Jeg brydes jo maatte i bælgmørke Nat!
- 5 Ei Rede dertil kan jeg vide og Skiel,
Hvordan der kom Liv i den Døde,
Hvorlunde hans Aand kunde vinde fra Hel,
Med Kraft til mig Kamp at afnøde,
Men skæmmes og blegne, det kan jeg forstaae,
I Dødninge-Hænder alt Levende maa!
- 6 Umættelig var han, den selvbudne Giæst,
Med Kløer som skarpeste Segle,
Først sled han og slugde min Hund og min Hest,
Og slog saa i mig sine Negle,
Ei Hud eller Kiød kunde der holde Stik,

Kunde jeg anvendt hine Ungdomsaar (1816—23) og de Kæmpe-Kræfter, jeg klarlig kan spore i Arbeidet, paa en *levende Virksomhed*, til at forplante og udbrede min historisk-poetiske Anskuelse af Menneske-Livet og Tidens Løb, da vilde jeg deraf høstet megen Glæde og mine Landsmænd Nytte; men da det, baade ved min egen og Andres Skyld, var umueligt, kan jeg ikke angre et Vovestykke, der, da det ved et stort Vidunder, løb taaleligt af, gjorde mig en heel Deel klogere, og det var et Trælle-Arbeide, som sagtens maatte gøres og kunde maaskee blevet opsat for længe, hvis jeg ikke havde taget det over Tvært. 307 Jeg anmærker derfor det Urimelige, Dødsfarlige og Tidspildende, det for en Poetisk Natur var, med en philologisk og grammatikalsk Flid, som Man nok engang opdager, at ville blæse Liv i saa vanskelige Værker paa tre, allesammen for mig *døde* Sprog, kun for at undskyldte min Gnavenhed, som en uundgaaelig Følge af mine velmeente men forvovne Misgreb, og for at pege paa *Grund-Vildfarelsen*, som jeg delte med alle *Nyaarstidens* Historiske Videnskabsmænd, den nemlig, at Man, ved at fordybe sig i Oldtiden, kunde og skulde gienføde dens Glands. Hvad jeg prøvede paa, kaldte Man Daarskab, fordi det ikke var den saakaldte "Classiske Tid" og især Keiser Augusti "Guld-Alder," men *Nordens* Hedenold og Middelalder, jeg stræbde at opmane, men, Et af To, var det dog meget rimeligere, baade at vore egne Fædre kunde opstaae i os, og at vi vilde være godt tjent dermed, end at vi reent kunde gaae ud af vort eget gode Skind og krybe i de Græske og Romerske Classikers, og vinde ved Byttet, saa *mod* den lærde Verden havde jeg aabenbar Ret og maatte derfor være seen til at troe, jeg dog ligefuldt i Grunden havde Uret, og ovenikjøbet den Skam at fældes af mine egne Vaaben, da Krebsgang til Fordeel er ligesaa umuelig paa Dansk og Norsk, som paa Græsk og Latin, og Nordiske *Penne* ligesaa uduelige som de Tydske, til at *føre Ordet*, det levende, vingede Ord, som Pennen umuelig kan meer end *pege* paa. Kommer jeg til at skrive "*Nyaarstidens*" Historie, da vil jeg finde Leilighed nok til at vise baade Tidens og min Daarskab, men det nyttede naturligviis ikke, naar jeg skulde blive ene om den Klogskab, og jeg kan da kun spase med det, fordi jeg daglig klarere seer Bladet vende sig og tør haabe endnu at 308 bidrage endeel til en sund Vurdering af Oldtiden, baade andre Hoved-Folks og vor egen, som vist nok baade er en *Livs-Kilde* og et *Lys-Stof*, kun Daarer foragte, men er begge Dele, ingenlunde i de *steendøde* Bøger, som trænge selv til al den *Oplivelse* og *Oplysning*, de kan faae, men i det store "Levnets-Løb" fra Slægt til Slægt, hvori det ene og samme Menneske og Folke-Liv giennemgaaer den samme Udvikling, som *Enkeltmanden* for sin Part, fra Moders-Liv til Gravens Skjød eller ogsaa til Paradis.

Til Sphinx og fra den saakaldte Vali-Magni.

Disse to Brudstykker af Staal-Handskerne, jeg engang (1815 og 16) trak i Takt med "*Jens Baggesen*," har jeg optaget, fordi de syndes mig at have noget, af Striden uafhængigt, poetisk Værd, men de burde dog maaskee været udeladte, da jeg allermindst kan tænke, mine *Norske* Læsere skulde være inde i, hvad selv de *Danske* vel er udenfor, og da jeg her slet ikke tør begynde paa at oplyse den ellers ganske mærkværdige Sammenhæng. Kun Saameget til den nødvendigste Oplysning, at vel var det ingenlunde af Dreng-Kaadhed, jeg med mine "Rimelige Strøtanker" og "Gaade-Gjætningen" udæskede *Baggesen*, men det var dog sagtens mest af Overmod jeg saaledes paanødte ham mit Bekjendtskab, da jeg, af hans mere Spark end Sidehug i hans "Poetiske Epistler," tydelig nok kunde see, han kjendte mig ikke. Æventyret lykkedes for Resten til stor Forundring i Øieblikkets Læseverden, saa *Baggesen* og jeg blev virkelig saa vel bekjendte og forligte med hinanden, som det, efter Omstændighederne, paa nogen Maade var mueligt, men om derved enten for Nogen af os eller 309 for vore Læsere var det Mindste vundet, finder Efterslægten det maaskee ikke engang værdt at tænke paa, og dog kan kun den afgjøre det.

Hvad der har bevæget mig til at optage Versene her er egenlig den *Livlighed* og *Velklang*, jeg fandt i dem, fornemmelig i Svaret paa Danfana-Brevet til den saakaldte Vali-Magni; thi disse Egenskaber gjør ikke blot, at Man med en Slags Fornøielse kan læse selv det Dunkleste, men er, efter min Forstand, ogsaa et sikkert Pant paa at der svævede noget Deiligt for Skjalden, skjøndt han hverken var istand til at klare det for sig eller for Læseren. Var derfor *Nordens* gamle *Billedsprog* ei blevet Nordboer fremmed i samme Grad som de gjorde sig fortrolige med den *Romerske* Røvers, da troer jeg, hverken Dette eller Noget af mine mythiske Kvad vilde trænge til Undskyldning, men nu vil maaskee selv den bedste være utilstrækkelig; thi det er den, at Mythe-Kvadet aabenbar falder baade mig naturligt og Modersmaalet hjemligt, og at jeg ved mine læselige Udsigter over *Nordens* Mythologi har gjort det saa nemt, som jeg kunde, at fornye Bekjendtskabet med det Billedsprog, *Nordens Aand* selv har skabt og vil derfor aldrig kunne vrage.* Da jeg ikke veed, om min "*Nordens Mythologi*" af 1832 er blevet mine *Norske* Læsere bekjendt, vil jeg gribe Leiligheden til at anbefale den. Den Mythe jeg her spiller paa, hører for Resten til de Bekjendteste i den ny Læseverden, da det er den, *Baggesen* i sine "*Ungdomsarbejder*" behandlede som en "Comisk Fortælling" om "Poesiens Oprindelse," og hvad mit Svar dreier sig om, seer Man strax, er det Spørgsmaal, hvorvidt *Baggesen* nu, som han lod, vilde tage det *alvorligt* med *Nordens* 310 *Myther* og med en Anvendelse af Poesien, der var dens ægte Oprindelse værdig? Nornen synes imidlertid at have gjækkedes lidt med os Begge ved denne Leilighed, thi Mythen om "Gunløde" er aabenbar en oldnordisk Forestilling om *Æsthetikens* og *Konst-Poesiens* Oprindelse, som Ingen

vel havde mindre Lyst til at gjøre latterlig end *Baggesen*, og heller Ingen mindre Sind til at ophøie end jeg, saa vi narrede os begge To selv. Havde vi derimod byttet Rolle, vilde begge Dele faldet meget naturligere, og vi havde Begge havt Ret: jeg i at spase med vor *Oltids Konst-Poesi* (det *Islandske Skjaldskab*) og han i at spaae om *Storværk* af Fremtidens *Nordiske Konst-Poesi*, som virkelig er opsteget til eller optaget af Kæmpe-Aanden og vil sikkert færdes og virke derefter. Da det imidlertid kan være Læseverdenen ligegyldigt, hvad de Karle hedde, der holdt paa Pennen, vil den kunne have samme Nytte og Fornøjelse af Stykkerne, som om de var kommet fra den rette Haand, og har ovenikjøbet det Moerskab at kunne lee lidt paa vor Bekostning.

Bruneborg-Slaget med Efterklang.

Kæmpevisen selv om Kong *Adelstans* berømte Seier over et frygteligt Forbund af den *Skotske* Konge med den "*Norske*" og mange *Vikinger*, er taget af *Sachse-Krøniken* og trykt i *Dannevirke*, et glemt Tidsskrift, hvori jeg engang (1816—17) begravede endeel Toner og Tanker, som ikke alle fortjene deres tunge Skæbne. Kæmpevisen er dog alt for en Tid siden smuttet op af Graven, og Efterklangen syndes mig, som en Selvbetragtning i Ensomheden, der flyder godt, burde nu gjøre Selskab.

311

Saga og Lysalfen.

Dette lille Kvæk om den forestaaende Folke-Vækkelse og Opstandelse, hver i sin gamle Aand, er Alt hvad jeg fandt brugeligt af et langt Æventyr i *Dannevirke*, som jeg troer hedde "*Ragnaroke*," thi vel kunde det Hele vist være ganske morsomt for Læsere, i Et og Alt som jeg er selv, men da jeg har tabt baade Haabet om at kunne og Lysten til at ville forplante mig paa den Maade, overlader jeg helst til Andre at pille ud, hvad der huer dem.

Versene af Heimskringle.

Af disse Vers har jeg valgt en Slump, maaskee vel stor, deels fordi det morede mig at see ligesom en lille *Norsk Rim-Krønike* falde ned fra Skyerne eller dukke op af Havet, og deels fordi jeg tænker, mine *Norske* Læsere kjende kun faa af dem og vil dog naturlig være vel stemte for en Krands, hvortil Blomsterne voxde trindt i Norges Dale i Rigets to glimrende Aarhundrede (900—1100). Om min Maade at oversætte eller efterligne gamle og da især *Islandske* Vers og Viser paa, har jeg i sin Tid klamredes noksom med de Lærde, og vil kun simpelt bemærke, at lade Versene sig kun godt læse og gjøre Forestillingen om de længst henrundne Tider og Bedrifterne i dem, mere lys og livlig, da har Man vel ikke stort at takke men dog endnu mindre at udhutte mig for, da jeg altid har sagt, *kun det* var mit Øiemed, medens jeg gjerne overlader Andre Æren baade for bogstavelig Troskab og prosodisk Konst. Duer Versene derimod til ingen Ting, da er jeg at laste, og naturligviis mere saa, jo bedre de var, jeg havde misforstaaet eller forkvaklet, men da Ingen har angrebet fra denne Side, finder jeg alt Forsvar overflødig.

³¹²For Resten veed Man nok, jeg sætter ikke synderlig *poetisk* Priis paa de *Islandske* Skjaldevers, saa jeg troer selv, Omplantningen har kostet meget mere Umage end den er værd, men Noget, som duer, finder Man dog immer, og Gjennemlæsningen fandt jeg saa let, at den kan betales med Lidt; medens alle de *Islandske* Vers her aabenbar tjene til at sætte den *Norske* Hakons-Drape og *Skalda-Spilderen* i det allerfordelagtigste Lys.

Til Bylow paa Sanderumgaard.

Denne "*Tilegnelse*" kan vel ikke hos mine *Norske* Læsere vente samme Deeltagelse, som hos de *Danske*, der veed, at *Bylow* ikke blot paa en god Maade tvang mig til at oversætte *Bjovulfs-Drapen*, men var i mange Aar

næsten den eneste Privat-Mand iblandt Os, der havde Noget tilovers for Understøttelse af Konst og Vidskab; men hvis de kjende *Bjovulfs-Drapen* *Den er udkommet i Kjøbenhavn 1820. er jeg dog vis paa, de nødig vilde undvære den, og kjende de den ikke, vil de ved denne Leilighed kunne gjøre et nyt Bekjendtskab, de ikke vil fortryde. Naar jeg nemlig nu ærgrer mig lidt over den Tid og Kraft, jeg bortødslede paa dette *Angelsachsiske Heltedigt*, da er det kun, fordi jeg troer, det kunde blevet ligesaagodt og maaskee bedre til *sit Brug*, uden synderlig Umage; thi ellers vilde jeg ansee Alt hvad Man kunde overkomme for velanvendt paa et Heltedigt, der i det Mindste har *det* tilfælles med de *Homeriske*, at det godt et tusind Aar kan more baade Børn og gamle Folk, om ikke just i hele Verden, saa dog i *Norden*.

Rettelser.

Side 18 Linie 20. Blaane skal *Linet*

- 66 — 1. Os selv vi see paa Skiød
 - 97 — 19. At Liv er i Dødt
 - 99 — 4. Men det for Afguden
 - 108 — 14. Men *frodig* før
 - 112 — 1. Tanke, Vidskab, *Viisdoms* Ord
 - 171 — 14. Stod i *Nordens* Kongehald
 - 180 — 3. *Veed* du Nyt
 - 181 — 15. Skrutter under *buklet* Skjold
 - 215 — 7. Op ad Stolperne jeg *saae*
 - 226 — 22. *Rødmed* Brynjer side
 - 246 — 10. *Mig* lærde Hilde
 - 266 — 16. I Ormegaarden, *Dødning-Haven*
 - 267 — 28. Skal tale, bede, *sjunge*
 - 283 — 27. Tak, fordi ham mellem Helte du
bænked
-